

VIDEOJOURNALISTIK

Besparelsesjournalistik eller medierevolution?

Bettina Bakmand Jørgensen og Kasper Duncan Gram

Vejleder: Peter Harms Larsen

Specialeafhandling

Roskilde Universitet Journalistik

Februar 2013

Video journalism – discount journalism or media revolution?

A thesis by Bettina Bakmand Jørgensen and Kasper Duncan Gram.

Abstract

This thesis is an examination of the use of video journalism and VJ's in the news production on the Danish public service television media.

In the thesis we examine the field of tension between two claims: video journalism as discount journalism or as a media revolution.

The thesis is supported by a quantitative survey conducted among 129 video journalists and 12 qualitative interviews conducted among VJ's, editors and managers at both national as regional television.

Our theoretic framework is based on respectively Pierre Bourdieu's field theory, to understand and explain how socially constructed values are negotiated and can be viewed within our target field, and Donald A. Schön's theory of reflection and the exercise of professional practice, thus recognize and explain the executive VJ's cognitive processes in the creative practice.

We also include the comprehensive VJ study from the United States and United Kingdom by Mary Angela Bock.

We have particularly focused on elucidating the possibilities and limitations VJ-art features and how they relate to the way in which video journalism is included in the daily news production, respectively, regional and national television in Denmark. Finally we suggest how the field of video journalism in the newsroom can be developed by changing policy and thereby challenge the dominant discourse.

The thesis is available at the homepage of the Roskilde University Library at: <http://rub.ruc.dk/>

Videojournalistik – besparelserjournalistik eller medierevolution?

Specialeafhandling af Bettina Bakmand Jørgensen og Kasper Duncan Gram.

Resumé

Specialet omhandler anvendelsen af videojournalistik inden for nyhedsproduktionen på de danske public service tv-medier.

Vi har belyst VJ-fagets muligheder og begrænsninger og sammenholdt disse med måden, videojournalistik indgår i den daglige nyhedsproduktion på henholdsvis regional- og landsdækkende tv i Danmark.

Specialet understøttes af en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse foretaget blandt 129 videojournalister samt 12 kvalitative interviews foretaget blandt VJ's, redaktionssekretærer og chefer.

Vores teori er baseret på henholdsvis Pierre Bourdieus feltteori, for at forstå og forklare, hvordan socialt konstruerede værdier forhandles og kan beskues inden for vores genstandsfelt, samt på Donald A. Schöns teori om refleksion over og udøvelse af professionel praksis, for dermed at genkende og forklare den udøvende VJ's kognitive processer i den kreative praksis.

Desuden inddrager vi Mary Angela Bocks omfattende undersøgelse af VJ's fra England og USA.

Specialet forefindes på <http://rub.ruc.dk/>

Sideblad

Fordeling i henhold til Journalistiks regler om procentfordeling af individuelle og fælles afsnit:

Bettina Bakmand Jørgensen har skrevet kapitel: 2.1, 2.2, 2.3, 3.8, 4.2, 4.4, 5.4, 5.4.1, 5.6, 5.6.1, 5.7, 5.7.1, 5.8, 5.8.1, 5.9, 5.9.1, 6.4, 6.5 og 6.6

Kasper Duncan Gram har skrevet kapitel: 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.3, 5.1, 5.1.1, 5.2, 5.2.1, 5.3, 5.3.1, 5.5, 5.5.1, 6.1, 6.2 og 6.3

Resterende afsnit er forfattet i fællesskab.

Opgaven er på 183.200 tegn (uden forside, sideblad, indholdsfortegnelse, litteraturliste, resumé, abstract, formidlende artikel og bilag), svarende til 73,28 normalsider.

Bilagsmappe

Ved siden af specialet afleveres en bilagsmappe, der er fortrolig og under ingen omstændigheder må gengives, refereres eller offentliggøres. I bilagene er der bl.a. samtlige transskriberede forskningsinterviews, der er foretaget i forbindelse med specialet.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	6
1.1 Problemfelt.....	6
1.2 Problemformulering	7
1.2.1 Arbejdsspørgsmål	7
1.3 Afgrænsning	8
1.4 Begrebsafklaring	8
1.5 Projektopbygning	9
2. Historisk baggrund	11
2.1 Den historie udvikling af de danske tv-nyheder	11
2.2 Teknologisk udvikling og betydningen af denne	12
2.3 Introduktionen af videojournalistik.....	13
3. Metode	15
3.1 Hermeneutisk udgangspunkt	15
3.2 Hypoteser	15
3.3 Tematisering	21
3.4 Empiri.....	22
3.4.1 Forskningsdesign og fremgangsmåde	22
3.5 Kvantitative interviews	24
3.5.1 Valg af respondenter.....	24
3.6 Observation	26
3.6.1 Valg af redaktioner	26
3.7 Kvalitativ fremgangsmåde	27
3.7.1 Interview	27
3.7.2 Transskription.....	27
3.7.3 Respondenter.....	28
3.8 Samspillet mellem kvantitativ og kvalitativ metode.....	29
3.9 Analytisk fremgangsmåde	30
4. Teori	31
4.1 Videnskabsteoretisk afsæt	31
4.2 Socialkonstruktivisme	31
4.3 Felteori	32
4.4 Den reflekterende praktiker	35
4.4.1 Begreber	38
5. Analyse.....	41
5.1 Økonomi.....	41
5.1.1 Delkonklusion	43
5.2 Oplæring.....	45
5.2.1 Delkonklusion	48

5.3 Redaktionel prioritering	50
5.3.1 Delkonklusion	54
5.4 Daglig nyhedsproduktion og deadlines	56
5.4.1 Delkonklusion	62
5.5 Motivation	64
5.5.1 Delkonklusion	66
5.6 Symbiose	68
5.6.1 Delkonklusion	74
5.7 Kompromis	76
5.7.1 Delkonklusion	79
5.8 Intimitet	81
5.8.1 Delkonklusion	82
5.9 Kilderrelation	85
5.9.1 Delkonklusion	87
6. Diskussion	88
6.1 Det økonomiske incitament	88
6.2 Kampen om berettigelse	90
6.3 Tv-nyheder og de journalistiske idealer	93
6.4 Muligheder og begrænsninger	96
6.5 Nyt sprog nye muligheder	101
6.6 En anden kvalitet	105
6.7 Konstruktiv udvikling af VJ-feltet	107
7. Konklusion	112
8. Litteraturliste	115
Formidlende artikel	120
Bilag 1 - Ordliste	122
Bilag 2 - Spørgeskemaundersøgelse	126
Bilag 3 – Spørgeguides til kvalitative interviews	158

1. Indledning

1.1 Problemfelt

Videojournalister (også kaldet VJ's) har vundet indpas i de danske medier i løbet af de seneste årtier. VJ-arbejdsformen, hvor én person varetager både billeder, historie og klipning af et tv-indslag¹, er dog stadig så ny, at Jakob Stobbe fra DR's program "Bag Borgen" valgte at indsende et billede af sig selv, hvor han udøvede videojournalistik, til Danmarks Medie- og Journalisthøjskoles fotokonkurrence om fremstilling af "de nye journalistroller". Billedet, der viser Jakob Stobbe filme børne- og undervisningsminister Christine Antorini på bagsædet af ministerbilen, blev taget af hendes spindoktor og endte med at vinde konkurrencen. Uden at anvende betegnelsen videojournalistik (eller et synonym for denne), konstaterede dommerpanelet, at der var tale om en aktuel journalistisk arbejdsform med mulighed for at komme helt tæt på politikerne (Pagter, 2012).

Netop muligheden for at komme tættere på kilderne er en blandt flere fordele, som tilhængere af metoden fremhæver. Men metoden har samtidig sine begrænsninger. VJ's anvender typisk DV-kameraer, som er mindre, lettere og billigere end de kameraer, fotograferne i almindelige tv-hold² anvender. Men alligevel er VJ'ens mobilitet hæmmet af, at de selv skal bære kamera, tasker, tripod og evt. lys – og kun har ét sæt hænder til at løse opgaven.

Ophavsmændene til dette speciale har det til fælles, at vi begge har arbejdet som VJ's, da vi som journaliststuderende har taget VJ-uddannelse som led i vores praktik og bevidst har søgt praktikpladser, som tilbød denne mulighed. Det skyldtes en stor lyst og interesse for arbejdsformen, men også det image, videojournalistik har fået. Både i undervisningen på RUC og 'ude i virkeligheden' stødte vi på en opfattelse af, at metoden var efterspurgt blandt arbejdsgivere på nyhedsmedier, produktionsselskaber og i kommunikationsbranchen.

---

¹ Tv-indslag, der kan anvendes på flere platforme, herunder tv og web-tv.

² Når vi bruger betegnelsen "tv-hold", skal det forstås som en journalist, fotograf og eventuelt lydtekniker. Se bilag 1 for uddybelse.

VJ's arbejder under forskellige forhold, og det er derfor svært at generalisere oplevelsen af at arbejde som VJ, da både betingelserne og rutinerne varierer fra sted til sted. Vi har tilsvarende gjort os vores erfaringer på meget forskellige medier, der omfatter en kommunikationsafdeling samt en landsdækkende og en regional tv-station. Et eksempel på en sådan forskel er, at mens det er normen at være VJ på den regionale tv-station (hvor det er tilfældet for cirka 90% af journalisterne³), så tipper vægtskålen den modsatte vej på den landsdækkende tv-station. At finde en forklaring på denne markante forskel har motiveret os til at kigge nærmere på brugen af VJ's i dansk nyhedsproduktion.

Med dette speciale vil vi tilegne os et mere nuanceret indblik i opfattelser, praksisser og udfordringer for videojournalister, samt undersøge, hvordan de indgår i den daglige nyhedsproduktion på forskellige danske tv-medier.

Ovenstående leder os til følgende problemformulering:

1.2 Problemformulering

Hvilke muligheder og begrænsninger indeholder VJ-metoden, og hvordan hænger disse sammen med den måde, hvorpå videojournalistik indgår i den daglige nyhedsproduktion på henholdsvis regional- og landsdækkende tv i Danmark?

1.2.1 Arbejdsspørgsmål

For overskuelighedens skyld, vælger vi at opdele vores problemformulering i følgende fire arbejdsspørgsmål:

- Hvilke muligheder og begrænsninger indeholder VJ-metoden?
- Hvordan indgår VJ's i den daglige nyhedsproduktion på de danske tv-stationer?

---

³ Blandt fotograferne er procentsatsen noget lavere.

- Hvordan er samspillet mellem brugen af VJ's i den daglige nyhedsproduktion på de danske tv-stationer og metodens muligheder og begrænsninger?
- Hvilke forskelle gør sig gældende på brugen af VJ's på regional- og landsdækkende tv i Danmark?

Med afsæt i besvarelserne af ovenstående arbejdsspørgsmål vil vi desuden diskutere muligheden for at videreudvikle den måde, videojournalister bliver anvendt på i dag, og belyse hvilke udfordringer der ligger i at bryde med de dominerende diskurser i nyhedsproduktionen i forhold til videojournalistik.

1.3 Afgrænsning

Brugen af VJ's afgrænser sig i dagens mediebillede ikke blot til nyhedsflader, men også til nyhedsbureauer, kommunikationsafdelinger, mediehuse, aviser, hjemmesider og produktionsselskaber. Afhængigt af konteksten kan sågar videoer uploadet på YouTube af folk uden journalistisk baggrund betragtes som videojournalistik (Bock, 2012:193f). Vi har dog valgt at afgrænse vores undersøgelse til kun at omhandle videojournalister, der har leveret til DR Nyheder (herunder distrikterne), TV 2 Nyhederne, DR Sporten, TV 2 Sporten samt TV 2 Regionernes tv-nyhedsudsendelser. Selv om VJ-metoden eksempelvis også har gjort sit indtog på især dokumentargenren og web-tv, ønsker vi at afgrænse os omfangsmæssigt. Desuden har vi en formodning om, at mulighederne og begrænsninger for VJ-metoden giver sig tydeligst til udtryk på steder, hvor også tv-hold indgår i den daglige nyhedsproduktion, da der derved vil forekomme en konkret daglig afvejning fra redaktionel side.

1.4 Begrebsafklaring

I dette speciale anvender vi begrebet VJ om den selvkørende videojournalist. For klarheds skyld fremsætter vi derfor en nærmere definition af begrebet.

Videojournalisten som begreb kan sammenfattes som her af Peter Harms Larsen:

”(...) det er en og samme mand der researcher, optager, interviewer, redigerer og speaker sit indslag til et nyhedsprogram. Sådan en kaldes også en *videojournalist* (VJ), som altså varetager en række funktioner som traditionelt er uddelt på fire forskellige professioner: journalist, fotograf, lydmand, redigeringstekniker.” (Larsen 2009:166)

Her ønsker vi yderligere at pointere, at selve funktionen som videojournalist kan varetages af udøvere af alle fire professioner. Dog er det vores erfaring, at funktionen primært udøves af journalister, der har fået et kursus i fotografering, lyd og redigering.

Videojournalisten kan også gå under betegnelser som web-tv-journalist, MOJO (mobile journalist), MMJ (multimedia journalists), BPJ (backpack journalists) og SOLOJO (solo journalists)(Bock, 2012:2). Vi vælger konsekvent at anvende begrebet VJ, da det er det mest udbredte på de danske redaktioner og dermed genkendeligt for vores kilder.

Vedlagt som bilag til specialet har vi udarbejdet en ordliste⁴ over yderligere termer inden for tv-journalistik, -genrer, -redigering og -udstyr, som vi ligeledes anvender i opgaven.

1.5 Projektbygning

I afsnit 2 vil vi redegøre for den historiske baggrund for introduktionen af VJ's på det danske mediemarked og metodens udspring i USA.

For at besvare vores første arbejdsspørgsmål, vil vi ud fra vores egen forforståelse og faglitteratur på området indkredse nogle centrale hypoteser i afsnit 3, som vi i afsnit 5 vil afprøve analytisk ud fra vores kvantitative og kvalitative empiri.

Til at belyse vores resterende arbejdsspørgsmål inddrager vi ligeledes vores empiri og diskuterer i

---

⁴ Bilag 1

afsnit 6 vores resultater ud fra de socialkonstruktivistiske habitus- og feltbegreber fremsat af Pierre Bourdieu samt Donald A. Schöns teori om den reflekterende praktiker, som vi begge redegør for i afsnit 4.

Ovenstående fremgangsmåde vil lede os frem til besvarelsen af vores problemformulering i specialets konklusion (i afsnit 7).

2. Historisk baggrund

For at forstå vores senere analyse- og diskussionsafsnit i en bredere kontekst, vil vi i dette afsnit opridse den historiske udvikling af tv-nyhederne i Danmark, betydningen af den teknologiske udvikling samt introduktionen af videojournalistik i Danmark og metodens udspring i USA.

2.1 Den historie udvikling af de danske tv-nyheder

Den 8. oktober 1951 lanceredes tv til den almene danske befolkning (DR, 2013a). Danmarks Radio⁵ havde monopol på indholdet men fik konkurrence med introduktionen af TV 2, som sendte første gang den 1. oktober 1988. Idéen med TV 2 var, at TV-Avisen⁶ skulle få en kvalificeret modspiller på nyhedsformidlingen, og især billedsiden var i fokus for TV 2 Nyhederne:

”Vi valgte at satse på billedrige oplevelses-historier frem for det dér revisor-fjernsyn med en masse tal og tunge emner fra kommuner og amter, som slet ikke er til at forklare i fjernsynet alligevel.” (Ulla Terkelsen, Nyhedschef på TV 2. *Politiken*, 31.3.1991 i Jensen, 2001:153)

Dertil kom en målsætning om at gøre dansk tv mere nært ved at etablere regionale tv-stationer under TV 2. TV Syd var den første, siden er der kommet yderligere syv regioner til, TV 2/Lorry, TV2 Øst, TV 2/Bornholm, TV 2/Fyn, TV 2/Midt-Vest, TV 2/Østjylland og TV 2/Nord. Alle regionerne var færdigetablerede i 1991. Lige som DR og TV 2 er de underlagt bestemmelserne om public service men er selvejende institutioner, der modtager licenspenge fra staten uden om TV 2 (TV 2 ØST, 2013)

Ud over den indbyrdes konkurrence, fik DR og TV 2's nyhedsudsendelser yderligere kamp om seernes gunst med introduktionen af udenlandske nyhedskanaler, der blev tilgængelige for danskerne via kabel-tv (Jensen 2001:158). I henholdsvis december 2006 og juni 2007 gik TV 2 og DR i luften med hver deres 24-timers nyhedskanal, TV 2 NEWS (Nestor, 2008) og DR Update (Sørensen, 2007) og dermed

---

⁵ Som frem til 1959 hed Statsradiofonien.

⁶ Som afløste nyhedsudsendelsen *Aktuelt* i 1965

intensiveredes de to stationers kamp om at levere tv-nyhederne bedst og hurtigst.

Denne konkurrence har slet ikke i samme grad præget TV 2 Regionerne. Selv om de har lokale medier som regionalradio og lokalaviser at skele til, ligger der ikke det samme pres på de regionale nyheder. Dermed ikke antydning, at de ikke mærker til produktionspres, da deres berettigelse jo også ligger i, at de skal være dygtige nok til at få de regionale seere med fra hovedkanalerne. Samtidig har også regionerne fået mange flere minutter at udfylde med syv daglige nyhedsudsendelser og senest, efter det nye medieforlig fra 2011, deres egne kanaler, hvor de i princippet kan sende 24 timer dagligt (Madsen, 2010).

2.2 Teknologisk udvikling og betydningen af denne

Indholdet i nyhederne har ændret sig i takt med de muligheder, som udviklingen af teknologisk udstyr har åbnet op for. Det tidlige tv-udstyr var en afgørende hæmsko for både indsamling og redigering af nyhedsbilleder. Billederne blev optaget på celluloid, der skulle transporteres fysisk og dernæst fremkaldes, inden materialet derefter endte på klippebordet og til sidst blev sendt i nyhederne. Mediet var langsomt og kunne i hurtighed sjældent konkurrere med avis- og radiojournalisternes telefoner og fjernskrivere (Jensen, 2001:158).

Senere i firserne og halvfemserne revolutionerede ENG (electronic news gathering) og SNG (satellite news gathering) billedsiden af nyhederne, da det bærbare elektroniske udstyr udvidede den journalistiske aktionsradius og samtidig muliggjorde direkte tv fra en sendevogn ude i 'marken'. Man kunne udveksle tv-nyheder mellem de vesteuropæiske lande elektronisk, og journalister begyndte at producere opsøgende og casebårne konsekvenshistorier, i stedet for kun at referere traditionelle nyhedsområder og officielle udtalelser (Op.cit.p. 153).

På samfundsplan indtraf der i perioden fra slutningen af firserne og frem til i dag forandringer af teknologisk karakter, der fik stor betydning for det danske samfund. Erhvervsudviklingen var blandt andet kendetegnet ved en kraftig vækst i de informationsteknologiske brancher (Rasmussen, 2013a). Det skal dog pointeres, at teknologien ikke blot skabte udvikling, men også afvikling på dele af arbejdsmarkedet. Fx begyndte man at fremstille produkter ved hjælp af mere avanceret teknisk udstyr,

hvilket fik den konsekvens, at ufaglærte arbejdere havde sværere ved at finde beskæftigelse (Rasmussen, 2013b).

Det samme har gjort sig gældende i tv-branchen, hvor der introduceres stadig mere sofistikeret teknologi med en reduktion af medarbejdere til følge. Eksempelvis er der sket en automatisering af studiekameraerne, som ved hjælp af robotteknologi nu kan betjenes af én operatør i stedet for én fotograf per kamera.

Konsekvenserne af den teknologiske udvikling kan fx ses hos Danmarks Radio, som i 2012 fik lavet en analyse af organisationens teknologi og produktion:

”Analyserne viser, at vi kan gøre det endnu bedre end i dag og med færre ressourcer, og vi har nu sat et ambitiøst mål om at øge produktiviteten i vores teknologiområder. Det kræver, at vi gør tingene på nye måder, men også at vi må forvente at sige farvel til et antal medarbejdere” - DR’s økonomidirektør, Martin Præstegaard. (DR, 2013b)

Udviklingen gør, at der er brug for færre specialister, der til gengæld skal kunne varetage flere funktioner end tidligere. Tv-stationerne kan fx vælge at lade et tv-indslag, der tidligere krævede tre til fire specialisters arbejde (journalist, fotograf, lydtekniker og redigeringstekniker), blive varetaget af en enkelt person, en videojournalist.

2.3 Introduktionen af videojournalistik

Med videokameraets teknologiske udvikling op gennem 1980’erne og tilblivelsen af det digitale videoformat (DV) i begyndelsen af 1990’erne blev videokvaliteten så god, at professionelle så småt begyndte at tage det til sig (Frederiksen, 2009:12)(Bock, 2012:28). Helt gnidningsfrit gik det dog ikke, hverken i Danmark eller USA, hvor brugen af videojournalister fik sin første opblomstring. Her var der nemlig nærmest lagt op til en medierevolution, da der i 1992 blev oprettet tv-stationer, der udelukkende benyttede sig af VJ’s. Michael Rosenblum, én af pionererne på området i USA, etablerede tv-produktionsselskabet Video News International, og i samme år så også New York One News (NY1) dagens lys (Frederiksen, 2009:12)(Bock, 2012:28)(Journalisten, 1992:6)(Samvirke, 1994:80f).

Dengang hed det sig, at:

”Den helt igennem grundlæggende idé med videojournalistikken er *at få journalistikken tilbage i TV*. Og det er ikke de hurtige nyhedsindslag, videojournalisten laver, men baggrunds- og dokumentarprogrammer som kræver betydelig mere tid og research end de gængse nyhedsudsendelser, og som har den intelligente, afdækkende og reflekterende reportage som mål.” (Ibid.)

Her oplever vi, at der er sket en holdningsændring over årene, idet VJ's i dag i høj grad leverer hurtige nyhedsindslag, da døgnets mange nyhedsudsendelser skal udfyldes. Grunden til dette kan, ifølge stort set al den litteratur vi har læst på området, koges ned til en enkel, men altafgørende årsag - økonomi (Samvirke, 1994:81f)(Journalisten, 1992:6f)(Boyd, 2001:383)(Bock, 2012:5)(Smith, 2011:10).

Videojournalistikken blev af mange kritikere på det tidspunkt ikke anset for noget, man for alvor ville regne med at bruge på de store etablerede tv-stationer og produktionsselskaber. Ikke desto mindre viser en amerikansk undersøgelse fra 2010 udført af the Radio Television Digital News Association, at 81% af nyhedsredaktionerne i USA anvender VJ's i mindre eller større grad (Smith, 2011:3).

Før vi analyserer, hvordan det forholder sig på de danske tv-stationer, vil vi i det følgende afsnit redegøre for vores videnskabsteoretiske udgangspunkt, frembringelsen og behandlingen af vores hypoteser samt vores tilvejebringelse af kvantitativ og kvalitativ empiri.

3. Metode

3.1 Hermeneutisk udgangspunkt

Vi arbejder i dette speciale ud fra en hermeneutisk tilgang og vil således anvende den allerede kendte viden (vores forforståelse) til at fortolke og inkorporere nye informationer i den såkaldte hermeneutiske spiral (Collin, 2003:150 og Kvale, 1997:58). Denne fremgangsmåde vil give os mulighed for at kombinere vores erfaringsbaserede (induktive) viden fra vores egen forforståelse og vores respondents besvarelser med den regelbaserede (deduktive) viden fra litteraturen på området og vores teoretiske forståelse. Abduktion kan betegnes som 'dagligdagens slutningsmåde' (Kjørup, 1997:251), hvor man i forskningssammenhæng danner sine indledende hypoteser ud fra en undren over iagttagede fænomener i dagligdagen. En abduktiv fremgangsmåde tager udgangspunkt i den empiriske virkelighed, hvorefter teorien konsulteres. De teoretiske indsigter afprøves således på empiriske fænomener, hvorefter teorien igen konsulteres i en dialektisk proces.

Mens vi således tager afsæt i vores egne erfaringer, vil vi sammenknytte disse med faglitteratur på området for at frembringe vores hypoteser med henblik på at undgå, at vores egne forforståelser bliver styrende for vores indsamling og analyse af vores empiri.

3.2 Hypoteser

I dette afsnit vil vi opstille en række hypoteser om mulighederne og begrænsningerne ved brugen af videojournalistik.

Hypotese: Der ligger et økonomisk incitament bag en øget udbredelse af VJ's.⁷

Lønbesparselsen ved at bruge en VJ frem for et tv-hold har gjort, at metoden har vundet indpas i den danske tv-nyhedsproduktion.

“Employing video journalists is the latest trick of the cost accountants who run the media. Why

---

⁷ Videojournalistik kaldes fx ofte besparelses-journalistik af kritikere i branchen

employ a crew of three – lights, sound, camera, plus reporter – if you can get away with just one?” (Boyd, 2001:383)

Det er vores indtryk, at der, i hvert fald på regional-tv, er en klar tendens til, at der indgår færre fotografer og flere VJ's i vagtplanen. Dertil kommer et øget økonomisk pres på tv-nyhedsproduktionen i Danmark, hvor såvel de landsdækkende tv-stationer som de regionale skal producere flere nyhedsindslag end tidligere, da der er kommet flere nyhedsudsendelser og -platforme til⁸.

Hypotese: Tv-nyhedsindslag bliver bedre i den symbiose, der foregår, når det er én person, som forener den journalistiske historie og billedsiden.

Journalistens fortælle-mæssige idéer bliver ikke udvandet i videreformidlingen til fotograf eller redigeringstekniker, og der bliver kortere fra tanke til handling:

”Den vigtigste forskel er, at billeder, lyd og tekst kan forenes på en tættere og bedre måde, når det er den samme person, der står bag hele processen, fra idé via optagelse til en færdig redigering. (...) Og det giver bedre tv.” - Jonathan Dienst, VJ. (Journalisten, 1992)

Billedsiden har en væsentlig funktion for fortællingen i tv-nyheder, og vi oplever selv, hvordan det bliver lettere at strukturere sin fortælling, når man selv har haft øjet i søgeren og har styr på de centrale billeder i historien.

Hypotese: Der opstår en mere intim atmosfære for kilderne, når de kun skal forholde sig til én person (en VJ) frem for et helt tv-hold.

Det kan være en fordel at arbejde alene, da det virker mindre intimiderende, især på kilder, der ikke er

---

⁸ Her tænkes især på TV 2 News, DR Update og regionernes 24-timerskanaler.

vant til at optræde i mediesammenhænge.

”Folk er lettere at komme på talefod med, når man kommer alene med et kamera under armen i stedet for i spidsen af et helt tv-hold. Det er en mere intim proces.” - Jonathan Dienst, VJ.
(Journalisten, 1992)

Vi har været i situationer, hvor vi tydeligt har kunnet mærke en form for lettelse, når interviewpersonen indså, at det var en en-til-en-situation. Når man arbejder med en fotograf, kan man være tilbøjelig til at samtale meget indforstået med denne undervejs, hvilket kilden kan opfatte ekskluderende.

Begrænsninger:

Hypotese: Videojournalister må arbejde i et stressende tempo for at kunne levere indslag inden for samme deadlines som et tv-hold.

Eftersom en VJ ud fra vores definition varetager tre specialisters arbejde (journalist, fotograf og redigeringstekniker), skal videojournalistens koncentration deles ud over flere arbejdsområder. Tages der ikke tidsmæssigt hensyn til, at en VJ fx ikke både kan researche og køre bil samtidig, vil denne hurtigt kunne miste overblikket og et tilstrækkeligt fokus på hver enkelt funktion – med et hektisk og stressende tempo til følge.

“[I]t is a lot more suitable for longer programmes than it is for news. (...) A video journalist can produce the same news to at least the same quality but it will take longer unless he or she suddenly sprouts more arms and another head.” (Griffiths, 1998:123)

Det er vores oplevelse, at redaktionssekretærerne på vores praktiksteder har været opmærksomme på denne problemstilling og sørget for at give især uerfarne VJ's mindre tidskrævende opgaver, der eksempelvis har få kilder og/eller lokationer, er ukomplicerede og/eller historier, der ikke skulle sendes på dagen.

Hypotese: En VJ må give køb på noget af enten den journalistiske eller tekniske kvalitet, især under tidspres.

Som videojournalist bliver man nødt til at fordele sin koncentration på både at være opmærksomt lyttende, stille skarpe spørgsmål samt tjekke sit billede og lyd undervejs. Dermed kan det være svært at holde den samme standard, som et tv-hold ville kunne levere i samme situation.

“The quality of journalism can’t be as good if you are carrying a camera round. If you’re a reporter out on a story and you’re worrying about how to get shots, whether interviewees are being framed the right way and planning cutaway shots, you’re not doing the journalism.” (Boyd, 2001:384)

“Many times when you are working alone, your main task is simply to capture the story. Some days you will get lucky enough to have the time to make your video look great, but when you work alone, lots of times you will settle for good.” (Tompkins, 2011:159)

Det er vores opfattelse, at man især som uerfaren VJ kan have svært ved at få det optimale ud af interviewsituationer. Fortaber man sig i journalistrollen, kan man hurtigt blive uopmærksom på billedsiden, og det er u hensigtsmæssigt, hvis kilden fx har flyttet sig eller lysforholdene har ændret sig. Omvendt kan man nemt tabe tråden i interviewet, glemme spørgsmål eller overhøre vigtige pointer. I sidste ende kan konsekvensen af det ovenstående medføre, at indslaget bliver ubrugeligt eller af mærkbart ringere kvalitet end den normale standard af tv-nyheder.

Hypotese: Kilder tager ikke VJ’s så seriøst som tv-hold.

Især professionelle kilder, der er medievante, kan reagere negativt på at blive interviewet af VJ’s. Dette fordi vedkommende kan føle sig mindre betydningsfuld, fordi der ikke er afsat ressourcer til at sende et helt tv-hold af sted. Virker en VJ tilmed usikker, kan kilden blive usamarbejdsvillig og vælger måske at undlade at medvirke.

“When you call someone up and ask for an interview, they envision a satellite truck pulling up to their house (...) when the VJ/MMJ arrives in a polo shirt and khakis, carrying a Handycam, it can be a big disappointment. The public may not take you as seriously as the TV guy with the big camera and lots of gear.” (Tompkins, 2011:157f)

”Nå, er det bare dig, der kommer?” har ikke været en ualmindelig reaktion, når vi har arbejdet som VJ. Mens det for ikke-medievante kilder måske bundet i en overraskelse over, at én person kan lave et tv-indslag alene, kan det for medievante kilder føles som en nedprioritering af deres medvirken, at man blot sender én mand.

Hypotese: Der er ikke samstemmighed mellem VJ’s oplæringstid og kvaliteten af de produkt, de forventes at levere.

God videojournalistik forudsætter hhv. en teknisk sikkerhed, som især omskolede journalister indledningsvis vil mangle, og evnen til at strukturere historien, som kan være en mangel hos omskolede fotografer. Disse evner opbygges over tid, men oftest får VJ’s kun kurser af begrænset varighed, før de forventes at kunne levere til den daglige nyhedsproduktion.

”Ingen kan nøjes med nogle dages kursus, hvis de skal arbejde professionelt alene med et kamera, og det er ledelsen på diverse tv-stationer nødt til at vide. Ganske enkelt fordi de ikke aner, hvor svært det er.” (Frederiksen, 2009:102)

Vi har selv haft to ganske forskellige undervisningsforløb. Hvor den ene kort tid efter endt kursus og nogle få føl-vagter blev leveringspligtig og indgik i den daglige nyhedsproduktion som VJ, har den andens VJ-arbejde hovedsageligt været på eget initiativ og sjældent med leveringspligt på dagen. Begge forløb har haft fordele og ulemper. Mens man som leveringspligtig får en hurtig indlæringskurve på bekostning af muligheden for at eksperimentere, kan man prøve flere grænser af, uden nødvendigvis

at blive tryk eller hurtig, når man ikke arbejder med det kontinuerligt.

Hypotese: VJ's bliver brugt til at lave bløde frem for hårde nyheder.

Muligheden for at stå for en af dagens tophistorier formindskes, når du arbejder som VJ, fordi der ikke redaktionelt tages chancer med de vigtigste nyheder.

“Many VJs, especially those asked to produce a story a day, are concerned that they are able to produce only easy one-stop feature stories – at the expense of more serious, hard, or investigative news.” (Bock, 2012:198)

Der har været en klar tendens til, at VJ's har produceret til den sidste halvdel af udsendelsen på vores praktiksteder. Det hænder, at en VJ laver en tophistorie, men det forudsætter ofte andre faktorer, som fx sammensætningen af dagens bemanning, en sløv nyhedsdag eller uventede begivenheder, hvor en VJ har været på det rigtige sted på det rigtige tidspunkt.

Hypotese: Der ligger mere nødvendighed end lyst bag beslutningen om at blive VJ.

Redaktionelle medarbejdere føler sig presset til at arbejde som VJ's, enten som følge af kulturen på stationen eller opfordring fra en chef.

Dette bliver eksemplificeret i en beretning af VJ Kristian Frederiksen fra en tv-stations introduktion af VJ-metoden:

”En beslutning var blevet taget ned over hovedet på dem (*de ansatte*). De havde fået et par dages træning, og var så blevet bedt om eller beordret til – afhængigt af øjnene, der ser – at gå på slagmarken.” (Frederiksen, 2009:300)

Vi har oplevet, at flere journalister har gennemgået et VJ-kursus uden sidenhen at have anvendt

metoden eller indledningsvis have et ønske derom. Selv har vi med fuldt overlæg valgt at søge praktiksteder, hvor vi kunne blive VJ's, og har derfor vi ikke følt et pres fra nogen. Men samtidig er vi bevidste om, at jo flere kompetencer, vi har tilegnet os, jo bedre muligheder har vi for at få arbejde efter endt uddannelse, hvilket har bidraget til lysten til at lære metoden.

3.3 Tematisering

Vi har valgt at inddele vores oplistede hypoteser i tre niveauer, der hver knytter sig til hierarkiet i den organisatoriske struktur på de danske tv-stationers nyhedsredaktioner:

Ledelse og økonomiske rammer (chef-niveau⁹)

- Der ligger et økonomisk incitament bag en øget udbredelse af VJ's.
- Der er ikke samstemmighed mellem VJ's oplæringstid og kvaliteten af de produkter, de forventes at levere.

Redaktionelle valg (redaktionssekretær-niveau¹⁰)

- VJ's bliver brugt til at lave bløde frem for hårde nyheder.
- Videojournalister må arbejde i et stressende tempo for at kunne levere indslag inden for samme deadlines som et tv-hold.

Udførelse og praksis (VJ-niveau)

- Der ligger mere nødvendighed end lyst bag beslutningen om at blive VJ.
- Kilder tager ikke VJ's så seriøst som tv-hold.
- En VJ må give køb på noget af enten den journalistiske eller tekniske kvalitet, især under tidspres.

---

⁹ Herved forstås personer, der ikke nødvendigvis indgår i den daglige nyhedsproduktion, men varetager et overordnet ansvar for redaktionens sammensætning og policy, som fx nyhedschefer eller direktører på tv-stationerne.

¹⁰ Herved forstås personer, der har ansvaret for de daglige nyhedsudsendelser og fordeler dagens historier mellem journalisterne.

- Der opstår en mere intim atmosfære for kilderne, når de kun skal forholde sig til én person (en VJ) frem for et helt tv-hold.
- Tv-nyhedsindslag bliver bedre i den symbiose, der foregår, når det er én person, som forener den journalistiske historie og billedsiden.

Det er vigtigt for os at understrege, at mange af hypoteserne griber ind i hinanden på tværs af niveauerne. Ikke desto mindre har vi for overblikkets skyld valgt at gennemgå dem enkeltvis i analysedelen. I diskussionen vil vi sammenholde analyserne og diskutere dem både i forhold til hinanden og de kontekster, som de optræder i.

3.4 Empiri

3.4.1 Forskningsdesign og fremgangsmåde

Vores forberedelser, indhentning og behandling af empiri har fulgt Steinar Kvales fremgangsmåde *de syv faser af en interviewundersøgelse* (Kvale, 2000:94ff):

Tematisering

- *hvor vi har formuleret formålet med undersøgelsen og afklaret dennes **hvorfor** (formålet med undersøgelsen) og **hvad** (tilegnelse af forhåndsviden om det emne, der skal undersøges), før spørgsmålet om **hvordan** (tilegnelse af et nøje kendskab til forskellige interview- og analyseteknikker og beslutning om, hvilken metode der skal bruges for at opnå den påtænkte viden) stilles*

Design

- *hvor vi har forberedt de metodiske procedurer for tilvejebringelsen af den tilsigtede viden i hhv. observation, de kvantitative og kvalitative undersøgelser samt udvalgt temaer og udsagn til spørgeskemaet. Disse temaer samt resultaterne fra den kvantitative undersøgelse har dannet grundlaget for udfærdigelsen af interviewguiden til vores kvalitative interviews*

Interview

- *hvor vi har igangsat og overvåget spørgeskemaundersøgelsens proces samt sendt påmindelser*

til de respondenter, der har manglet eller har leveret mangelfulde besvarelser. De kvalitative interview er blevet gennemført på grundlag af interviewguiden samt eventuelle relevante observationer

Transskription

- hvor vi har forberedt den kvantitative undersøgelses besvarelser til analyse ved optælling, udfærdigelse af diagrammer og gennemgang af respondenternes tilknyttede kommentarer. De kvalitative interviews er blevet transskriberet fra båndoptaget tale til tekst med henblik på at kunne bruges i opgaven i citat-form

Analyse

- hvor vi, på baggrund af undersøgelsens formål og emne samt interviewmaterialets karakter, har besluttet, hvilken analytisk fremgangsmåde der egner sig til vores interviews

Verifikation

- hvor vi har fastslået validiteten, reliabiliteten og generaliserbarheden af spørgeskema- og interviewresultaterne

Rapportering

- hvor vi konkluderer på baggrund af undersøgelsesernes resultater

Som det fremgår af det ovenstående, har vi valgt at gøre brug af tre metodiske tilgange i vores indhentning af empiri:

- Kvantitative interviews ved hjælp af spørgeskemaundersøgelse
- Observation
- Kvalitative semi-konstruerede interviews

Samspelet mellem disse tre metoder hjælper os med at afdække vores genstandsfelt så bredt som muligt. I dette kapitel vil vi redegøre for vores valg af tilgange i ovennævnte rækkefølge for til sidst at

argumentere for, hvordan empiri-indsamlingsmetoderne kan samspille.

3.5 Kvantitative interviews

Den kvantitative undersøgelse er et godt redskab til at indhente større mængder data om holdninger, erfaringer og normer. I vores speciale bruges metoden til at danne et billede af arbejdsbetingelserne og holdningerne til VJ-faget hos en stor gruppe respondenter, som vi ellers ikke ville have ressourcerne til at nå ud til.

Spørgsmålene er udarbejdet på baggrund af vores opstillede hypoteser i afsnit 3.2 samt emner, som ifølge vores vurdering var vigtige ud fra vores egen forforståelse af genstandsfeltet, fx hvilke genrer, videojournalistik anvendes til.

I spørgeskemaet ønsker vi blandt andet at undersøge respondenternes holdning til, om givne udsagn er sande eller falske. Som den primære struktur i spørgeskemaet har vi valgt Likertskalaen, fordi den er velegnet til at belyse holdninger og adfærdsmønstre i mange forskellige kontekster ved at fremsætte udsagn, som respondenterne bliver bedt om at vurdere rigtigheden af, ud fra deres egne holdninger eller erfaringer (Boolsen, 2008:75). Denne ledsages af kommentarboxe, hvor respondenterne har mulighed for at tilknytte uddybende forklaringer til deres besvarelser. Spørgeskemaet indeholder også faktuelle spørgsmål om for eksempel arbejdsplads, længde af oplæringsperiode, alder og køn.

3.5.1 Valg af respondenter

Vi har udformet et digitalt spørgeskema¹¹, som vi har sendt ud til 185 respondenter. Da vi har valgt at undersøge brugen af VJ's i danske tv-nyheder, har vi kontaktet samtlige nyhedsredaktioner på DR og TV 2 både landsdækkende og regionale samt sportsredaktioner. Hver redaktion har udfærdiget en navneliste til os på alle, som arbejder som VJ's det pågældende sted. Nogle redaktioner tilkendegav, at de var holdt op med at bruge VJ's på fast basis, men vi har stadig fremsendt skemaer til de medarbejdere, som har arbejdet med videojournalistik. Dette fordi vi mener, at deres holdninger til

---

¹¹ Spørgeskemaet er udarbejdet med Rambølls SurveyXact.

faget stadig er relevante og indhentet på et validt grundlag, fordi de har gjort sig erfaringer i arbejdsgangen. Denne erfaring vurderer vi til at være et afgørende parameter, hvorfor vi i spørgeskemaet har valgt at frasortere respondenter, der blot har taget et VJ-kursus uden at have oparbejdet reel erfaring ved at arbejde som VJ's i nyhedsproduktion.

Vi udfærdigede spørgeskemaet og afprøvede det på tre testrespondenter, der tilhørte målgruppen. Vi bad dem om først at udfylde og siden at evaluere skemaet i forhold til eventuelle uklarheder i spørgsmålene. Ud fra deres evalueringer revurderede vi skemaet og valgte bl.a. at tilføje kommentarboksene.

Den 16. oktober 2012 sendte vi et link til spørgeskemaet ud til de 185 respondenter per mail. Hver respondent modtog et unikt link, og dermed undgik vi dubletter og kunne løbende følge med i hvilke og hvor mange respondenter, der gennemførte undersøgelsen. Den 2. november 2012 havde vi modtaget 109 besvarelser. For at højne svarprocenten sendte vi den 5. november 2012 en opfølgende mail til de, der endnu ikke havde besvaret eller gennemført hele spørgeskemaet. Den 4. december 2012 lukkede vi undersøgelsen med 129 gennemførte besvarelser¹², hvilket svarer til en svarprocent på 70. Dermed er vi tæt på den svarprocent på 80, som Agresti og Finlay har fremsat som uproblematisk (Boolsen, 2008:125), men ifølge Boolsen, hører til sjældenhederne i nyere danske spørgeskemaundersøgelser (Ibid.). Dermed mener vi at have en kvalificeret svarprocent, som validerer spørgeskemaundersøgelsen.

Alle spørgeskemaets respondenter er blevet lovet anonymitet i den endelige opgave for at få så sandfærdige besvarelser som muligt, da respondenterne dermed har kunnet give svar uden at skulle bekymre sig om eventuelle følger af deres udsagn. Derfor undlader vi at bruge deres navne og betegner kun deres arbejdsplads som regional eller landsdækkende.

---

¹² Hertil kommer otte respondenter, som blev sorteret fra pga. mangel på praktisk erfaring samt seks respondenter, der ikke færdiggjorde undersøgelsen.

3.6 Observation

For at få et førstehåndsindblik i, hvordan videojournalister arbejder og anvendes, ønskede vi at observere arbejdsgangen på flere forskellige nyhedsredaktioner. Dette har primært været med henblik på at øge vores forforståelse og anvende den ny erhvervede viden som supplement til vores interviewguides til de kvalitative interview.

Man kan, ifølge Søren Kristiansen og Hanne Kathrine Krogstrups bog *Deltagende observation: introduktion til en forskningsmetodik*, udføre observationer som metode med eller uden deltagelse. Hvis man observerer uden deltagelse, forudsætter det, at *forskeren ikke er direkte personligt involveret i de hændelser, han eller hun observerer og ikke foregiver at være medlem af den kontekst, der observeres* (Kristiansen og Krogstrup, 1999:54). Det vil sige, at forskeren indtager rollen som publikum til det observerede.

Hvis man observerer med deltagelse forudsætter det, at *forskeren indgår i en interaktion med det felt, der studeres, og spiller således en aktiv rolle som deltager i det miljø, han observerer* (Kristiansen og Krogstrup, 1999:54). Denne form for observation vil primært finde sted i forbindelse med observationer i naturlige omgivelser (Ibid.).

Vores fremgangsmåde i observationerne trækker på begge disse tilgange. Vi har været fysisk til stede, interageret med VJ'en og dennes kollegaer og kilder og er dermed blevet "deltagende publikum". På redaktionsmøder har vi haft en tilbagetrukket og tavs rolle, hvilket ikke var tilfældet, når vi var med videojournalisterne på optagelse. Her har vi haft fokus på at få VJ'en til at italesætte sine overvejelser, men samtidig tilstræbt ikke at blive en aktiv medproducent af indslaget. Disse italesættelser har primært fundet sted på tidspunkter, hvor vi var alene med VJ'en.

3.6.1 Valg af redaktioner

Vi har udført vores observation på tre stationer, hvor vi på forhånd vidste, at der var programsat VJ's i den daglige nyhedsproduktion. Denne forudsætning gjorde, at det blev tre regionale stationer, da de

landsdækkende tilkendegav ikke at have konkrete VJ-vagter i nyhedsredaktionernes vagtplan.¹³ To af redaktionerne benyttede videojournalister i den traditionelle forstand, mens den sidste leverede råmateriale i form af billeder og interviews, lavet af VJ's¹⁴, til en landsdækkende kanals nyhedsflader.

Vi har foretaget én til tre dages observation på hver regionalstation¹⁵, hvor vi har siddet med til redaktionsmøder samt fulgt udøvende VJ's fra redaktionsmødet om morgenen til de afleverede deres færdige indslag sidst på dagen.

3.7 Kvalitativ fremgangsmåde

3.7.1 Interview

Som kvalitativ interviewmetode har vi valgt den semi-strukturerede interviewform, hvor interviewet er fokuseret på bestemte temaer, men hverken er stramt struktureret eller hvad Kvale kalder *ikke-styret*. Vi har lavet interviewguides på forhånd, men har suppleret disse med spørgsmål, der fremkom i forbindelse med vores observationer. Samtidig åbner den semi-strukturerede form også op for, at man som interviewer kan spørge 'uden for' guiden, hvis respondenter tager interviewet i en ikke på forhånd fastlagt retning, der kan skabe ny indsigt (Kvale, 2000:41).

3.7.2 Transskription

Vi har valgt at transskribere samtlige vores kvalitative interviews med henblik på at kunne anvende dem i opgaven og kunne danne os et overblik over temaernes tyngde og eventuelle interessante afvigelser interviewene imellem. Her er det dog ifølge Kvale værd at holde sig for øje, at:

---

¹³ Vi forsøgte alligevel at aftale en observationsperiode på en af de landsdækkende, da vi ønskede at få et indblik i arbejdsgangene på stedet og om disse evt. var grunden til fravalget af vagtsatte VJ's. Dette lykkedes desværre ikke.

¹⁴ Disse VJ's afviger dog fra vores definition af en VJ i og med, at de ikke redigerer indslagene. De anså dog sig selv som VJ's.

¹⁵ Antallet af observationsdage har været afhængig af den tid, som stationerne har ønsket at afsætte til os, og om de VJ's, som var på arbejdede den pågældende periode, ønskede at lade sig observere. Dertil kom andre begrænsende omstændigheder som sygdomsafbud.

”Transskriptionerne (...) er kunstige konstruktioner fra en mundtlig til en skriftlig kommunikationsform. Enhver transskription fra én kontekst til en anden indebærer en række vurderinger og beslutninger.” (Kvale, 2000:163)

Da vores kvalitative interviews ikke har til hensigt at udmunde i eksempelvis en lingvistisk analyse, men derimod at fremstå i citatform for at eksemplificere vores respondents udsagn, har vi ikke angivet detaljer som pauser, gentagelser eller ufærdige sætninger i vores transskription. Derimod har vi tilsigtet en formel, skriftlig stil, hvor læsevenligheden har været en høj prioritet. Om dette skriver Kvale:

”Hvis de (*transskriptionerne*) skal give et almindeligt indtryk af interviewpersonernes synspunkter, kan det være på sin plads at omformulere og kondensere udsagnene.” (Kvale, 2000:171)

For at kunne stå inde for indholdet af de citater, der anvendes i opgaven, er de blevet gennemlyttet af os begge for at kunne afhjælpe eventuelle forståelsesproblemer.

Vi har valgt at klausulere vores kvalitative interviews, hvorfor de ikke optræder som bilag til opgaven.

3.7.3 Respondenter

I de kvalitative interviews er respondenterne udvalgt dels på baggrund af deres faglige positioner i forhold til vores tematiserings tre niveauer i den organisatoriske struktur af nyhedsredaktionerne på de danske tv-stationer, dels i forlængelse af vores foregående observationer. Vi har i alt interviewet tolv forskellige aktører, der er blevet anonymiseret efter samme overvejelser som respondenterne i vores kvantitative undersøgelse. Vi anvender betegnelserne ‘chef’, ‘red.sek.’ og ‘VJ’ frem for deres navn og egentlige titel. Respondenterne arbejder på hhv. tre regionale og to landsdækkende stationer, som vi har valgt ud fra videojournalisternes besvarelse i spørgeskemaundersøgelsen samt vores forforståelse af

forskellen i anvendelsen af VJ's på stedet. Eksempelvis havde to af de regionale stationer en markant forskel i længden af oplæringstid for videojournalister.

Med udgangspunkt i overnævnte, mener vi at have tilegnet os en valid empiri. Det er vores overbevisning, at antallet af gennemførte interviews er passende i forhold til at kunne bidrage med en bredere og mere nuanceret forståelse af VJ-faget. Man kunne have gennemført flere interviews og inddraget endnu flere redaktioner, men vi har vurderet, at omfanget har været tilstrækkeligt i forhold til at kunne belyse vores problemfelt.

3.8 Samspillet mellem kvantitativ og kvalitativ metode

I dette afsnit argumenterer vi for validiteten af samspillet mellem det, der ofte bliver betegnet som modpolerne inden for interviews i en videnskabsmetodisk sammenhæng (Boolsen, 2008:13)(Hjarvard, 1997:69).

Traditionelt har de to tilgange været adskilt af de videnskabsteoretiske normer, hvor det samfundsvidenskabelige område typisk har benyttet den kvantitative tilgang til indhentning af empiri, mens de humanistiske fag i større grad har benyttet sig af kvalitative metoder (Hjarvard, 1997:63). Men teoretikere, som for eksempel Stig Hjarvard, argumenterer for, hvordan de to metodiske tilgange, endda med fordel, kan spille sammen:

”Netop fordi de to analysemetoder typisk retter sig mod to forskellige dimensioner ved den sociale interaktion, kan de siges at være komplementære; de er ikke i modstrid med hinanden, men producerer viden, der må siges at udgøre gensidige forudsætninger for at forstå den interaktionelle helhed.” (Hjarvard, 1997:73)

Søren Kristiansen og Hanne Kathrine Krogstrup argumenterer for, at observation som fænomenologisk metode i højere grad benytter sig af kvalitative metoder, men de understreger samtidig, at en sondring mellem:

”(...) empirisk-analytisk videnskab og kvantitative metoder på den ene side, ikke udelukker, at tilhængere af et empirisk-analytisk videnskabsideal kan anvende kvalitative metoder. Eller omvendt; fænomenologer benytter sig af kvantitative metoder.”(Kristiansen og Krogstrup, 1999:15)

Resultatet af samspelet mellem de forskellige tilgange giver os et nuanceret billede af vores problemfelt og specifikke temaer og dermed et solidt udgangspunkt for vores videre analyse.

3.9 Analytisk fremgangsmåde

Som tidligere beskrevet deler vi vores analyse op i tre niveauer med hver deres underpunkter (hypoteser). Hver hypotese bliver holdt op mod vores empiri ud fra en ad hoc-tilgang (Kvale, 2000:201), hvor vi først fremlægger resultaterne af det kvantitative spørgeskema samt respondenternes tilknyttede kommentarer, hvorpå resultaterne uddybes ved hjælp af vores kvalitative interviews. Herefter afprøver vi, om vores hypotese kan be- eller afkræftes ud fra resultatet af vores analyse, hvilket sammenfattes i en delkonklusion.

Vores delkonklusioner i analysen vil herpå danne baggrund for vores diskussionsafsnit, hvor vi inddrager Pierre Bourdieus habitus- og feltbegreber samt Donald A. Schöns teori om den reflekterende praktiker for at kunne udfolde analysen i en bredere kontekst jf. afsnit 4. I diskussionsafsnittet vælger vi også at inddrage vores observationer, hvor vi finder det relevant.¹⁶

---

¹⁶ Herved forstås observationer foretaget i forbindelse med denne undersøgelse samt vores egne erfaringer.

4. Teori

4.1 Videnskabsteoretisk afsæt

Vi arbejder i dette speciale ud fra en hermeneutisk tilgang, hvor vi for hvert delelement i vores fremgangsmåde vil belyse vores foregående hypoteser ud fra den nytilegnede viden. Således anvendes den allerede kendte viden (forforståelse) til at fortolke og inkorporere de nye informationer i den såkaldte hermeneutiske spiral (Collin, 2003:150 og Kvale, 1997:58). Herved kan der opnås et bedre indblik i det belyste:

”Med udgangspunkt i en ofte uklar og intuitiv forståelse af teksten som helhed fortolkes dens forskellige dele, og ud fra disse fortolkninger sættes delene på ny i relation til helheden osv. I den hermeneutiske tradition opfattes denne cirkularitet ikke som en ”ond cirkel”, men snarere som en *circulus fructuosus* eller en spiral, der muliggør en stadig dybere forståelse af meningen.” (Kvale, 2000:58)

Denne fremgangsmåde vil give os mulighed for at kombinere vores erfaringsbaserede (induktive) viden fra vores egen forforståelse og vores respondents besvarelser med den regelbaserede (deduktive) viden fra litteraturen på området og vores teoretiske ramme. Abduktion kan betegnes som ‘dagligdagens slutningsmåde’ (Kjørup, 1997:251), hvor man i forskningssammenhæng danner sine indledende hypoteser ud fra en undren over iagttagede fænomener i dagligdagen. En abduktiv fremgangsmåde tager udgangspunkt i den empiriske virkelighed, hvorefter teorien konsulteres. De teoretiske indsigter afprøves således på empiriske fænomener, hvorefter teorien igen konsulteres i en dialektisk proces.

4.2 Socialkonstruktivisme

Når vi skal fortolke og forklare vores analyser af den indhentede empiri, sker det ud fra et reflektivt

socialkonstruktivistisk standpunkt. Vi er opmærksomme på, at der findes forskellige konstruktivistiske retninger og ønsker ikke at gå ind i en filosofisk udredning af konstruktivismen som videnskabsteori, men blot bruge tilgangen til at forstå, hvorfor og hvordan videojournalistikken som fag og videojournalister som udøvere bliver tillagt eller frataget socialt konstruerede værdibetydninger og hvordan de forhandles. Det vil sige, at vores videnskabelige syn på vores empiri er socialt konstrueret og kontekstafhængig. Når vi undersøger, hvordan videojournalister arbejder, hvordan de vurderer deres fag og hvordan deres fag bliver vurderet, sker det ud fra de normative betingelser, der er konstrueret inden for den kontekst, som videojournalisterne arbejder i. Vi kan fortolke disse vurderinger og finde ud af, hvilke værdier de bliver tillagt i forskellige kontekster. Disse meninger er skabt gennem kollektive processer og betegnes som en socialkonstruktivistisk tilgang (Collin, 2003:250). I vores tilgang gør vi brug af forskellige teoretikere ad hoc, hvis teorier og begreber hjælper os til at skabe en sammenhængende analyse af vores empiri.

Ud over teoretikerne Pierre Bourdieu og Donald A. Schön, som vi vil redegøre for i det følgende afsnit, har vi valgt at inddrage den amerikanske forsker Mary Angela Bocks bog *Video journalism: beyond the one-man band*, fordi den lige som vores speciale bygger på empiriske undersøgelser af VJ's arbejdsgange og meningstilkendegivelser om disse. Med forbehold for at hendes forskning knytter sig til et engelsk og amerikansk genstandsfelt og dermed ikke lader sig direkte overføre til danske produktionsvilkår, vil den kunne bidrage med et bredere perspektiv til de konklusioner, vi drager på baggrund af vores kvantitative og kvalitative undersøgelser af de danske forhold.

4.3 Feltteori

For at forstå og forklare, hvordan socialt konstruerede værdier forhandles og kan beskues inden for vores genstandsfelt, inddrager vi Pierre Bourdieus feltteori. Denne placerer al journalistisk produktion, herunder videojournalistik, inden for det journalistiske felt, der defineres således:

”Journalistikkens verden er et mikrokosmos, der har sine egne love, og som er defineret af dets position i den globale verden, og af den tiltrækning og frastødning, det udsættes for fra de andre

småverdener.” (Bourdieu, 1998:44)

Disse småverdener, eller felter, positionerer sig i forhold til hinanden ud fra hvilken mængde af de tre kapitalformer kulturel (uddannelse og finkulturelle færdigheder), social (medlemskab af en specifik gruppe) og økonomisk (penge og materielle goder) kapital, der er til stede blandt aktørerne i det enkelte felt og kan transformeres til den fjerde og en form for overordnet kapital, symbolsk kapital (prestige og ry)(Järvinen, 2007:352ff). Symbolsk kapital kan være en hvilken som helst form for egenskab eller handling, som medlemmerne i en gruppe tilskriver positiv værdi (Järvinen, 2007:347), og vil for en videojournalist fx kunne begrebsliggøres ved at ens historie bliver valgt som udsendelsens tophistorie eller ved at man bliver indstillet til en Cavling-pris for sit arbejde.

Det journalistiske felt er i Bourdieus forståelse et underfelt til kulturproduktionsfeltet (lige som det videnskabelige felt og feltet for kunst), hvor der kæmpes indbyrdes om retten til at producere legitime symbolske beskrivelser af virkeligheden (Schultz, 2006:103-104). Et af de vigtigste budskaber i *Om TV – og journalistikkens magt*, er hans tese om, at det journalistiske felt er underlagt det økonomiske felt (Schultz, 2006:104), hvilket har betydning for den enkelte journalist:

”Den økonomiske konkurrence mellem kanalerne eller aviserne om læserne eller seerne eller, som man siger, om markedsandele, gennemføres konkret i form af en konkurrence mellem journalisterne; det er en konkurrence der har sine egne specifikke indsatser, scoopet, solohistorien, den eksklusive nyhed, journalistens professionelle ry, osv. (...)” (Bourdieu, 1998:46)

Ida Schultz beskriver i bogen *Bag nyhederne* Bourdieus feltteori som en spilmetafor:

”Feltet kan forstås som banen, hvor spillet spilles (...) på det journalistiske felt spilles det journalistiske felt (...), men feltet kan også ses som selve spillet (...) [hvor] det journalistiske felt *er* journalistik. *Habitus* er den kropsliggjorte følelse for spillet, den sociale viden, der gør en

spiller i stand til at spille spillet, og *kapitaler* er de ressourcer, spillerne har til rådighed i spillet. *Doxa* er de grundlæggende regler, der ikke stilles spørgsmålstejn ved, og *illusio* er den overbevisning, enhver spiller nødvendigvis må have om, at spillet rent faktisk er værd at spille.” (Schultz, 2006:21)

Aktørerne har dog, i modsætning til den gængse forståelse af spil, mulighed for at ændre på spillereglerne, hvis man kan tilkæmpe sig en tilstrækkelig stærk position i feltet:

”Et felt er et socialt struktureret rum, et kraftfelt, hvor der er dominerende og dominerede (...) en kampplads, hvor der kæmpes om at forandre eller bevare dette kraftfelt. Enhver inden for dette univers investerer i sin kamp med de andre den (relative) styrke han har opnået, og som definerer hans position i feltet og følgelig hans strategier.” (Bourdieu, 1998:46)

Med begrebet *habitus* sammenkobler Bourdieu relationen mellem de *sociale strukturer* (aktørens position) og de *mentale strukturer* (aktørens valg)(Järvinen, 2007:353). *Habitus* tenderer mod at styre aktøren ind i situationer, som bekræfter dennes tidligere positioneringer, og mod at undgå situationer, der udfordrer aktørens *habitus* og sætter spørgsmålstejn ved den (Ibid.). Med Bourdieus egne ord er *habitus*:

”et strategisk-generativt princip, der sætter den enkelte i stand til at klare vidt forskellige situationer... et system af varige og transponerbare holdninger, der på én gang integrerer individets samlede sum af tidligere erfaringer, samtidig med at det i det givne øjeblik fungerer som matrice for individets måde at opfatte, vurdere og handle på”. (Bourdieu, 1996:30)

Det er således *habitus* der bestemmer, om en VJ eksempelvis er i stand til at opfatte, forstå og anvende fotografi, lyd og klipning, når vedkommende skal formidle en nyhed i et tv-indslag. Det vil sige, at graden af kreativitet, mod eller frækhed ligger i videojournalistens *habitus*, som ikke er en statisk

størrelse.

Det felt, aktørerne er i, fremmer og hæmmer særlige kapitalformer og præger aktørernes habitus. I feltet tv-nyheder kan efterkritikken for eksempel ses som en strukturerende magt, der fremmer visse kapitaler. Dette påvirker evnen eller lysten til at arbejde som VJ.

Feltet har altså en evne til at fremme og reproducere visse kapitaler og samtidig negligere eller bevidst undertrykke andre. Bourdieu fremhæver, at den strukturerende magt er en væsentlig faktor i feltanalyse, og understreger, at aktørerne konstant påvirkes af den herskende diskurs i feltet, ved at kalde habitus både individuelt og kollektivt:

”Når man siger habitus, siger man samtidigt, at det individuelle, det personlige og det subjektive er socialt og kollektivt.” (Bourdieu, 1996:111)

Ud fra Bourdieus feltteori kan videojournalistik anskues som et felt, der positionerer sig i forhold til andre felter, eksempelvis tv-journalister, fotografer og nyhedschefer, ved at have aktører, hvis symbolske kapital stemmer overens og afviger fra de andre felters. Der kan ligeledes være samstemmende interesser på tværs af de hierarkiske skel. Eksempelvis kan redaktionschefens ønske om at fremme den fotografiske kvalitet være helt i overensstemmelse med såvel VJ's og fotografers ambitioner. Ledelsens ønske om at fremme den journalistiske faglighed kan ligeså være samstemmende med både redaktionssekretærernes såvel som videojournalisternes ambitioner. Omvendt kan chefredaktørens eller fotografens ønske om fotografisk kvalitet kollidere med en VJ's ønske om autencitet eller ledelsens ønske om flere VJ-indslag.

I det følgende afsnit vil vi introducere Donald A. Schöns teori om reflektiv praksis som en udbygning på de mentale strukturer, som vi har introduceret med Bourdieus habitusbegreb.

4.4 Den reflekterende praktiker

Med Bourdieu får vi altså en teoretisk ramme, hvormed vi kan diskutere de forhandlinger af forskellige

kapitaler, der foregår mellem de forskellige hierarkiske lag i problemfeltet. Men for at tilegne os en grundigere forståelse af den del af vores felt, som Bourdieu inden for sit habitusbegreb omtaler som de mentale strukturer, ønsker vi at udfolde dette yderligere ved hjælp af Donald A. Schöns bog *The Reflective Practitioner – How Professionals Think in Action*.

Bogen omhandler ikke videojournalistik specifikt, men analyserer refleksion over og udøvelse af professionel praksis. Dette hjælper os til at genkende og forstå den udøvende VJ's kognitive processer i praksis.

Schön taler om professionalisme på to niveauer. Et overordnet niveau, hvor han problematiserer, hvordan professionel viden er uoverensstemmende med den skiftende karakter inden for forskellige professioners praksis. Som Schön beskriver det, så ligger den udøvende praktikers dilemma i at skulle lukke begge de ender som forventes i hans profession, det vil sige både den viden og erfaring, som han (i vores tilfælde videojournalisten) forventes at bruge, samt forventningerne i den institution (i vores tilfælde nyhedsredaktionen), som praktikerer tjener. De ændringer, som opstår, har, ifølge Schön, oprindelse i den samme fælles faktor - nemlig den teknologiske forandring (Schön, 1983:15).

Som Kristian Frederiksen også eksemplificerer i sin bog *Alene med et kamera*, hvor at en given tv-station begyndte at inkludere VJ's, så kan den måde og fart, som praksisserne ændrer karakter på, skabe grobund for frustration for de udøvende praktikere. I Frederiksens eksempel var det journalister som, efter blot et par dages kursus i brugen af det nye udstyr, blev sendt i marken og skulle overtage de tekniske funktioner, der før blev udført af andre specialister, nemlig fotografer og redigeringsteknikere. *De gik måske nok i krig det bedste de havde lært, men de var på ingen måde udstyret med den fornødne viden og vilje til at bringe sejren i hus* (Frederiksen, 2009:300).

Men de problemstillinger der opstår, når teknologien fordrer disse ændringer, bør ikke skydes på teknologien selv, siger Schön, det handler snarere om, hvor vidt vi kan generere teknologiske forandringer hurtigt nok til at opfylde de forventninger og krav, som teknologien selv har genereret (Schön, 1983:15).

For journalister og fotografer på de danske tv-stationer optrådte de teknologiske nyskabelser i form af

DV-kameraer, der dermed medførte nye arbejdsområder for vores udøvende praktikere, samtidig med at tiden til at implementere de nye teknologier var utilstrækkelig, ifølge Frederiksen (Frederiksen, 2009:300).

Denne hurtige teknologiske udvikling som vi ser, ikke bare i tv-branchen men generelt, *places on the professionals a requirement for adaptability that is unprecedented* (Schön, 1983:15).

Her skal det også tilføjes, at denne teknologiske udvikling ikke blot berørte videojournalisterne, men også de tekniske specialister, dvs. fotografer, lydmand og redigeringsteknikere, der oplevede deres professionelle områder blive invaderet og indskrænket og som med Kristian Frederiksen's ord kun havde *ét forsvar – deres faglige stolthed, og det var slet ikke nok til at stå imod angrebet. De følte sig og var vel egentlig også besejret* (Frederiksen, 2009:300).

Schön diskuterer den professionelle praktiker som individ og analyserer de bevidste eller ubevidste tankeprocesser, som gør den kreative udøver i stand til at løse nye problemstillinger ved hjælp af viden og erfaringer, der ikke kan tilegnes blot ved at læse en tekstbog. I det varierende landskab af professionel praksis, vil der være forskellige slags praktikere, siger Schön. De, der opererer i det han omtaler som det hårde højland, hvor praktikere kan gøre effektivt brug af forskningsbaseret teori og teknik, og de, der opererer i hvad han omvendt kalder det sumpede lavland, der er karakteriseret ved at være et forvirrende roderi uden umiddelbare tekniske løsninger. De, der vælger det hårde højland er, ifølge Schön, *hungrende efter teknisk stringens, helliget et billede af solid faglig kompetence eller bange for at betrede en verden, hvor de ikke ved, hvad de gør og dermed begrænser sig selv til en smal teknisk praksis* (Schön, 1983:42f).

Schön beskæftiger sig især med at analysere, hvordan de, der arbejder under de betingelser, der forekommer i det sumpede lavland, løser de problemstillinger, der opstår i processen.

“They deliberately involve themselves in messy but crucially important problems and, when asked to describe their methods of inquiry, they speak of experience, trial and error, intuition, and muddling through (...)” (Ibid.)

Det samme, mener vi, gør sig gældende for videojournalister i de tilfælde, hvor de bliver mere eller

mindre kastet ud i faget og det er de problemløsende processer, vi ønsker at belyse ved hjælp af Schöns teori.

4.4.1 Begreber

Schön opererer med begreberne *frames*, *framing*, *reframing*, *moves*, *repertoires* og *conversation with the situation*.

Begreberne er brugbare, da videojournalister går igennem de samme kognitive processer som alle andre professionelle kreative praktikere, der skal løse problemstillinger inden for deres fag. I det følgende ønsker vi derfor at redegøre for Schöns begreber i kontekst til det genstandsfelt, vi undersøger.

VJ'en arbejder først og fremmest inden for en *frame* eller på dansk, ramme. Denne ramme gør mere end blot at beskrive en situation. Den fungerer som det helhedsbillede, som videojournalisten hele tiden må holde sig for øje i arbejdsprocessen. Rammen kan være en bestemt genre inden for nyhedsindslag, fx en reportage eller en konflikthistorie. Det er inden for den, at alle enkeltdele og informationer skal bringes til at give mening, samles og samarbejde. Rammen har også normative konsekvenser som betyder, at en bestemt type løsning er påkrævet. Det kan i vores kontekst være måden, hvorpå der hersker konsensus om, hvordan et nyhedsindslag typisk skal være sat sammen. Hvad skal indslaget indeholde af kilder, dokumentation, billeder, lyd og speak? I hvilken rækkefølge skal de prioriteres og hvilke tekniske krav stiller det til udøveren? Dette kalder Schön *framing*. Begrebet *framing* skal forstås som strukturer af tro, opfattelse, og anerkendelse, som ligger til grund for den udøvedes holdninger. Framing er nødvendig for at gøre en situation forståelig og genkendelig (Ettema og Glasser, 1998:21). Begrebet dækker over processen, hvor videojournalisten arbejder sig frem til den endelige helhed ved at sætte sine kilder, baggrundsresearch osv. ind i en tænkt kontekst sammen med billeder og lyd for at se om det passer sammen og giver mening i dannelsen af den helhed, som kommer til at udgøre det færdige indslag. Dette sker ved et *repertoire* af *moves*, der gradvist hjælper til at indkredse, afklare og fokusere historien og dens elementer. Videojournalistens repertoire kan beskrives som mentale lister over frames og moves, dvs. lister over tidligere eksempler, typer, roller eller funktioner. Schöns begreb moves kan sidestilles med den del af Bourdieus habitusbegreb, som Bourdieu kalder mentale strukturer. Begge dækker nemlig de handlinger, tests og spørgsmål som VJ'en foretager med den hensigt at afgøre,

hvorvidt "x" (fx en bestemt kilde, dokumentation eller billedside) kan give mening i kontekst af en speciel frame "y" (fx den journalistiske vinkel eller *masterframe* som indslaget har)(Larsen, 2008). Dette foregår helt konkret ved, at videojournalisten ved hjælp af moves formulerer hovedvinklen i en enkel klar sætning med historiens kerneoplysninger, som er den påstand, historien skal bevise. Et andet move er at lave råudkast til historien for dermed at sikre at indhold og form kan arbejde optimalt sammen (Larsen, 2008). Disse råudkast bliver trin for trin transformeret indtil VJ'en har sit endelige indslag.

Til disse trin (moves) hører afprøvninger, testning og eksperimenter af såvel hypoteser som af virkelighed med det endelige mål at få bekræftelser, men også altid med det faktum in mente, at ens hypotese eller overordnede masterframe kan være fejlagtig eller uhensigtsmæssig, hvilket betyder, at praktikerer må *re-frame* i processen (Larsen, 2008).

Reframing vil sige, at VJ'en må omtænke sin ramme for derved at løse et problem eller anskue det på en ny måde. Dette foregår ved, hvad Schön kalder *conversation with the situation*. Det vil sige de kognitive processer, bevidste som ubevidste, videojournalisten udfører i dialog med situationen gennem tidligere erfaring, intuition, forsøg og fejl i én blanding (Schön, 1983:42f).

Denne konversation med situationen kan så føre til at vinklen på historien bekræftes og forstærkes, så den fungerer som ramme for nye *moves* og en fortløbende proces, der som tidligere nævnt, ender ved det punkt, hvor VJ'en er overbevist om, at det billede, han har af historien, stemmer overens med de fakta, kildeudtalelser, billeder og lyd, han har indhentet, således at seerne dels vil opleve, at historien er saglig og velfortalt og dels kan relatere sig til dens indhold (Larsen, 2008).

*Det er for at spare penge, når det kommer til at bruge VJs
- men nogle historier egner sig bedre til one-man-band. (Spørgeskema)*

5. Analyse

I dette afsnit vil vi behandle vores udvalgte hypoteser, som har dannet fundamentet for vores spørgeskemaundersøgelse. Resultaterne fra vores kvantitative undersøgelser sammenholdes med vores kvalitative interviews af de tre faggrupper VJ's, redaktionssekretærer og chefer.

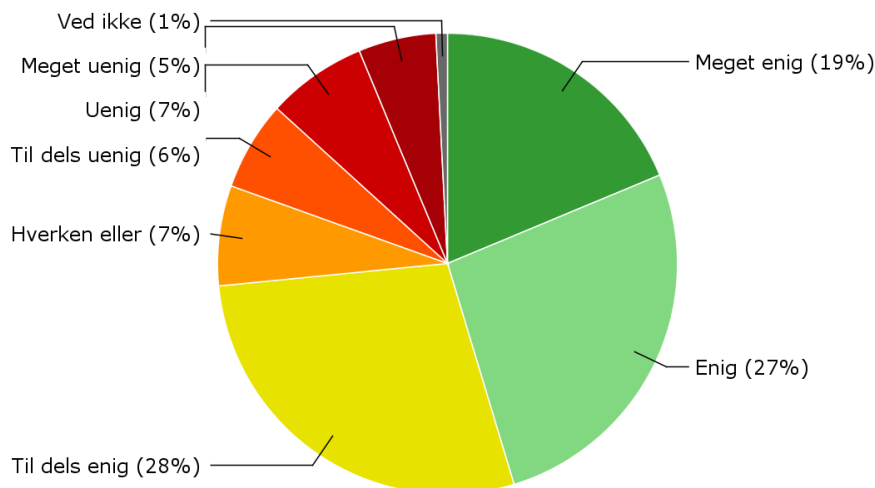
5.1 Økonomi

Hypotese: Der ligger et økonomisk incitament bag en øget udbredelse af VJ's.

- Lønbesparelsen ved at bruge en VJ frem for et tv-hold har gjort, at metoden har vundet indpas i den danske tv-nyhedsproduktion.

I vores litteratur har dette været en gennemgående opfattelse, og videojournalisterne i vores spørgeskemaundersøgelse giver da også et nogenlunde samstemmigt svar på spørgsmålet om deres arbejdsplads' hensigter med anvendelsen af VJ's:

Det er mit indtryk, at min arbejdsplads (nuværende eller der hvor jeg senest arbejdes som VJ) primært bruger VJ's for at spare penge.

Godt tre fjerdedele af respondenterne (74%) udtrykker en grad af enighed med udsagnet, mens andelen af uenige udgør 18%. Vores respondenter fortæller, at *[d]a VJ's i sin tid blev indført på min arbejdsplads, var det primært for at spare* (spørgeskema) og *[ø]konomien er afgjort et vigtigt parameter – fx er det noget billigere at sende en VJ ud, når der kun skal laves en sync med en ekstra kilde til et indslag* (spørgeskema).

I vores kvalitative interviews har cheferne på regionerne givet udtryk for, at introduktionen af VJ's overvejende knytter sig til ressourcerationalisering, der har ét konkret mål: *hvordan kunne vi levere noget mere for de penge, som vi fik. Der kommer den så på banen det her med videojournalister (...) det var de økonomiske omstændigheder, der ligesom drev os* (Chef REG3). Forventningerne går på, at *[d]et er jo billigere, kan man sige, at have en VJ på arbejde, der arbejder alene end en journalist, der både skal have fotograf og redigeringstekniker inde over* (Chef REG2).

På de to landsdækkende tv-stationer bliver VJ's på nuværende tidspunkt anvendt langt mindre i den daglige nyhedsproduktion end på de regionale stationer. Og forklaringen kan måske findes i forskellen i på de landsdækkende og regionale tv-stationers konkurrencesituation:

”Vi er jo i hård konkurrence med [LAND2 aftenudsendelse], og i den proces er man flinthamrende ligeglad med, om det har kostet dut eller dut (...) Regioner er jo heller ikke rigtig i nyhedskonkurrence, skal man lige tænke på.” (VJ LAND1)

Derfor skeles der heller ikke i samme grad til ressourcerationalisering på de landsdækkende tv-stationer: *Vi har ikke de samme økonomiske udfordringer, som resten af branchen har. Det skinner jo nok igennem på den måde, at vi kan tillade os at sende fotograf med* (Chef LAND2).

Det var dog med en økonomisk bagtanke, at der for nogle år tilbage blev lanceret en systematisk VJ-uddannelse på LAND2, for *[d]et var lige oven på [årstal]-sparerunden, hvor vi skulle fyre en masse, at vi indførte dem som en del af spareplanen* (Chef LAND2).

Det er værd at bemærke, at der er en gennemgående pointe i besvarelsene om en øget brug af VJ's som led i besparelser, nemlig at der er forskel på den måde, de frigivne ressourcer allokeres på:

”Nogle steder er det en ren besparelse (og der bliver VJ aldrig andet end en pølsefabrik). Men hvis man rent faktisk bruger tid på at identificere og fordele opgaver som værende egnede til henholdsvis VJ- og ENG-hold – så er der tale om at man fordeler ressourcer fornuftigt.”

(Spørgeskema)

En anden respondent pointerer, at *var det ikke for VJ's gik seerne glip af historier eksempelvis fra udlandet – som ellers slet ikke ville komme i betragtning på grund af udgifterne. Eller historier, der foregår over længere tid* (spørgeskema). En tredje understreger et økonomisk paradoks, idet *[d]er spares penge, men ofte laver jeg som VJ udlandsreportager, som eller ikke var blevet lavet. Og dermed bruges der FLERE penge* (spørgeskema).

På en af de regionale tv-stationer, hvor VJ's er blevet en fast del af vagtplanen, understreges det, at det øgede antal VJ's har åbnet op for andre muligheder, for *[g]ennem tiderne har vi jo faktisk haft frigivet ressourcer til både gravergrupper og andet ved hjælp af, at vi faktisk havde VJ's* (Red.sek. REG3).

5.1.1 Delkonklusion

Ud af ovenstående kan vi konkludere, at introduktionen af VJ's på de danske tv-stationer generelt har været ansporet af muligheden for at omlægge eller spare ressourcer. På de landsdækkende tv-stationer har man dog på baggrund af konkurrencesituationen og flere tilgængelige ressourcer efterfølgende valgt ikke at satse på VJ's i samme grad som de regionale stationer, hvor brugen af VJ's nogle steder frigiver ressourcer til andre journalistiske projekter.

Et grundigere kursus kunne være en fordel. Omvendt læres det bedst i "marken".
(Spørgeskema)

5.2 Oplæring

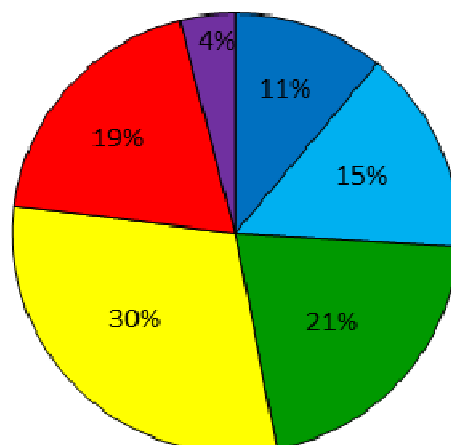
Hypotese: Der er ikke samstemmighed mellem VJ's oplæringstid og kvaliteten af det produkt, de forventes at levere.

- God videojournalistik forudsætter hhv. en teknisk sikkerhed, som især omskolede journalister indledningsvis vil mangle, og evnen til at strukturere historien, som kan være en mangel hos omskolede fotografer. Disse evner opbygges over tid, men oftest får VJ's kun kurser af begrænset varighed, før de forventes at kunne levere til den daglige nyhedsproduktion.

Vores spørgeskema-respondenter har i gennemsnit modtaget 5,7 dages VJ-oplæring eller -kursus som introduktion til faget (med forbehold for at der i dette tal for nogle respondenter er inkluderet redigeringskurser og andre har udtrykt usikkerhed omkring deres besvarelse, da deres oplæring ligger mange år tilbage):

Cirka hvor mange dages oplæring/kursus modtog du, før begyndte at fungere som selvstændig VJ?

■ 0 ■ 1-2 ■ 3-4 ■ 5-7 ■ 8-14 ■ 15+

Vores undersøgelse viser ingen signifikant forskel på oplæringstiden på de regionale eller landsdækkende tv-stationer, men at der er stor forskel regionerne imellem. Desuden viser en

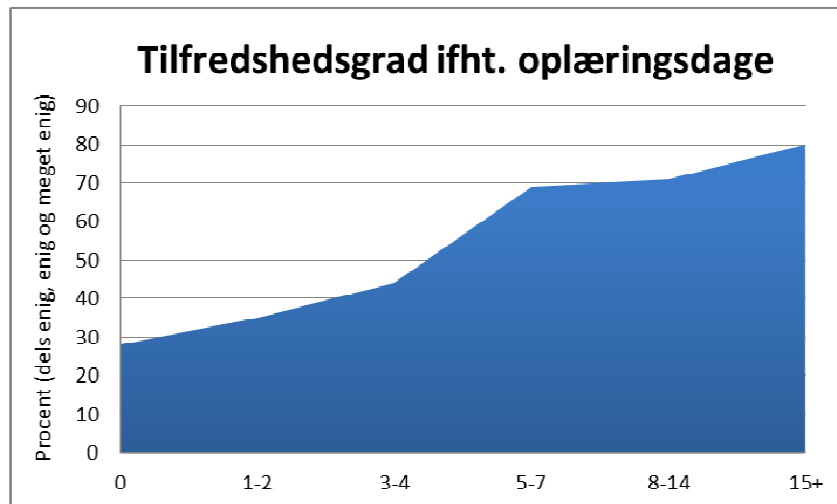
gennemgang af besvarelserne, at VJ's med fotografbaggrund trækker gennemsnittet ned. Blandt de 19 spørgeskema-respondenter af denne type havde de 10 således ikke haft nogen VJ-oplæringsdage eller -kursus og de resterende havde en gennemsnitlig oplæringstid på 2,8 dage. Som én forklarer, *[d]er var inge[n] uddannelse. Jeg begyndte blot og måtte løse problemerne selv. Ingen kursus-dage de første fem år* (spørgeskema), og en anden fortæller, at *[j]eg kom fra job som fotograf/red.tek., journalistikken kørte jeg på gefühl* (spørgeskema).

Forklaringen på denne forskel på journalister og fotografers VJ-oplæringstid er givetvis det individuelle udgangspunkt. Journalister vil være nødt til at få en tilstrækkelig teknisk oplæring, før de kan arbejde som selvstændig VJ. Her har fotografer mulighed for tidligt i deres VJ-forløb at komme ud i virkeligheden og levere billedbårne historier, hvor interviews og strukturen på indslaget er forholdsvis ligetil.

Spørgsmålet er så, hvordan antallet af oplæringsdage stemmer overens med det faglige udbytte. Her er lidt over halvdelen af videojournalisterne i spørgeskemaet tilfredse:

Sættes antallet af oplæringsdage i forhold til tilfredsheden med dette, får man følgende graf:

Heraf fremgår det, at der først opnås over 50% tilfredshed med oplæringen, når videojournalisterne har modtaget mindst fem dages oplæring.

Med til forståelsen af ovenstående grafiske fremstillinger hører videojournalisternes opfattelse af, hvilket teknisk niveau der forventes af dem som 'selvstændig VJ'. Ifølge vores kvalitative interview er det for nogles vedkommende ikke meget, *for forventningerne er ikke særlig store. På godt og ondt, så får VJ's lov til at lave noget, der også både fagligt og teknisk ikke er særlig høj standard* (VJ REG2).

Desuden oplever VJ's situationer, hvor *[m]an hører nogle gange fotografen, her på stedet, hvor han har fået noget materiale fra VJ's (...)* hvor kan han brokke sig nogle gange over kvaliteten på det, han får ind (VJ REG1). Der kan også være forskel på kravene til den kvalitet, der forventes til forskellige platforme. Som chefen på LAND2 vælger at udtrykke det: *[M]an vil opleve nogle ting, som bliver sendt på [NYH1] som bliver valgt fra [i aftenens udsendelse]*.

Disse omstændigheder umuliggør et entydigt svar på hypotesen. Nogle steder sætter man 'barren' for højt i forhold til det niveau, man forventer af VJ's. Eksempelvis på LAND2, hvor man er stoppet med at afholde opfølgende kurser for VJ's og *uddannelsen er lidt tilfældig for at sige det ligeud (...)* vi kunne angribe det lidt mere professionelt (Red.sek. LAND2). Hvilket står i kontrast til forventningerne: *[V]i vil ikke gå på kompromis med kvaliteten. Dvs. hvis du vil være VJ, så er det fordi du kan lave billedmateriale på niveau med en uddannet fotograf. Og det er der ikke mange der kan* (Chef LAND2).

Det er et gennemgående tema i besvarelsen om tilstrækkelig oplæringstid, at kurserne blot er et fundament for den vigtigere praktiske indlæring, der foregår som aktivt udøvende VJ, hvor *der kommer kilometer i benene* (spørgeskema). Det kommer til udtryk ved besvarelser som, *[e]t grundigere kursus kunne være en fordel. Omvendt læres det bedst i "marken"* (spørgeskema) og *[j]eg synes en uge er i underkanten, men samtidig lærer man først rigtig, når man bruger det dagligt. Nok så mange øvelser kan ikke forberede en på virkeligheden* (spørgeskema). Det understreges også, at det i perioden efter et kursusforløb *er meget vigtigt, at få det der rum, både tid og forventningsafstemning og muligheden for, at det ikke skal sendes. Så man kan blive dygtig til det* (VJ LAND1).

Ønsket om at få mere arbejdstid på egen hånd uden leveringspligt skyldes, at *det giver mere ro på, og det giver tid til ikke at lave de der learning by doing for åben skærm* (VJ REG2). Dette har man valgt at imødekomme på REG3, fordi *[s]å får vi fuld valuta tilbage på at bruge tiden på at sætte folk ordentlig ind i tingene og give dem en basal tryghed i det de nu begiver sig ud i*. Og mens der på eksempelvis REG3 arbejdes med en struktureret efterkritik samt teknisk og fortælle-mæssig videreuddannelse af VJ's, er der også eksempler på stationer, hvor dette ikke er tilfældet og VJ-uddannelsen *bliver meget løsrevet, og jeg har lært nogle forskellige ting af fotograferne med nærbilleder og halvtotal og total og alt det der og begreberne med lys. Men hvordan bruger man det fortælle-mæssigt, det kunne jeg godt savne lidt af* (VJ REG1).

5.2.1 Delkonklusion

Vores undersøgelser viser, at der på nogle redaktioner kan påvises en uoverensstemmelse mellem mængden af VJ-oplæring og den kvalitet, der forventes. Mens tilfredsheden med længden af det indledende VJ-kursus afhænger af de individuelle forudsætninger (om man allerede har arbejdet med videokameraer, på forhånd kan redigere en historie, osv.), så er der et gennemgående ønske om mere tid uden leveringspligt i forlængelse af kurset, så man kan opbygge de nødvendige 'kilometer i benene' for at blive tryk ved sit udstyr og arbejdsformen.

På vores redaktion har en VJ lige så god mulighed for at få toppen som et nyhedshold - det er bare sjældent en god ide. Flere locations, kritisk interview og større research er et nyhedshold bedre til. (Spørgeskema)

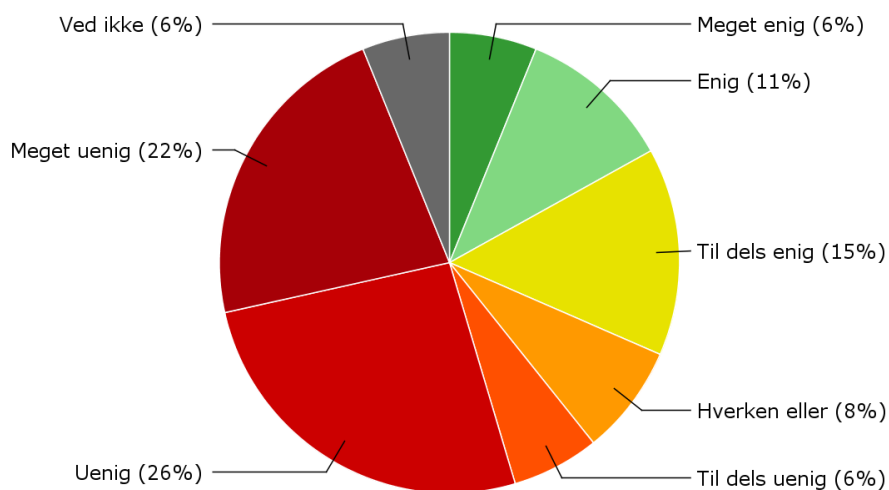
5.3 Redaktionel prioritering

Hypotese: VJ's bliver brugt til at lave bløde frem for hårde nyheder.

- Muligheden for at stå for en af dagens tophistorier formindskes, når du arbejder som VJ, fordi der ikke redaktionelt tages chancer med de vigtigste nyheder.

Her valgte vi at indlede med at spørge ind til respondenternes opfattelse af fordelingen af historier på redaktionsmøderne, da vi ud fra vores egne forforståelser mener at kunne se en tendens til, at VJ's oftest vil blive tildelt de historier, der ligger i anden halvdel af en nyhedsudsendelse, frem for tophistorierne.

VJ's har lige så god mulighed for at få dagens tophistorie på redaktionsmødet som en tv-journalist med fotograf.

Halvdelen (54%) af vores respondenter erklærede sig uenige i, at VJ's har lige så gode muligheder for at blive tildelt tophistorierne som tv-journalisterne. Mens hele 43% af videojournalisterne på de regionale stationer var enige i udsagnet, gjorde dette sig kun gældende for hver fjerde på de landsdækkende (26%). Blandt VJ's på de landsdækkende stationer var der flere, som tog afstand fra muligheden for overhovedet at lave tophistorier:

“VJ’s skal IKKE lave tophistorien på dagen. VJ’s egner sig til gengæld pisse godt til historier, der følger én person eller foregår på et sted (med deraf følgende begrænset research). Derudover er VJ’s gode til støtteopgaver for andre hold. En sync her eller en case der.” (Spørgeskema)

Eller som en anden fortæller:

“Jeg kastede selv håndklædet i ringen, da jeg blev bedt om at lave tophistorier til tvavisen som VJ. Jeg lavede typisk ”lukkerne” - de mere bløde historier; trend, reportager og den positive nyhed.” (Spørgeskema)

Indslagets kvalitet og afleveringssikkerhed, der begge vurderes til at være lavere hos VJ’s end hos tv-hold, spiller også ind på den redaktionelle prioritering på de landsdækkende stationer, for *hvis ikke VJ’en kommer i mål, så lever vi jo også uden den historie. Hvorimod de mere hårde nyhedshistorier kan vi ikke leve uden* (Chef LAND2). Her er en typisk VJ-opgave karakteriseret ved at være simpel og gerne noget som var sådan meget begivenhedsbåret, en demonstration eller sådan noget. Også gerne sådan nogle bløde historier, fx en landsby der holder en juletræsfest eller et eller andet som er blødt og billedbåret (Chef LAND2).

På de regionale stationer kan redaktionens daglige sammensætning betyde, at VJ’en bliver sat på en tophistorie, for *hvis det viser sig, at det er nødvendigt for at få tingene til at gå op, så sender vi en VJ af sted til hvad som helst* (Chef REG3). Der kan altså være tilfælde, hvor det mest af alt handler om at få udsendelsen fyldt ud:

“Det er fordi, udgangspunktet er, hvad for nogle historier skal vi have løftet i dag, mere end det er, hvad for nogle historier kan vi løfte med fordel med en VJ-facilitet (...) Spørgsmålet er altid ”Nå, hvad for en [er] mest VJ-egnet, hvad vil I helst have”, og så er man inde at vurdere hvad for en kan jeg bedst løfte her. Og ikke sagt, at den ikke kunne være løftet bedre af et hold.” (VJ REG2)

Rutineparametret kan også betyde, at en VJ bliver sat til at lave en af dagens tophistorier:

“[S]ådan en historie, hvor man skal have tungen lige i munden og kan være lidt svær at navigere i, og det er så de to praktikanter med to elever, der er på arbejde på de to andre hold, så kan det godt være, at redaktøren vælger at sige ‘er det i orden, at du bliver sendt ud til det her, for du er suverænt den mest erfarne, der er på arbejde i dag’.” (VJ1 REG3)

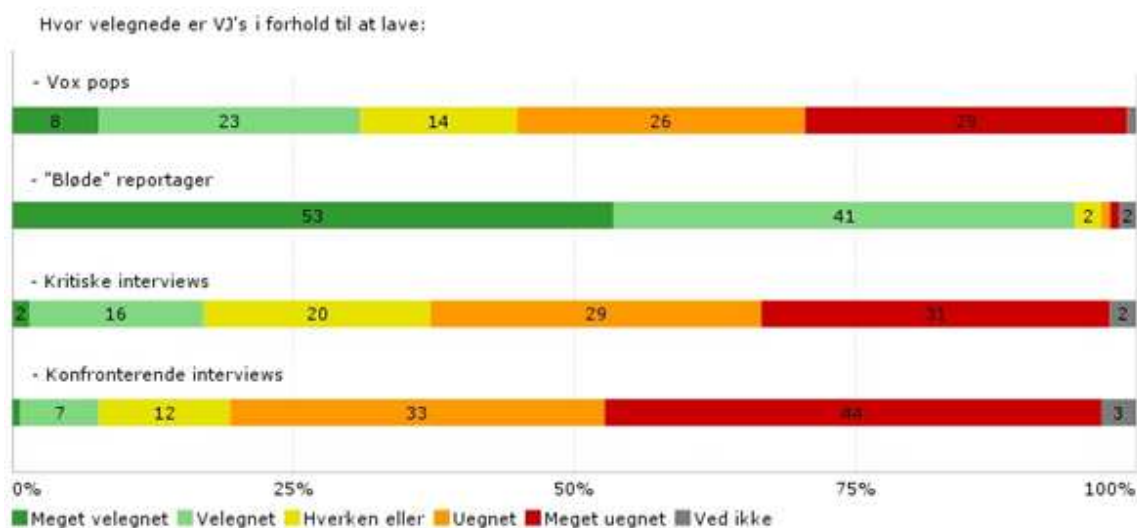
Disse situationer er ligeledes et irritationsmoment for redaktionssekretærene, idet *[d]et kan være frustrerende nogen gange som redaktør, fordi at du sidder måske med fire eller fem historier, og der er faktisk ikke en af dem, som er egnet til en VJ* (Red.sek. REG2). Redaktionssekretærenes fokus er så vidt muligt på, at holde videojournalisternes logistik på et minimum, *for at der også bliver noget luft til noget research og en mulighed for at man føler sig ovenpå på historien, så man ikke haster rundt til 20 locations og aldrig nogensinde egentlig finder ud af, hvad det er man skal fortælle* (Red.sek. REG2).

Ligesom på de landsdækkende tv-stationer er det sjældent at VJ-indslag bliver tophistorier på regionerne, for *[d]e ligger typisk placeret nede i midten-hen mod slutningen. Det gør de typisk, og det er fordi [vi] som nævnt vælger de der lidt mere nære historier* (Red.sek. REG3). For en normal VJ-opgave, *[s]å ligger man typisk i bunden. Men det er også mit indtryk, at det oftest er holdene, de topper på. I bunden, det er typisk de bløde indslag* (VJ REG2). Flere VJ's fravælger dog bevidst tophistorierne, fordi *[j]eg er helt sikkert bedst til, og kan også bedst lide, at lave bundindslaget. Den glade reportage eller et eller andet finurligt, i forhold til at lave tophistorien* (VJ1 REG3). Det er dog ikke alle, der deler begejstringen:

“[F]ordi alle bliver uddannet som VJ her – så blev de lidt tvunget ud i det – og så var de sådan lidt ”åh, skal vi nu ud og lave de der historier”, fordi de ikke brød sig så meget om de der sådan lidt mindre researchtunge historier. De blev døbt okki-nok-historier – og nu skal vi ud til dagens særling og sådan noget.” (Red.sek. REG3)

I de ovenstående besvarelser er det blevet fremhævet, at VJ's egner sig til reportager og de bløde, billedbårne og nære historier, hvor mængden af research er begrænset. Det bliver til gengæld understreget, at VJ's ikke egner sig til *de der meget konfronterende interviews*. *Der vil jeg ikke anbefale det* (Chef REG2).

I vores spørgeskema har vi bedt respondenterne om at tage stilling til, hvor velegnet videojournalistik er til at udføre bestemte opgaver:

Respondenterne i vores spørgeskema svarer i god overensstemmelse med disse guidelines:

Som det fremgår, vurderer vores respondenter, at de konfronterende og kritiske interviews er de opgaver, som dårligst lader sig realisere af en VJ, idet hhv. 77 og 60% mener, at de er uegnede. Som en af vores respondenter vælger at udtrykke det, så er der *typer af historier, som bare ikke ligger særlig godt til VJ's*. *Det er som oftest researchtunge historier og historier med kritiske interviews*. Derfor har man sjældnere tophistorien som VJ.

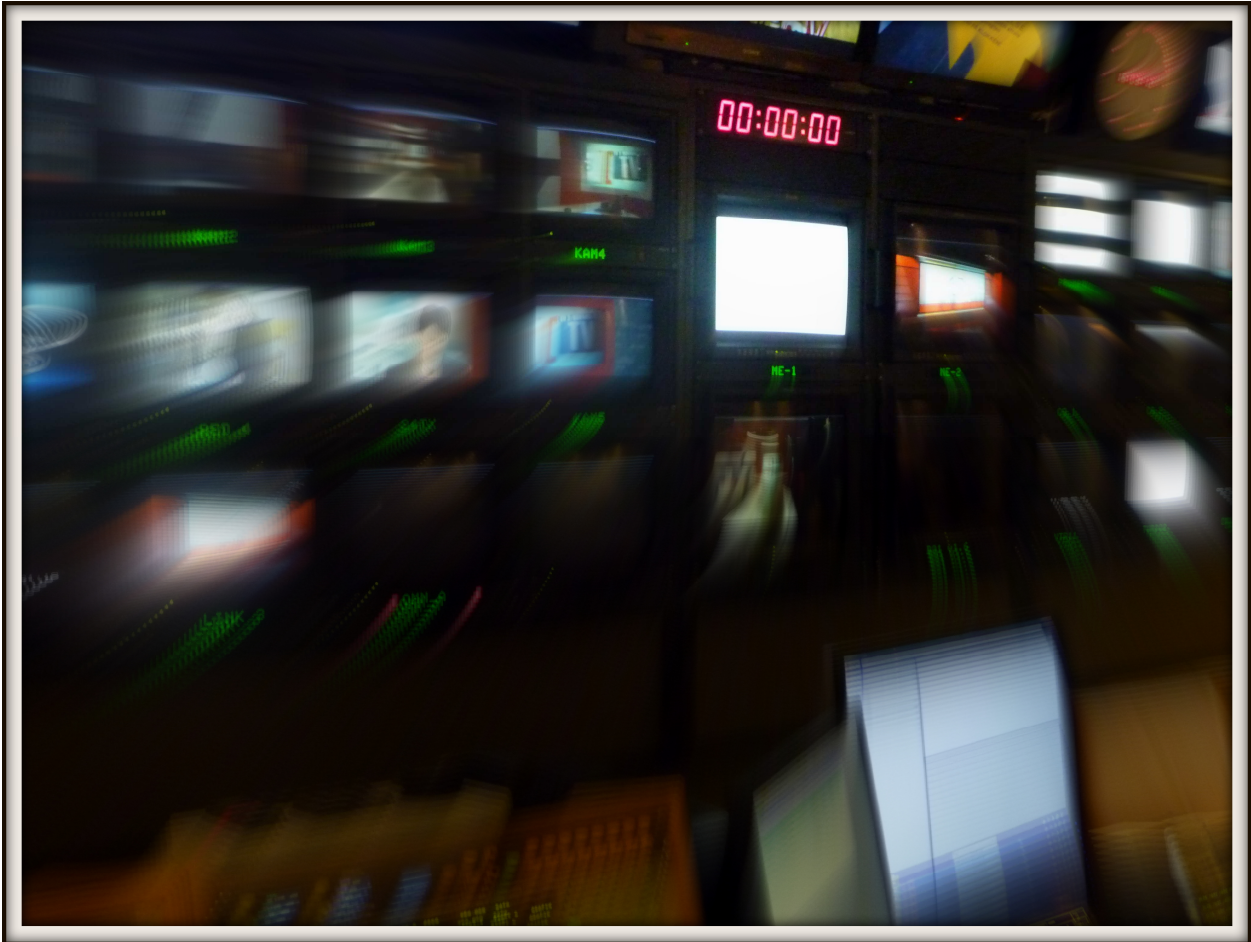
Mens opgaver som at levere en vox-pop også tenderer til at være uegnet (55%), så mener 94%, at VJ's er velegnet til at lave bløde reportager.

5.3.1 Delkonklusion

VJ-indslag bliver typisk placeret i den sidste halvdel af nyhedsudsendelserne i kraft af, at VJ's oftest bliver sat til at lave bløde historier. På især de landsdækkende tv-stationer bliver VJ's sat til at levere materiale til tophistorierne, men dette vil oftest være elementer der kan udelades, som fx voxpops. Dette skyldes, at man af hensyn til kvalitetskrav og leveringssikkerhed overlader de højst prioriterede dele af nyhedsudsendelser eller indslag til tv-hold.

På regionerne kan der til gengæld være faktorer, som fx rutine, der gør, at VJ's bliver sat på en tophistorie, selv om denne egentlig ikke stemmer overens med redaktionssekretærens egen holdning til hvilke historier, der er mest hensigtsmæssige at løfte som VJ i forhold til VJ-metodens muligheder og begrænsninger.

Vores respondenter vurderer, at VJ's er bedst til at lave historier, der er bløde, billedbårne og nære, som fx reportager eller features. Til gengæld mener de ikke, at kritiske interview og researchtunge historier er velegnede til VJ's.

Når du sætter det højere ambitionsniveau overfor den meget meget stramme deadline (...) og skulle kunne lave sync'er klokken 5 om eftermiddagen, det kan simpelthen ikke praktisk lade sig gøre for en VJ (VJ LANDI).

5.4 Daglig nyhedsproduktion og deadlines

Når vi kigger på, hvor stor en rolle videojournalistik spiller i den daglige nyhedsproduktion, ser vi en klar skillelinje mellem de landsdækkende og regionale tv-stationer, da der på nuværende tidspunkt ikke indgår faste VJ-vagter i nyhedsproduktionen på de landsdækkende. Dette skyldes først og fremmest strukturen:

”Det er fordi vi har omlagt vores produktion (...) Så vi har hold kørende ude i landet som hele tiden sender materiale hjem til [LAND2] hvor der så sidder nogle andre og klipper det sammen til et indslag (...) Så vi har haft brug for, at de er et hold derude bestående af en fotograf og en journalist. Det er ikke noget én kan gøre alene, fordi hele sendeudstyret er rimelig teknisk. Så det er egentlig derfor, det er ikke et bevidst fravalg.” (Chef LAND2)

På den anden landsdækkende tv-station er årsagen dels *et flow af folk på forskellige redaktioner og de bliver flyttet rundt med jævne mellemrum* (VJ LAND1), hvilket gør, at de ikke er længe nok på samme sted til at blive fortrolige med VJ-faget, dels at kræfterne ikke længere er koncentreret om aftenens hovednyhedsudsendelse:

”Sådan er det ikke mere. Nu er det jo fuldstændig spredt ud, det er total atomiseret. Og det strukturelle problem, det gør simpelthen, at man har svært ved at komme ind i en rutine, hvor man får de rigtige kvalifikationer og redskaber. Det næste det er så, at ambitionsniveauet også er betydelig højere her end det er på regionerne, uden at skulle fornærme nogen. Det betyder, at cheferne her er flinthevende lige glade med om det er lavet på VJ, hvis det er sådan, at det ikke har den kvalitet, som de vil have.” (VJ LAND1)

Begge landsdækkende kanaler har dog stadig VJ's tilknyttet og benytter i nogen grad også VJ-materiale leveret fra de regionale stationer. Her har VJ-metoden i langt højere grad vundet indpas og er for længst kørt ind som en integreret del af nyhedsproduktionen. Som en chef udtaler, så er videojournalister på regionerne blevet *kolossalt vigtige. Vi vil ikke kunne udleve vores produktionsplan, hvis ikke vi havde*

videojournalisterne. Det kunne ikke lade sig gøre (Chef REG3).

”Vi ligger vel på et niveau nu, hvor vi veksler mellem 15 til 20, som kan arbejde med det her (videojournalistik)(...) Så snart vi kommer ned under de 20, så kan vi godt få problemer med at leve op til alt det som vi gerne vil. For det er jo ikke kun på nyhederne vi bruger dem nu.” (Chef REG3)

Det er, ud over det økonomiske aspekt, især fleksibiliteten der vejer tungt:

”Tingene har jo ændret sig. Da jeg startede her på stationen for rigtig mange år siden, da havde vi jo både fotografer og lydmand med ude. Før det har der også været en assistent med på et tidspunkt til at bære alt udstyret.” (Chef REG2)

I dag kan den samme chef nøjes med at sende en VJ eller et hold på to af sted:

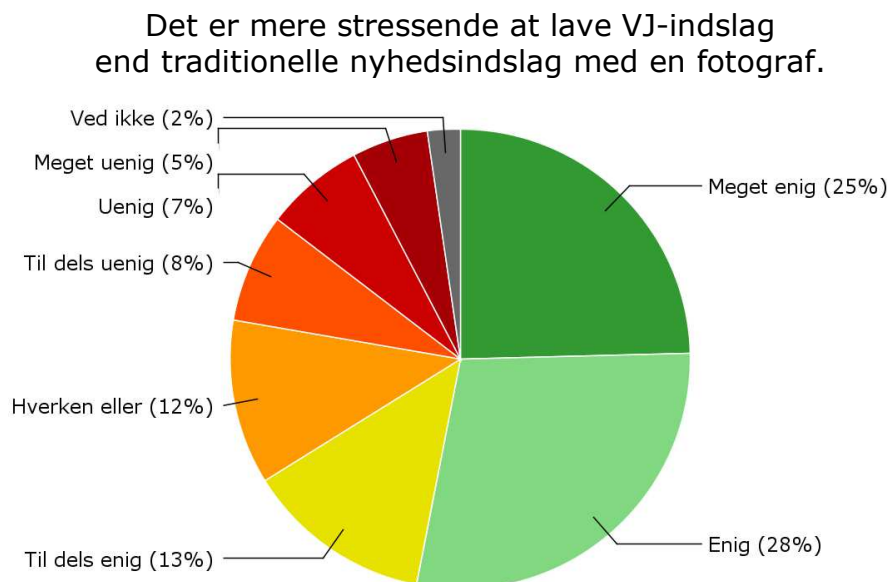
”Efterhånden er det jo næsten halvdelen af de historier vi producerer på en dag, der er lavet af VJ's (...) Selvfølgelig ville vi kunne udkomme uden VJ's. Vi ville sagtens kunne gøre som vi gjorde før. Så ville vi måske bare have færre historier på dagen. ” (Chef REG2)

En undtagelse er dog REG1, hvor VJ's primært fungerer som underleverandører af materiale, eksempelvis sync'er, voxpop eller billeder, som bliver brugt på hovedkanalen. Derfor leverer de i udgangspunktet ikke færdige indslag på dagen og redigerer ikke selv det indsamlede materiale. Fælles for REG2 og REG3 er, at mange VJ-indslag bliver lavet 'på dagen' dvs. at videojournalisten møder ind om morgenen og skal aflevere et færdigt indslag til nyhedsudsendelsen samme aften. Dette sammenholdt med det faktum, at VJ's selv står for hele processen fra start til slut, bringer os videre til følgende hypotese:

Hypotese: Videojournalister må arbejde i et stressende tempo for at kunne levere indslag inden for samme deadlines som et tv-hold.

- Eftersom en VJ ud fra vores definition varetager tre specialisters arbejde (journalist, fotograf og redigeringstekniker), skal videojournalistens koncentration deles ud over flere arbejdsområder. Tages der ikke tidsmæssigt hensyn til, at en VJ fx ikke både kan researche og køre bil samtidig, vil denne hurtigt kunne miste overblikket og et tilstrækkeligt fokus på hver enkelt funktion – med et hektisk og stressende tempo til følge.

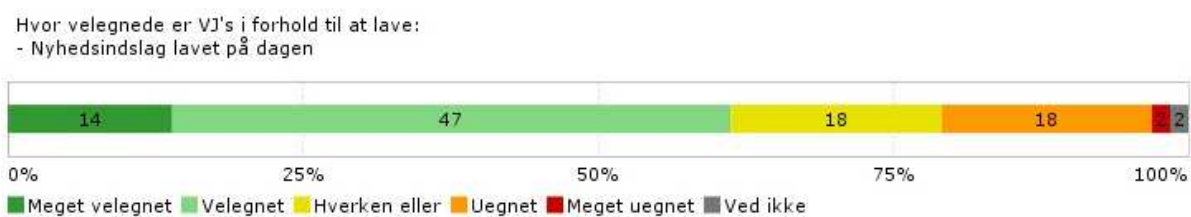
Denne antagelse bliver bekræftet af flertallet af vores kvantitative respondenter:

67% er i varierende grad enige i, at de føler sig mere stressede, når produktionen hviler på dem alene. En VJ skriver, at *[d]et er mere stressende, fordi der er flere ting at tænke [på], historie, billede, lyd, forløb og sync* (spørgeskema). En anden mener, at *det kan være mere stressende, fordi man ikke kan researche, når man kører* (spørgeskema). Dette forhold medgives også i vores kvalitative interviews: *Det sværeste er, at man skal lave det hele selv. At man skal nå det og man skal have et større overskud. Det er mere stressende at være VJ (VJ1 REG3).*

Der er ikke i samme grad tid til research og pauser, når videojournalisterne skal stå for hele processen alene. Desuden kan det til tider føles ensomt, for som en VJ fortæller, *så savner man også nogen gange nogen at sparre med her i bilen* (VJ2 REG3). For samme VJ kan det også virke stressende, at man ikke lige får vendt dagligdagen med kollegerne.

Adspurgt mener seks ud af ti alligevel, at VJ er egnet til på-dagen-produktion:

Flere respondenter giver udtryk for, at graden af stress hænger sammen med historiens beskaffenhed: *En hård nyhedshistorie er f.eks. meget mere stressende som VJ, men en reportage til tider kan være mindre stressende, da man har mere kontrol over alle elementer* (spørgeskema).

Vigtigheden af forventningsafstemning og praktiske hensyn forud for tildelingen af opgaven fremhæves også:

”Med hensyn til om det er mere stressende at arbejde som VJ, handler det meget om hvordan man tilrettelæggelse sin dag og hvilke forventninger der er til historien fra redaktør etc. Der er ting man ikke kan nå på dagen som VJ, men andre historier kan nemt nås, også tophistorier. Bare der ikke er for mange locations.” (Spørgeskema)

Denne forventningsafstemning er midlertidig ikke altid på plads, som flere bemærker:

”VJ er velegnet til nyhedsindslag på dagen, hvis redaktøren overholder de gode VJ-betingelser: at optagelsen foregår ét sted, eller ikke langt fra hinanden. At køretiden til og fra location er

relativ kort, da der ikke er gennemsynstid i bilen. At der ikke indgår voxpop og at historien har et klart forløb, der kan følges. I praksis er disse betingelser dog sjældent overholdt på min arbejdsplads.” (Spørgeskema)

”Mange chefer har glemt hvad de lærte i skolen. En er det samme som to. En medarbejder kan gøre to mands arbejde. En VJ kan lave en historie lige så hurtigt som to. Mange chefer ved for lidt om virkeligheden (...) De har aldrig været VJ’s og ved ikke hvad, og hvordan det er.” (Spørgeskema)

Men det kommer også an på den individuelle VJ, mener en redaktionssekretær:

”VJ’s er også forskellige. Altså, der er nogle VJ’s der er meget ‘på’, hvornår de skal være hjemme og bekymrede hvis de ikke er det. Og så nogen VJ’s som er meget mere sådan ”det skal nok gå og det finder jeg ud af.” (Red.sek. REG2)

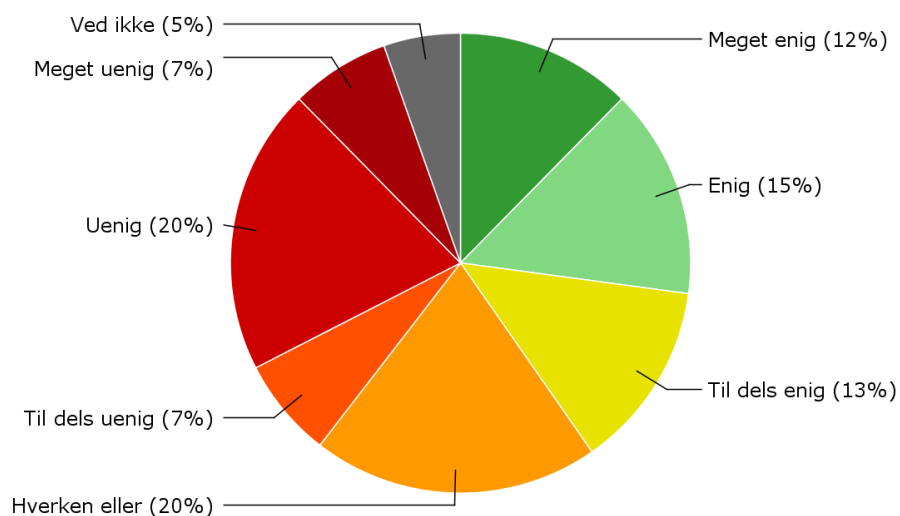
Men den samme redaktionssekretær erkender omvendt også, at det kan afspejles i kvaliteten af indslaget, hvis en VJ er presset på tid og *måske ser historien som at ”nå ja, så hvis historien ligger lidt sent, så lægger jeg den lidt på med den store skovl og så er det fint.”* (Red.sek. REG2)

En tungtvejende årsag er tidsrammen, som for mange øger presset, når de skal producere hele nyhedsindslag til samme dag. Som én skriver: *Alle jeg kender i branchen, synes at det er ret stressende at skulle producere et indslag selv. Værre endnu hvis det er til samme dag* (spørgeskema). For nogen er det den største udfordring, da *[d]et sværeste er at få lavet noget godt under tidspres (...) der er bare ikke så meget tid til at lave den helt vildt lækre redigering og sådan noget* (VJ2 REG3). Samtidig oplever nogle også, at der bliver færre ressourcer til det samme arbejde: *På min arbejdsplads mødte VJs tidlige klokken 9:00 på daglige nyheder. Nu er det klokken 10:30, men vi skal nå det samme* (spørgeskema).

En anden mener, at *det er i praksis umuligt at producere et VJ-indslag fra morgen til aften. Det er kun velegnet til todages-produktioner* (spørgeskema).

Men hvorvidt VJ's egner sig bedre til længere deadlines er der ikke udelt enighed om, når man kigger på nedenstående besvarelser:

Videojournalistik er mere velegnet til programmer med længere deadlines, fx dokumentar- eller magasinprogrammer, end det er til daglige nyhedsindslag.

Her er 34% overvejende uenige i, at VJ's er mere velegnede til længere forløb, end til nyhedsindslag, der skal laves på dagen. Omvendt tilkendegiver 40% en enighed i, at videojournalistik er mere egnet til produktion med længere deadlines. Som årsag angiver en VJ fx, at *logistik og tekniske ting kommer til at fylde for meget i daglig nyhedsproduktion.*

En anden VJ tilføjer, at *hvis du skal have fordelene, altså det det kan tilføre, så nytter det jo ikke noget, at du sidder i sidste ende og ikke har tid til at forløse det* (VJ LAND1).

VJ's bliver brugt til de daglige nyheder og sådan er det. Det er til en vis grad også okay, mener en af vores respondenter, som i den forbindelse efterlyser en større grad af planlægning, hvor man fx sagde:

”Her er en stærk menneskehistorie, den liner vi op til mandag eller tirsdag – og så er det vores VJ, der skal ud (...) Så er der en anderledes ro på. Så en større grad af planlægning, så der er mindre research på dagen ville gøre, at VJ på dagen ville blive styrket meget (...)” (VJ REG2)

En redaktionssekretær så gerne, at dennes arbejdsplads slet ikke brugte VJ's på de nyhedshistorier, der laves på dagen, men udelukkende kørte med hold:

”Jeg mener, at der er noget rigtig rigtig fornuftigt i, at have flere øjne på i løbet af en dag fordi, du skal tage mange beslutninger, som er hurtige beslutninger og der er det sgu meget godt, man er to”. (Red.sek. REG2)

Men, understreger samme redaktionssekretær, så synes jeg, *det er meget vigtigt, at du hører, jeg skelner mellem på-dagen og ikke på-dagen* (Red.sek. REG2).

5.4.1 Delkonklusion

Størstedelen af vores respondenter føler sig mere stressede, når de arbejder som VJ's end som del af et tv-hold, fordi de skal varetage flere roller, har mindre tid og ofte ingen at sparre med i det daglige. Ikke desto mindre mener et flertal af respondenterne, at videojournalistik egner sig til daglig nyhedsproduktion, hvis de rigtige forudsætninger er til stede. Her tænkes især på fyldestgørende planlægning og forventningsafstemning mellem VJ og redaktionssekretær.

Vores respondenter er meget delte i forhold til, om videojournalistik egner sig bedre til projekter med længere deadlines, som fx dokumentarer.

Mens nogle regionale stationer er decideret afhængige af VJ's i vagtplanen, er de landsdækkende tv-stationer struktureret således, at det er u hensigtsmæssigt med en udbredt anvendelse af VJ's i den daglige nyhedsproduktion.

På de gode dage, og dem er der heldigvis en del af, er det en gave at arbejde som VJ. Jeg er meget tæt på kilderne, og kan variere mit udtryk fra historie til historie, uden at skulle argumentere med nogen. (Spørgeskema)

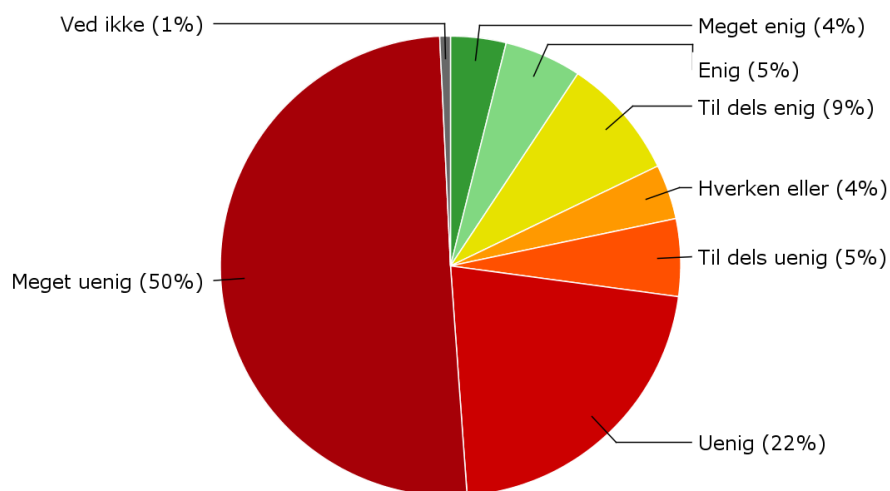
5.5 Motivation

Hypotese: Der ligger mere nødvendighed end lyst bag beslutningen om at blive VJ.

- Redaktionelle medarbejdere føler sig presset til at arbejde som VJ's, enten som følge af kulturen på stationen eller opfordring fra en chef.

Som vi fastslog i afsnit 5.1, ligger der et økonomisk incitament bag udbredelsen af VJ's på de danske tv-stationer. Dermed er det nærliggende at tro, at de enkelte redaktionelle medarbejdere kan føle sig presset til at tage VJ-metoden til sig. Vores spørgeskemabesvarelser viser dog, at oplæringen hovedsageligt bunder i respondenternes eget ønske om at lave videojournalistik:

Jeg lærte VJ-håndværket mere af nødvendighed end af lyst.

I alt 77% erklærer en grad af uenighed og halvdelen af vores respondenter er meget uenige i udsagnet. Der er ingen signifikant forskel på fordelingen af besvarelser på dette spørgsmål blandt ansatte på regionale og landsdækkende tv-stationer, men det er værd at bemærke, at videojournalistik er blevet så integreret en del af visse stationer, at jobsøgende får at vide, at den *er en vigtig del hos os, og det er vigtigt, man også er indstillet på at arbejde med det* (Chef REG3). Ligeledes indgår videojournalistik nu som fast del af praktikperioden mange steder og bliver dermed *noget vi skal. Hvis man har været*

her som halvandetårs praktikant som jeg har været, så er det noget man skal igennem (VJ1 REG3).

Med dette in mente er det alligevel få respondenter, der nævner jobsikkerhed som bevæggrund, selv om de kan have fornemmelsen af, *at det fremtidssikrede mit job* (spørgeskema).

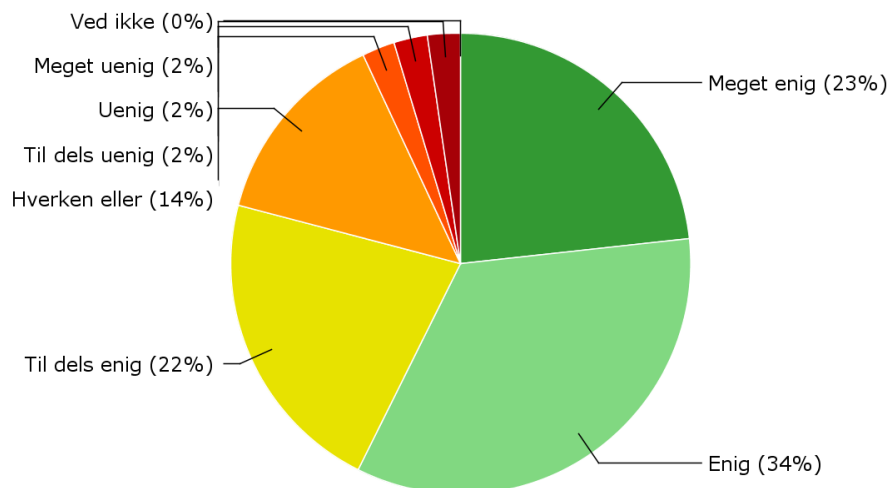
En af de hyppigst angivne baggrunde for motivationen til at blive VJ i så vel spørgeskema som i de kvalitative interviews går på et ønske om at arbejde mere selvstændigt, *fordi jeg syntes, det var sjovt at komme igennem med egne ideer og få mere crédit end man får som fotograf* (spørgeskema) og *det kunne da være meget sjovt at prøve at lege med billederne selv* (VJ REG1).

Dette selvstændighedsønske bunder for nogle i irritationsmomenter fra arbejdsgangen som tv-hold, *fordi jeg var træt af at vente på andre* (spørgeskema), *fordi jeg nogle gange oplevede at journalisten var mere en hindring end en hjælp, når jeg producerede indslag* (spørgeskema) eller *så kunne jeg i hvert fald lave nogle mere interessante billeder, der fortalte historien i højere grad end nogen af de fotografer, jeg arbejdede sammen med* (VJ LAND2).

Flere gør det til et spørgsmål om personlig udvikling, og fortæller, at de *[b]lev VJ for at øge paletten af min[e] kompetencer og fordi teknikken også interesserer mig* (spørgeskema) og *[a]t arbejde som VJ gør mig til en journalist med bedre billedforståelse*.

Den personlige udvikling afspejler sig også i besvarelsen på spørgsmålet om faglig stolthed:

At arbejde som VJ bidrager til min faglige stolthed.

Hele 79% erklærer en grad af enighed med udsagnet, mens der modsat blot er 6%, der er uenige. Vores respondenter angiver en direkte sammenhæng mellem den faglige stolthed og kvaliteten af deres VJ-producerede indslag, for *[d]ertil hører også den faglige stolthed, som står og falder på produktet mere end arbejdet generelt* (spørgeskema) og *[d]et bidrager ikke til at øge den faglige stolthed, men det skyldes primært det stigende produktionskrav, der gør at materiale, der egentlig ikke er egnet til udsendelse, alligevel bliver anvendt. (fx. uskarpe billeder, forkert hvidbalance, dårlige beskæringer osv.)*(spørgeskema).

5.5.1 Delkonklusion

VJ's på de danske tv-stationer føler i overvejende grad, at årsagen til at uddanne sig til VJ bunder i deres egen lyst frem for et pres fra eksempelvis ledelsen eller normen på arbejdspladsen. Dette selv om de i høj grad er klar over, at ledelsen har et økonomisk motiv til at tilbyde uddannelsen til de ansatte. Ligeledes føler størstedelen af respondenterne, at VJ-rollen bidrager til deres faglige stolthed, så længe deres endelige produkt lever op til såvel deres egne som til stationens standarder.

Når jeg laver historier uden fotograf kommer min fortællestil selvfølgelig mere til udtryk end når jeg laver med fotograf. (Spørgeskema)

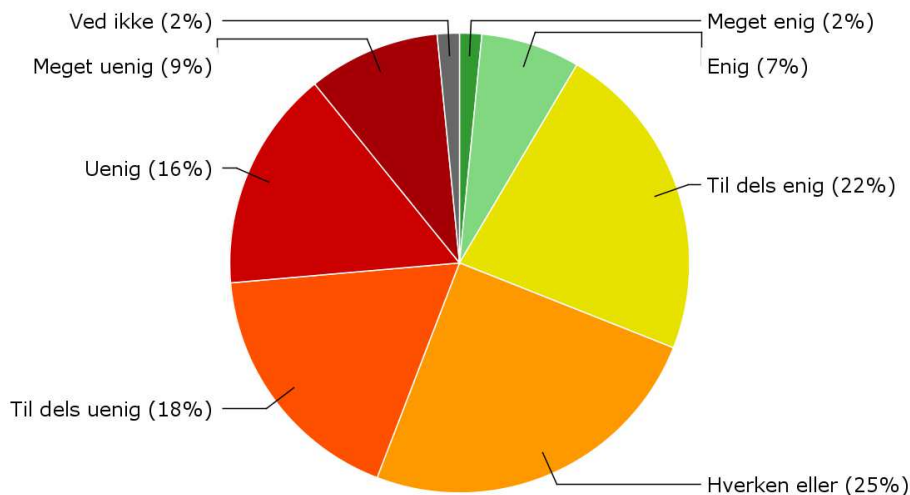

5.6 Symbiose

Hypotese: Tv-nyhedsindslag bliver bedre i den symbiose der foregår, når det er én person, som forener den journalistiske historie og billedsiden.

- Journalistens fortælle-mæssige idéer bliver ikke udvandet i videreformidlingen til fotograf eller redigeringstekniker, og der bliver kortere fra tanke til handling.

Et indslag bliver bedre af, at det er den samme person, der står for journalistikken såvel som billedsiden.

I dette udsagn er vores respondenter noget delte. Dog er der en lille overvægt af respondenter, der er uenige i udsagnet. Denne andel udgør 43% mod 31%, der erklærer en grad af enighed. Hele 25% vælger at svare hverken eller.

Flere respondenter i spørgeskemaundersøgelsen gav udtryk for, at man slet ikke kan stille spørgsmålet så firkantet op, for *med en god fotograf er der mulighed for sparring og idéudvikling og det giver større overskud. Men en VJ har kortere fra tanke om et billede til det bliver taget (spørgeskema).* En anden istemmer, *det er ikke sort/hvidt - resultatet det afhænger af historien og kilden (spørgeskema).*

Faktisk skal man slet ikke sammenligne VJ's med hold, mener en tredje respondent:

”Jeg er skrigende uenig i udsagnet om at et indslag bliver bedre eller dårligere med en VJ. Det er et udsagn, der viser at man ikke har forstået, hvordan man bruger VJ's. VJ's skal ikke sammenlignes direkte med et standard ENG- hold.” (Spørgeskema)

Der er da heller ikke mange entydige svar blandt respondenterne, hvor holdningen synes at være den, at det handler om den enkeltes talent og erfaring og at det for eksempel kommer an på, *hvordan samarbejde mellem journalist og fotograf er. Hvis det er svært at kommunikere, så kan det være lettere som VJ. Hvor man kun skal holde styr på sine egne tanker og idéer* (spørgeskema). Men det giver ikke nødvendigvis det bedste indslag, mener en anden fordi, *indslaget bliver kun bedre af een persons arbejde – hvis håndværket er i orden. så kan man være nok så godt til at skære historier, men hvis man laver forkert hvid eller dårlige beskæringer – så ødelægger det historien* (spørgeskema).

Nogle har dog givet udtryk for en klar holdning:

”Jeg betragter VJ- rollen som en billigere måde at arbejde på, ikke som en vej til et bedre produkt. I hvert fald ikke æstetisk. Et godt teamwork mellem fot[o]graf og journalist kan IKKE overgås af selv den dygtigste VJ.” (Spørgeskema)

Men betingelserne for det gode teamwork er svære at opnå i den daglige nyhedsproduktion, hvor man kører med mange forskellige fotografer og journalister.

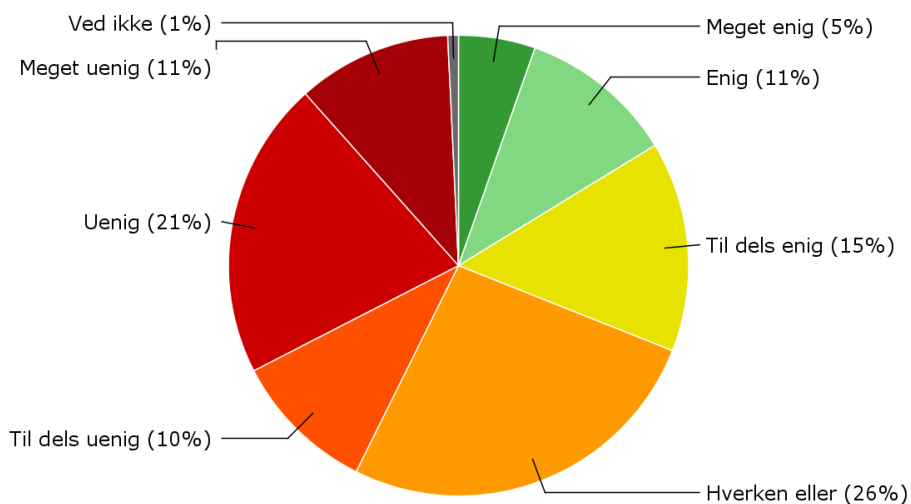
”Langt de fleste fotografer og journalister, der fungerer sammen, de laver længere projekter, hvor de kører sammen. Altså hver dag det samme hold. Og lærer hinanden at kende. Men det gør man jo ikke her på stedet (...) den tilstand kommer man aldrig i på en nyhedsproduktion.”
(VJ LAND1)

Af den grund sammenholdt med hans egen mangeårige erfaring i at køre som VJ, mener han omvendt, at han er i stand til at producere bedre indslag alene:

”I min situation, der er det sådan, jeg står og planlægger historien, mens den kører, altså mens jeg filmer og den oplevelse og den erfaring har jeg aldrig været udsat for, hvis der var en fotograf til stede.” (VJ LAND1)

Vi kan altså ikke udlede noget generelt om, hvorvidt den førnævnte symbiose lægger til eller trækker fra det endelige produkt. En anden årsag, formodede vi, kunne være spørgsmålet om autencitet. Det vil sige graden af, hvor meget man instruerer i sine indslag. I dele af vores indhentede faglitteratur blev videojournalistikken blandt andet italesat som et opgør mod den iscenesatte filmiske stil, der hidtil har præget billedsiden af nyhedsindslag (Frederiksen, 2009:16)(Bock, 2012:126).

VJ-indslag er mindre iscenesatte og derfor mere tro mod virkeligheden end traditionelle nyhedsindslag.

Her var flertallet af respondenterne uenige (32%) eller delvis uenige (10%). Flere deler den holdning at *VJ-indslag kan være lige så iscenesatte som traditionelle nyhedsindslag. Det afhænger – i begge tilfælde- af ambitionsniveauet (spørgeskema).* En anden skriver, *at et VJ-indslag skulle være mere eller*

mindre iscenesat giver ingen mening. Det afhænger af personen, ikke om vedkommende er VJ eller har en fotograf med (spørgeskema).

Der lader til at være en generel holdning til at iscenesættelse er ildeset, uanset om man er VJ eller hold. For såvel i vores kvantitative som kvalitative interviews ser vi en konsensus om, at *iscenesættelse er en sygdom i tv-nyheder, men den er ikke afhængig af om det er VJ's eller ENG-hold der er sat på opgaven (spørgeskema)*. Og som en VJ skriver; *jeg stager ikke, for det virker ikke (spørgeskema)*.

En anden mener, at *VJ-indslag burde være mindre iscenesatte, fordi VJs har historien i hovedet - men der er nogle VJs, der tror, de skal lave billeder som tv-fotografer gør – med tåbelige etableringsbilleder af gående kilder, kilder der læser avis eller noget helt tredje (spørgeskema)*.

Som vi kunne se længere oppe i diagrammet, så var hver tredje respondent (31%) enig i, at VJ's iscenesætter mindre.

Videojournalisterne i vores kvalitative interview synes at have taget denne holdning til sig, når vi spørger dem hvad videojournalistik kan: *det kan give mere autencitet, fordi man måske har mere tid eller giver sig lidt bedre tid til at følge en proces, frem for at orkestrere den – i stedet for at arrangere den (VJ REG2)*.

En VJ fortæller:

”Jeg kan ikke lide at instruere folk (...) Det kan være svært, hvis man har en fotograf med ude, som bare er vant til at sige: ”Gå lige ned ad gangen og sid lige og snak i telefon og bladr i den der mappe”. Så kan det være svært at tage kampen op foran en kilde og sige: ”Skal vi ikke bare lige prøve at gøre det lidt mindre instrueret?” Så der kan jeg mærke en forskel i ligesom at arbejde alene eller med en fotograf.” (VJ1 REG3)

En anden giver ligeledes udtryk for, at iscenesættelse forekommer oftere hos fotografer:

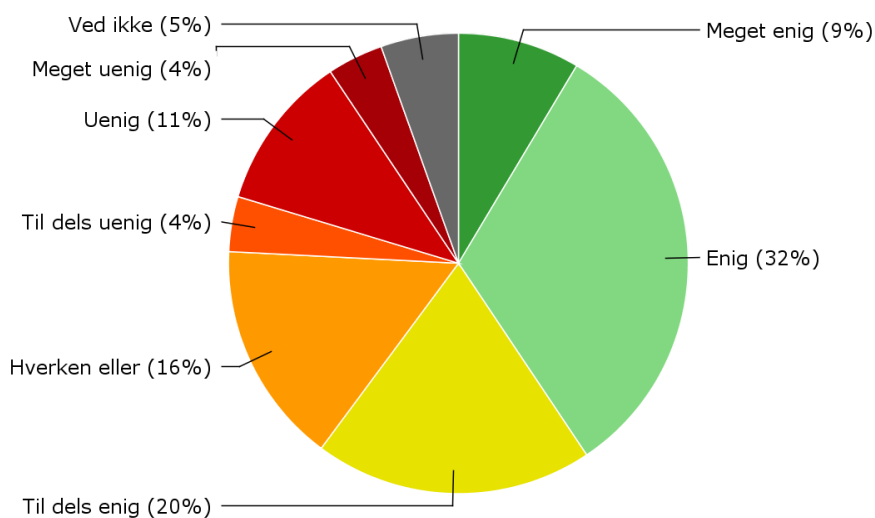
”Det er fordi fotografer skal være sikre på at kunne levere dækbilleder, og nu ved jeg godt dækbilleder får sådan en dårlig klang, og det er ikke for at disse fotografen. Men de tager udgangspunkt i , hvilke billeder man for eksempel skal have hos en købmand (...) Så bliver købmanden slæbt med over for at flytte rundt på sine varer. Og som VJ er man måske mere tilbøjelig til, og fordi vi er skolet i Kristian Frederiksen tradition til at sige, vi skal stage så lidt som muligt og følge processen.” (VJ REG2)

Det er dog vigtigt at understrege, at der ikke er nogle af vores kvalitative respondenter, der siger, at de aldrig iscenesætter fordi, *nogle gange er man nødt til det* (VJ1 REG3). En anden forklarer:

”Jeg har en ambition og et mål om, at intet i mine indslag er iscenesat. Og hvis der er et iscenesat billede, så er det camoufleret, om man så må sige, altså lavet på en måde, så man ikke kan se det, fordi jeg gerne vil have, at det skal være autentisk, det jeg laver.” (VJ LAND1)

Hvor vi i begyndelsen af afsnittet så meget spredte holdninger til, hvorvidt indslag blev bedre af at det kun var en enkelt person, der havde lavet det, så forholder det sig anderledes når videojournalisterne forholder sig til selve processen:

Jeg fortæller mine historier anderledes som VJ, end jeg gør med en fotograf.

Her er 41% enige og 20% delvis enige mod 15% uenige og 4% delvis uenige.

Her har den primære årsag hos vores kvalitative respondenter været klar. Det, at der er kort fra tanke til handling, og at man selv styrer hele processen, når man er ude som VJ, var ifølge flere af de kvalitative respondenter en vigtig årsag til, at historierne kunne laves anderledes end med en fotograf. Som en VJ beskriver:

”(...) så ved jeg det bare lige med samme; det der billede skal jeg bare have, den der situation skal jeg bare have og så er det en befrielse for mig, at jeg ikke skal til at kommunikere med en fotograf og stå og sige: ”Prøv og hør, vi skal lige have den der situation”(...) Hvis så fotografen er i gang med et andet billede, som han eller hun synes er vigtig, så går der tid, og så er den der situation måske overstået.” (VJ LAND2)

En anden VJ forklarer det med, at:

”Der er mange led, hvor der kan komme en anden variation ud af det, som man egentlig havde

tænkt oprindeligt. De led dem minimerer man betydeligt, hvis man kun skal tænke, gøre det og bruge det. På den måde er der noget kommunikation, der bliver lettere ved, at man ikke skal være to om at forstå, hvad det er man gerne vil have. Det synes jeg tit kan være en fordel.”(VJ1 REG3)

De oplever primært, at der er hurtigere fra tanke til handling, da en VJ ikke først skal *til at kalde tropperne sammen, når ”det gyldne øjeblik” opstår* (spørgeskema).

Netop det, at videojournalisterne selv har øjet i søgeren og ved præcis hvilke billeder og soundbites de kommer hjem med i redigeringen, blev der lagt stor vægt på generelt og som én siger: *Det synes jeg er der, hvor det virkelig gør en forskel, og hvor det er rigtig sjovt* (VJ LAND2).

5.6.1 Delkonklusion

Vores respondents besvarelser underbygger ikke hypotesen om, at det giver bedre indslag at arbejde alene. Men vi kan udlede, at mange finder processen nemmere, når de selv har øjet i søgeren og dermed forkorter vejen fra tanke til handling ved at springe det led over, som en fotograf udgør, når man arbejder i hold. Derfor mener flertallet af vores kvalitative respondenter, at deres indslag bliver anderledes, da de selv har fuld kontrol over hele forløbet fra idé til færdigt indslag. Om der er større eller mindre grad af iscenesættelse i VJ-indslag mener vi heller ikke at kunne konstatere, da det ifølge vores undersøgelse forekommer lige så vel i VJ- som i andre indslag. Der er dog konsensus om, at det ikke er ønskeligt at iscenesætte og at indslag bør være så autentiske og tæt på virkeligheden som muligt.

Vi vil nu kigge på de udfordringer, som VJ'en i kraft af kun at være én person i stedet for et hold, eventuelt står over for, hvilket bringer os videre til vores næste hypotese.

*Det er svært at være 100% fokuseret journalist og 100% fokuseret fotograf samtidig.
(Spørgeskema)*

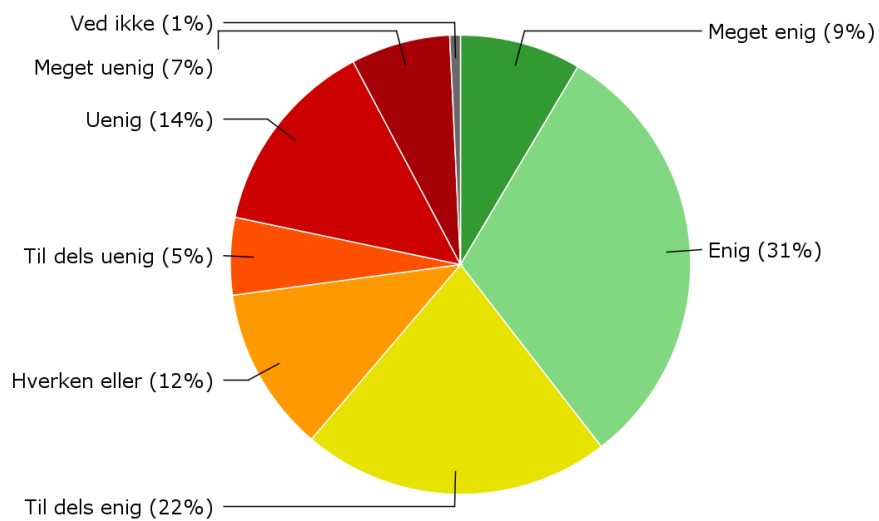
5.7 Kompromis

Hypotese: En VJ må give køb på noget af enten den journalistiske eller tekniske kvalitet, især under tidspres.

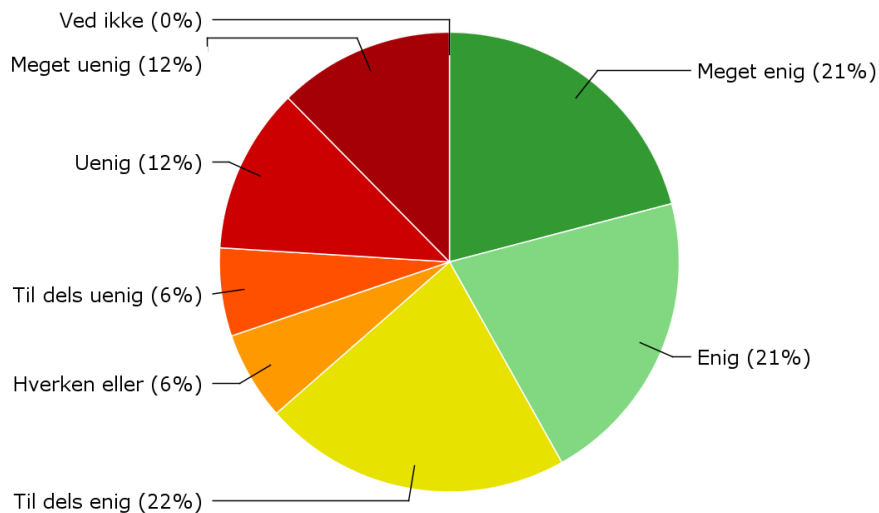
- Som videojournalist bliver man nødt til at fordele sin koncentration på både at være opmærksomt lyttende, stille skarpe spørgsmål samt tjekke sit billede og lyd undervejs. Dermed kan det være svært at holde den samme standard, som et tv-hold ville kunne levere i samme situation.

Som man kan se i vores kvantitative undersøgelse, underbygger begge af de nedenstående besvarelser vores hypotese.

Det hænder, at jeg må gå på kompromis rent journalistisk, fordi jeg også skal varetage fotografrollen.

Som VJ må man gå mere på kompromis med billedkvaliteten, end en almindelig tv-fotograf gør.

Som vi kan læse ud af ovenstående, er 62% enige eller delvis enige i, at de oplever at måtte gå på kompromis med journalistikken mens 64% er enige eller delvis enige i, at de må gå på kompromis med billedkvaliteten. Modsvarende er henholdsvis 26% og 30% uenige eller delvis uenige i udsagnene. Men det er primært overvejelser angående den tekniske del af processen, som vores respondenter angiver i deres besvarelser. En skriver fx, at *kompromiset går mest på at din tekn[i]ske kompetence selvfølgelig er mindre end den uddannede fotografs* (spørgeskema). En anden fortæller:

”En fotograf har 4 års uddannelse i at tage billeder. Jeg har 14 dage, så der skal være en forskel (...) Jeg går ikke på kompromis med det journalistiske. Hvis jeg skal lave mere researchtunge historier, går jeg snarere på kompromis med billederne, hvis det er nødvendigt.” (Spørgeskema)

Og netop den sondring mellem VJ's der er uddannede eller ikke-uddannede fotografer er vigtig at huske på, påpeger én:

”Vi skal som VJ’s være bevidste om, at vi laver noget, vi ikke er uddannede til og derfor ikke er så godt klædt på som en fotograf i sagens natur er. Men samtidig har jeg ofte oplevet, at mine billeder i højere grad lever op til mine krav, end fotografens har gjort.” (Spørgeskema)

At det er en krævende opgave at skulle stå godt fast på såvel det journalistiske som det tekniske ben, tilkendegiver flere af vores kvalitative respondenter. Overblikket er kort sagt en svær balancegang fordi, *det kræver, at man kan overskue begge funktioner. Det er mange bolde man har i luften samtidig. Det kræver en person som har et rimelig godt overblik, ellers bliver ingen af delene godt* (Chef LAND2).

En VJ oplever fx, at *nærværet i interviewet ikke er det samme i forhold til at høre præcis, hvad det er hun svarer (...)* Der synes jeg godt, det kan være problematisk (VJ2 REG3).

Mens videojournalisten i ovenstående eksempel således oplever, at teknikken kræver størstedelen af hans opmærksomhed, vælger andre at bevare det journalistiske fokus og i stedet gå på kompromis med den tekniske kvalitet af indslaget:

”Jeg kan stadig være nervøs for, hvad jeg får med hjem. Og det er sgu det værste ved det, den der uvished. For jeg tænker, jeg skal nok få stillet de rigtige spørgsmål i forhold til at klippe et ordentligt indslag sammen rent journalistisk. Det er mere sådan at gøre det til lækkert tv og fedt for folk at se på.” (VJ2 REG3)

Flere påpeger, at det *at man går på kompromis med kvaliteten, har mere at gøre med hvor dygtig man er. Eller hvor meget tid man har, eller måske at man er for ambitiøs* (spørgeskema). Men det er også betinget af det udstyr, som videojournalisten har at arbejde med påpeger flere. *Jeg kender godt mine begrænsninger*, uddyber en VJ:

”(...) Jeg kan også godt se, at der er forskel på udstyret. Jeg kan godt se, at der er forskel på det

der kommer ud af fotografens kamera og så det, der kommer ud af mit kamera. Så ud over at jeg har nogle begrænsninger, så har teknikken og udstyret jo også nogle begrænsninger.” (VJ REG1)

Men det burde ikke være nødvendigt at gå på kompromis, mener andre omvendt. Til udsagnet om at måtte gå på kompromis med det journalistiske, *så vil det kun være aktuelt, hvis en redaktør ikke har gjort sit arbejde ordentligt og har fejlidentificeret de opgaver som passer til en VJ* (spørgeskema).

En VJ må heller ikke gå på kompromis med lyd og billede. *Så kan det jo være ligemeget – seerne kan ikke være tjent med hverken dårlige billeder eller lyd, og de er jo ligeglade med om det er et to-mandshold eller en VJ der er ude* (spørgeskema).

Erfaring nævnes som en væsentlig faktor, hvis man vil undgå at gå på kompromis med enten det journalistiske eller tekniske: *Der skal næsten ingenting gå galt, så bliver man i tvivl om, hvad man skal gøre, hvis man ikke har meget rutine* (VJ LAND1).

5.7.1 Delkonklusion

Et flertal har oplevet at måtte gå på kompromis med enten journalistikken eller billedsiden. Det har flere årsager. For flertallet af videojournalisterne vejer det tungt, at de ikke er uddannede fotografer. Dette giver ekstra udfordringer på billedsiden, der kan have en negativ indvirkning på VJ'ens overblik og koncentration i selve interviewdelen. Graden af kompromis kan reduceres ved at tildele VJ'en arbejdsopgaver og tidsrammer, der tager højde for den enkeltes evner og erfaring.

Jeg oplever det som en god ting, at kilderne ikke altid tager en VJ lige så "seriøst" som et tv-hold. Det gør nemlig, at de er mere tilbøjelige til at slappe af og åbne op.
(Spørgeskema)

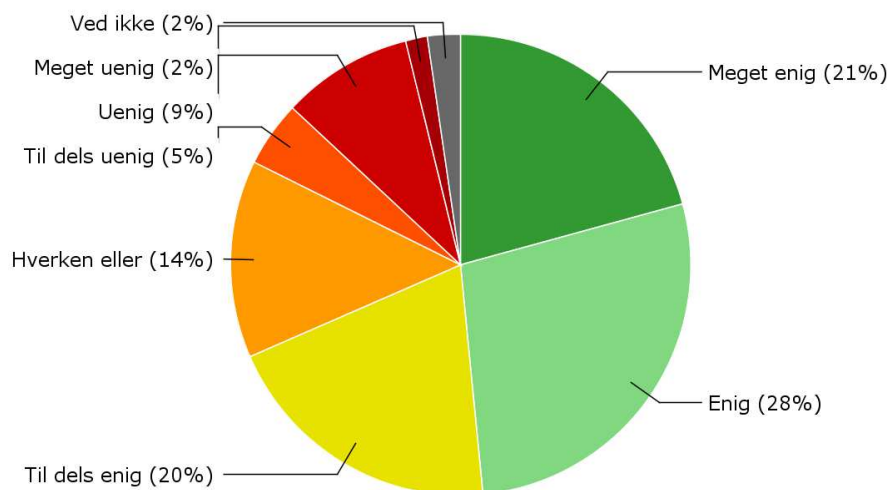
5.8 Intimitet

Hypotese: Der opstår en mere intim atmosfære for kilderne, når de kun skal forholde sig til én person (en VJ) frem for et helt tv-hold.

- *Det kan være en fordel at arbejde alene, da det virker mindre intimiderende, især på kilder, der ikke er vant til at optræde i mediesammenhænge.*

Dette bliver bekræftet af en overvejende del af vores respondenter fra vores kvantitative undersøgelse:

At arbejde som VJ gør, at jeg kan komme tættere på kilderne end en tv-journalist med fotograf.

Som tallene viser, er næsten halvdelen enige eller meget enige i udsagnet og yderligere 20% til dels enige. Blot 16% erklærer sig uenige med udsagnet.

Dette flertal afspejler sig også i vores kvalitative interviews. Blandt forklaringerne er, at det kan føles mere afvæbnende for kilderrelationen, at videojournalisten kommer alene. Som en VJ beskriver, *[d]u kommer ikke som den her institution, [REG2], når du er på besøg (VJ REG2)*. Man undgår også ubevidst at komme til at få kilden til at føle sig i et *to-mod-én-agtigt (VJ LAND2)* scenarie, når man fx

gør klar til interviewet, hvor man som hold *er to ude, som har et eller andet sammen. Så kan det ikke undgås, at kilden på en eller anden bliver holdt udenfor* (VJ1 REG3). Altså at kilden *føler sig hægtet af som en slags statist* (VJ LAND2), mens journalisten og fotografen går rundt og diskuterer højlydt, hvad det er, de vil have kilden til at gøre i næste skud. Her forholder det sig anderledes med en VJ, hvor *man ligesom falder ned på samme niveau og siger: 'Nu skal vi det her sammen'* (VJ REG2).

Et hold med mere og større udstyr kan samtidig have den utilsigtede virkning, at kilderne kommer til at optræde *'som sig selv'* eller bliver nervøse og i begge tilfælde dermed fremstår unaturlige og *så kan det hele godt blive lidt stift fordi, folk bliver lidt nervøse og tror de skal spille skuespil* (Chef LAND2). Her er hele udrykningsapparatet, modsat et hold, noget mindre hos en VJ. Der kommer ikke flere mand buldrende ind og sætter lys og udstyr op, så kilden *knap nok kan kende sin egen stue* (VJ REG3).

En anden fremsat årsag er, at de der arbejder i hold har mere travlt og *måske ikke nødvendigvis havde tid til at sætte sig ned ved køkkenbordet* (VJ REG2).

Denne nærhed til kilderne kommer ligefrem til udtryk i det færdige produkt, mener en chef, idet *der bliver en anden intimitet i det, som de (VJ) også evner at få ud på skærmen* (Chef REG3).

Men det er altså ikke alle, der er enige i præmissen om, at VJ's kommer tættere på kilderne. Som en VJ udtrykker det: *Jeg tror, det er en skrøne, at man som VJ kan komme tættere på "følsomme" kilder. Det er klart, at det også afhænger af fotografens "fingerspitz gefühl", men en dygtig fotograf er i stand til at få kilden til at slappe af* (spørgeskema). En anden mener, at det er *svært når man som journalist skal stå at fumle med teknikken og samtidig skal stå og smalltalke med kilden om historien eller bare sørge for at skabe en form for kontakt* (spørgeskema).

5.8.1 Delkonklusion

I vores empiri tegner der sig et klart billede af, at flertallet af VJ's føler, at de kan komme tættere på kilderne end tv-hold. De oplever, det er nemmere at få kilder til at føle sig trygge, når man reducerer mængden af udstyr og mennesker, de skal forholde sig til. Dette kan være med til at skabe en

atmosfære, hvor kilden føler sig mere afslappet og dermed også bidrager til et bedre og måske endda mere åbenhjertigt interview.

Efter at jeg havde lavet fejl og måtte tage det om, så var der et par spørgsmål, som jeg egentlig ikke syntes, jeg havde fået et ordentligt svar på. Men det gad han simpelthen ikke. (VJ LAND2)

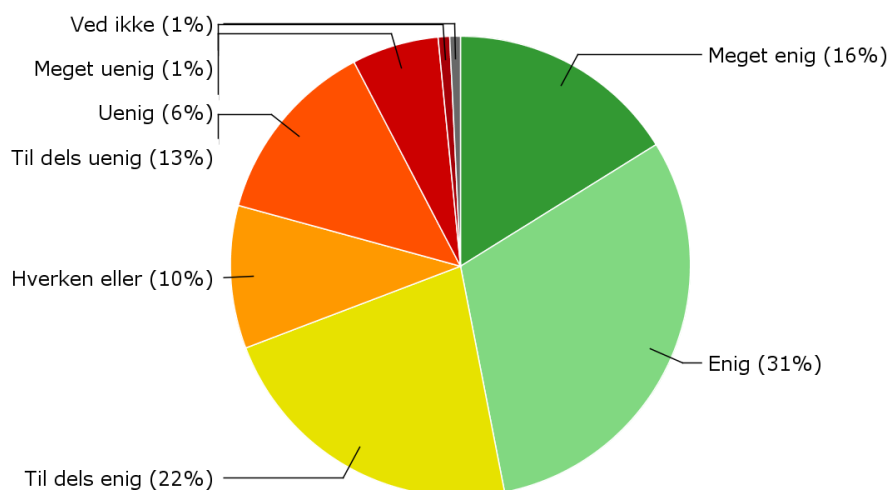
5.9 Kilderelation

Hypotese: Kilder tager ikke VJ's så seriøst som tv-hold.

- Især professionelle kilder, der er medievanter, kan reagere negativt på at blive interviewet af VJ's. Dette fordi vedkommende kan føle sig mindre betydningsfuld, fordi der ikke er afsat ressourcer til at sende et helt tv-hold af sted. Virker en VJ tilmed usikker, kan kilden blive usamarbejdsvillig og vælger måske at undlade at medvirke.

Denne hypotese bliver ikke underbygget af vores respondenter:

Jeg oplever, at kilderne tager en VJ lige så seriøst som en tv-journalist med fotograf.

Her viser tallene i vores spørgeskemaundersøgelse, at 47% er enige og 22% til dels enige i, at de føler sig taget lige så seriøst som VJ's som når de kommer ud som del af et hold.

Kun 7% er uenige og 13% til dels uenige i at de føler sig taget lige så seriøst af kilderne.

Langt de fleste af vores respondenter oplever, at specielt de medievanter kilder er blevet vænnet til at møde VJ's. Mange oplever friske bemærkninger som: *Nå, nu skal I også spare* (VJ REG1) eller som en anden måtte høre, når hun kom alene med sit kamera: *Kan de ikke finde en fotograf til dig?* (Chef

REG2). Men som flere udtrykker det, finder de generelt, at *der er rimelig stor forståelse for det* (VJ REG1):

”Generelt synes jeg bare, at folk de er positive og samarbejdsvillige og lidt overraskede nogen gange. Mange tror, at der kommer en fotograf med, så de bliver overraskede, og nogen gange også lidt imponerede over, hvordan man nu kan begge dele.” (VJ REG1)

Omvendt har et mindretal oplevet det som en ulempe, da kilder fx har følt sig nedprioriterede og reagerer med et *nååh, jeg er ikke god nok til både fotograf og journalist* (spørgeskema). En anden VJ oplever samstemmende, at *mange kilder føler sig lidt ”andenrangs”, når LAND2 ikke vil ofre et helt hold på dem* (spørgeskema). Dette kan føre til irritation og modvilje i interviewsituationen, som en VJ på LAND2 har oplevet:

”Bundlinjen er, at man er alene af sted og kilden, som i det her tilfælde var en landsstyreformand, som gerne ville tages alvorligt, sidder og tænker om LAND2 ikke tager en person, som jo er leder af en mere eller mindre selvstændig nation, alvorligt.” (VJ LAND2)

Hos nogle VJ's lader det til at være et direkte problem for den pågældende i hverdagen: *Omkring kilderne, har jeg oplevet en del skepsis (grænsende til modvilje) overfor en vj. Det gælder medievante kilder som politi og embedsmænd. Sjældent fra civile* (spørgeskema).

”Jeg har oplevet, når jeg selv har været ude som VJ, at der var nogle folk, som i første omgang måske ikke tog mig så alvorligt. Altså, der kan være et troværdighedsissue, som sikkert bygger på nogle forventninger til, at der kommer det helt store hold med lamper og stort kamera (...)” (Chef, REG2)

Én oplever ligefrem, at kilder prøver at drage fordel af, at VJ'en skal holde styr på flere ting ad gangen:

”Nogle gange kan man godt komme ud til nogen (...) hvor de egentlig måske føler sig mere ”Nåh, så kan jeg sgu godt lige trumfe dig”, hvis det er et kritisk interview man skal lave.” (VJ1 REG3)

5.9.1 Delkonklusion

Videojournalister oplever generelt at blive taget seriøst af kilderne, der langt hen ad vejen har vænnet sig til denne form for interview. Når det opleves som et problem er det oftest i forbindelse med interview af medievante kilder, der føler sig nedprioriterede eller har svært ved at tage interviewet alvorligt. Dette kan få konsekvenser for videojournalisten, der i sidste ende kan ende med et mindre udbytterigt interview.

6. Diskussion

I det følgende vil vi diskutere nogle af de centrale positioneringer, som videojournalistik i Pierre Bourdieus feltperspektiv har gennemgået i forhold til andre aktører og disses felter. Positioneringer, der har kastet nogle forskelligartede opfattelser af videojournalistik af sig: *The singularity of practice is considered a travesty in some organizations and a form of liberation in others* (Bock, 2012:198).

I specialets titel har vi fremsat to af yderpolerne for opfattelsen af VJ-faget: besparelsesjournalistik og medierevolution. Mens den første betegnelse knytter sig til fordommen om det økonomiske incitament bag fagets udbredelse, stammer den anden fra VJ-pionerer, som blandt andre Michael Rosenblum, der så en mulighed for at gøre op med “samlebåndsjournalistik” og fastforankre personbåren storytelling i det nye fag (Bock, 2012:105). Dette illustrerer ikke bare to meget forskelligartede opfattelser, men også et interessant spændingsforhold mellem teori og praksis. For i hvor høj grad tillader de økonomiske og strukturelle rammer videojournalisterne at overholde de teoretiske dogmer? Dette forhold vil vi belyse i diskussionen, ligesom vi vil diskutere forskellene på anvendelsen af VJ's på landsdækkende og regionale tv-stationer og forklaringer på disse.

6.1 Det økonomiske incitament

Som vi fastslog i analysen, er det vores respondenters klare opfattelse, at implementeringen af videojournalistik i feltet for nyhedsproduktion har været drevet af et økonomisk incitament. Dette påviser en direkte indvirkning fra det økonomiske felt på det journalistiske felt og underbygger Bourdieus antagelse om, at det journalistiske felt er underlagt det økonomiske (Bourdieu, 1998:62). I kraft af faldende indtægter, som især ramte de danske tv-stationer i den sidste halvdel af det forrige årti (Mediawatch, 2010)(Business, 2008)(Politiken, 2008), dikterer de økonomiske rammer, at de omkostningstunge tv-nyheder skal tilvejebringes med færre ressourcer, og derfor har ledelserne på tv-stationerne typisk valgt at gøre VJ's til en del af den daglige nyhedsproduktion som led i en spareplan. Den amerikanske medieforsker Mary Angela Bocks drager samme konklusion og fastslår, at *[t]he pressure for newsroom to adopt video journalism is often on par with organizational survival* (Bock,

2012:4).

Det, at metoden har vundet størst indpas hos de regionale tv-stationer, bunder sandsynligvis i et valg om at gå på kompromis med den billedmæssige kvalitet for at kunne øge fleksibiliteten på redaktionen med færre ressourcer. De landsdækkende tv-stationer har flere ressourcer til at udfylde deres udsendelser og kan som supplement til deres egne tv-hold købe sig til billeder og historier fra bureauer eller regionerne. Her vil de regionale tv-stationer oftest være nødsaget til selv at sende folk i marken, da der er færre 'underleverandører'¹⁷ at trække på, og billederne til de regionale historier derfor måske slet ikke er tilgængelige, hvis de ikke selv sørger for at lave dem.

Dertil kommer en anden praktisk faktor: organisationsstrukturer. De mindre regionale tv-stationer har lettere ved at omlægge deres produktion end 'mammut-organisationer', der, som en af Bocks respondenter vælger at udtrykke det, er som "ti tons tog", der kun kan ændre kurs i et langsomt tempo (Bock, 2012:107). Hendes undersøgelser viser, at de små lokale tv-stationer har haft størst gavn af metoden med udgangspunkt i BBC's Nations & Regions division (Bock, 2012:106). På begge de landsdækkende tv-stationer i Danmark er strukturerne for den daglige nyhedsproduktion en klar hindring for udbredt implementering af VJ's. De redaktionelle medarbejdere på LAND1 bliver ofte rokeret rundt mellem redaktioner, der ikke nødvendigvis anvender VJ's. Dermed har man som videojournalist svært ved at holde sine færdigheder ved lige, og især som nyudlært kan det være et problem ikke at få de nødvendige kilometer i benene. På LAND2 gør strukturen for nyhedsindsamling, at det ikke altid er den samme person, der filmer og redigerer det enkelte indslag. I en bestræbelse på at udnytte organisationens tværmedialitet, skal nyhedsholdene og videojournalisterne i marken sende deres indsamlede materiale hjem hurtigst muligt, så det kan anvendes på andre platforme: *De fiser rundt ude i virkeligheden og sender billeder hjem og så sidder der mediespecialister ude på [platforme] og redigerer* (Red.sek. LAND2). Det, at man ikke selv skal redigere indslaget, gør, at man sjældent vil afvige fra den klassiske nyhedsformidlingsstruktur, da det vil være svært for tredjemanden at afkode den hensigt, man har haft. Videojournalisterne bliver reduceret til en rolle som

---

¹⁷ Et eksempel på en af sådan underleverandør er tv-billedbureauet *Local Eyes*.

”underleverandører”¹⁸ i jagten på aktuelle historier. Originaliteten ofres for at opnå højere hastighed, og man imiterer i virkeligheden tv-holdenes slutprodukt. Sidstnævnte tendens når Bock også frem til i sin analyse af VJ-indslags narrativer: *TV stories produced by VJs are no different than typical TV stories produced by crews* (Bock, 2012:186). Men vi tillader os at rejse spørgsmålet: er det virkelig den rette vej at gå? For vil man så i virkeligheden ikke bare dræne sin arbejdsglæde ved aldrig at kunne levere noget ekstraordinært, men blot kæmpe for at holde sig over udsendelsernes kvalitets-barre og måtte lægge øre til kritiske røster, der betegner deres fag som besparelsesjournalistik? Dette spørgsmål kommer vi til at kigge nærmere på i de følgende afsnit.

6.2 Kampen om berettigelse

Ifølge Bourdieu har en dominerende aktør på et felt mulighed for at ændre feltet nærmest totalt (Bourdieu, 1998:45). Det er således en dominerende aktør i feltet for nyhedsproduktionen på den enkelte tv-station i skikkelse af chefen, der introducerer en ny aktør (VJ'en) til den daglige nyhedsproduktion¹⁹. VJ'en vil positionere sig i forhold til de andre aktører i feltet og vil søge at styrke deres position ved at tilegne sig evner, kompetencer og erfaringer for at danne den habitus, der vurderes til at være vigtig inden for feltet for nyhedsproduktion, hvori også felterne for fx journalister, fotografer samt lys- og lydfolk indgår. Her er det værd at bemærke, at der på de fleste danske nyhedsredaktioner allerede har udspillet sig en positionskamp, hvor en forøgelse af fotografernes kompetencer har reduceret brugen af lys- og lydfolk i nyhedsproduktionsfeltet. Fotograferne har ikke haft som mål at overflødiggøre lyd- og lydfolkene, tværtimod protesterede de over manglen på sidstnævnte (Larsen, 2002:79), men har kunnet tilegne sig et tilstrækkeligt teknisk niveau inden for lyssætning og lydoptagelse, hvorefter det er blevet vurderet, at der ikke længere var behov for lys- og lydfolk i samme grad – eller overhovedet, når tv-holdene er på optagelse. Ifølge Kristian Frederiksen var fremkomsten af den trådløse teknologi, især microporten, essentiel i forhold til at overflødiggøre lydmanden, der anses som det sidste medlem af ENG-holdet ud over fotografen og journalisten (Frederiksen,

---

¹⁸ En betegnelse, to af respondenterne uafhængigt af hinanden vælger at bruge.

¹⁹ Der er dog ikke tale om det, Bourdieu betegner som symbolsk vold, idet så godt som samtlige aktører i vores empiri italesætter ændringen, som dermed ikke foregår ureflekteret hos hverken den dominerende eller de dominerede aktører i feltet.

2009:244). Vi har dog kunnet konstatere, at man på de landsdækkende tv-medier nogle gange har lydfolk med 'i marken' som en del af et ENG-hold (Journalisten, 2002).

Med disse erfaringer in mente er der ikke noget at sige til, hvis fotograferne ikke er positivt stemt over for implementeringen af VJ's og måske endda frygter for fremtiden for deres fag og dem selv. Dette forhold har vi ikke behandlet eksplicit i vores empiri²⁰, men i vores litteratur har der været talrige eksempler på fotografer, der kritiserer VJ-indslagernes kvalitet. Og enkelte der udtrykker bekymring over tendensen:

“Jeg føler mig klemt. For journalisterne er glade, men det er teknikerne ikke. Når journalister løber rundt og laver indslag, som et normalt hold godt kunne lave, så går det jo ud over freelance-fotograferne.” Stedfortrædende tillidsmand på TV 2 Lorry, Rasmus Brynskov.²¹ (Journalisten, 2000)

I samme artikel bliver journalisternes evner til at optage lyd og billeder af ordentlig kvalitet ligeledes anfægtet, men *[e]fter ledelsen har lovet en grundig efterkritik af projektet, er krogesnakken dog blevet lavere* (Ibid.). Det tyder altså på, at Kristian Frederiksen har fat i noget med sin betragtning om, at de andre faggrupper kun kan forsvare sig mod VJ-bølgen med deres faglige stolthed – og at det slet ikke er nok (Frederiksen, 2009:300). Bourdieu bemærker, at de forskellige aktører i felterne vil have en tendens til at frembringe polemiske billeder af de andre aktører, de konkurrerer med, ved at håne og frembringe stereotype billeder af disse, og at denne kampstrategi i virkeligheden er udtryk for, at de der ytrer dem, mere eller mindre benægtende giver udtryk for deres egen underordnede position i feltet (Bourdieu, 1998:56). Og lykkes det de underordnede og dermed udsatte aktører at udbrede denne diskurs til andre aktører i feltet, kan man i sidste ende håbe på at få den dominerende aktør til at omstøde sit valg om at implementere videojournalistik.

---

²⁰ Her adspurgte vi kun videojournalisterne, om det havde ændret noget i forhold til deres kollegaer, hvilket ikke afstedkom svar om en ændring i forholdet til fotograferne.

²¹ Der selv både er fotograf og redigeringstekniker.

Der foregår dog ikke en åben kamp mellem aktørerne i feltet for nyhedsproduktion til dagligt, men på et højere organisatorisk niveau, hvor fotografernes fagforening varetager deres medlemmers interesser over for ledelserne på de enkelte stationer. Hverken vi eller vores kvalitative respondenter med journalistisk baggrund har mærket manglende samarbejdsvillighed fra fotografene i det daglige. Tværtimod er flere i høj grad villige til at give sparring, og det er ofte uddannede fotografer, der underviser VJ-kursister i den tekniske oplæring. De må dog udleve noget af et dilemma, mener Bock:

“In some organizations, photo journalists are faced with the possibility of being phased out in order for younger, cheaper VJs to be hired; small wonder that they may not be willing to mentor their younger colleagues in the field.” (Bock, 2012:58)

Bock påpeger, at det at arbejde med det lille DV-kamera er at betragte som et statustab for både fotografer og journalister, idet [*c*]arrying a small camera oneself is also seen as a mark of lower status, both within a newsroom and outside it (Bock, 2012:118). De tekniske begrænsninger ved DV-kameraet får flere VJ's med journalistbaggrund til at videreudanne sig til at bruge de større tv-kameraer. Som en af vores respondenter påpeger: *Nu arbejder jeg også med det store kamera til sport og inde på Christiansborg og jeg synes det er bedre, det laver pænere og skarpere billeder* (VJ2 REG3).

Efter vores erfaring fortsætter VJ's med fotografbaggrund med at anvende de 'almindelige' tv-kameraer i stedet for DV-kameraer, så de undgår at måtte gå på kompromis med den billedmæssige kvalitet og derved undgår et tab af symbolsk kapital i forhold til de andre aktører på fotograf-feltet, der søger at efterleve kvalitetskravene fra den filmiske tradition. Det giver da også god mening at holde sig til det redskab, man har opnået fortrolighed med. Kristian Frederiksen fastslår da også, at kameraets størrelse ikke er en særlig væsentlig faktor for det at arbejde som VJ:

“Derfor må selv de mest hårdføre DV-fanatikere erkende, at nærhed ikke opstår på grund af det lille kamera, men i stedet fordi VJ'en er alene og dermed konstant er involveret i både journalistisk og billedmæssig handling.” (Frederiksen, 2009:21)

6.3 Tv-nyheder og de journalistiske idealer

I det journalistiske felt positionerer VJ's sig ligeledes i forhold til de 'almindelige' tv-journalister. Af de forskellige redaktionelle faggrupper er det i overvejende grad journalisterne, der uddanner sig til VJ's: *Journalister har meget mere mod på at kaste sig ud i at lave billeder end omvendt (...) Jeg tror bare, at journalister tror de kan alt, og fotografer kender deres begrænsninger* (Chef, LAND2).

Her er det vigtigt at gøre sig klart, hvilke symbolske kapitaler, der er i spil på feltet for tv-journalistik. Det er i høj grad journalisterne, der står for de hårde nyhedshistorier, som styrker deres ry (altså opnår symbolsk kapital) ved at levere nyhedsudsendelsernes tophistorier. Denne logik stammer fra avisernes format, hvor de vigtigste historier udgør forsiden²², og det især er graden af nyhedskriteriet væsentlighed, der afgør, hvilke nyheder der er vigtigst og dermed bliver tophistorier (Larsen, 2009:125). Mest eftertragtede er de historier, der giver det enkelte medie mulighed for at styrke sin statusposition i det journalistiske felt, nemlig solo- og afslørende historier (Bock, 2012:72)(Schultz, 2006:223f)(Bourdieu, 1998:20), da de bidrager til journalistikkens rolle som dagsordensættende magt (Schultz, 2006:125). Derved styrkes både mediets journalistiske selvforståelse samt mediets anerkendelse i forhold til målgruppen, samfundet og de andre aktører i det journalistiske felt.

Journalister vil dermed have en tendens til at gå efter den samme slags historier, da en typisk felteffekt, ifølge Bourdieu, er, at man under henvisning til konkurrenterne laver ting, som man tror man laver for at tilpasse sig kundernes ønsker (Bourdieu, 1998:26). Der foregår i virkeligheden et slags "spil af spejle", der gensidigt afspejler hinanden, da man for at vide, hvad man skal sige, må vide, hvad andre har sagt (Bourdieu, 1998:25f). Journalister laver altså såkaldte 'fælleshistorier', selv om visse af disse historier måske ikke egner sig til at blive fortalt på samtlige journalistiske platforme. I tv-nyheder vil en meget væsentlig historie kunne blive en af nyhedsudsendelsens tophistorier, selv om billedsiden ikke er hverken informerende eller interessant for seerne. Heraf kommer brancheudtryk som 'den skyldige bygning', hvor historier, der er svære at gå til på grund af et højt abstraktionsniveau i historien, korte

---

²² Et tydeligt eksempel er, at DR's aftenlydsudsendelse stadig bærer navnet *TV-Avisen*, og værten undervejs gennemgår dagens *overskrifter*.

deadlines eller manglende kreativitet og formidlingsevne fra journalisten eller fotografens side, bliver fortalt med de udskældte 'dækbilleder'. En af vores respondenter husker, hvordan han som tv-journalist til tider oplevede at måtte klippe indslag *med tre 20-sekunders panoreringer henover Christiansborg og en zoom-ind-tur på en statue og så et eller andet mere eller mindre tilfældigt* (VJ LAND2).

De 'gode historier' fastslås ud fra journalistiske kriterier, der bygger på de fem ortodokse nyhedsværdier: væsentlighed, aktualitet, identifikation, sensation og konflikt, som er italesatte, anerkendte og dominerende værdier i det journalistiske felt, hvis betydning dog varierer fra medie til medie (Schultz, 2006:58ff). Hertil angiver Ida Schultz de to kriterier fyld (der skal laves den samme mængde nyheder i agurketiden) og deadline (nyheder bliver produceret i en bestemt tidsramme), som begge henviser til de strukturelle rammer, samt de specifikke tv-kriterier gode billeder, enkelthed og livehed (Schultz, 2006:63f), der knytter sig til tv-mediets muligheder og begrænsninger. Interessante billeder og live-indslag udgør en værdi på lige linje med de klassiske journalistiske nyhedskriterier, og da historier typisk skal formidles på mellem et og to minutters varighed til seerne, der er nødt til at kunne forstå, hvad der sker, i formatets tempo, bliver man nødt til at holde fortællingen så enkel som mulig (Ibid.).

Mens væsentlighedskriteriet som nævnt især er styrende for valget af dagens tophistorier, kan den rette akkumulation af de andre værdier fx bringe nyheden om cykelrytteren Michael Rasmussens dopingindrømmelse op som tophistorien i TV-Avisen, som det var tilfældet den 31. januar 2013 (TV-Avisen, 2013). Det er ikke en historie, der har den store betydning for vores samfund, men den har til gengæld en høj grad af sensation (den er overraskende og opsigtsvækkende), aktualitet (indrømmelsen skete tidligere samme dag), identifikation (en dansk cykelrytter) og konflikt (kampen for en ren sport). Blandt andre teoretikeren Pierre Bourdieu ser en udvikling hen mod en forøgelse af denne slags ikke-væsentlige nyheder (eksempelvis ulykker og katastrofer, sport og statsoverhoveders besøg), idet disse nyheder vækker følelser som nysgerrighed eller forargelse hos seerne (Bourdieu, 1998:58f):

"Drevet af konkurrencen om markedsandele tager TV-stationerne mere og mere tilflugt til sensationsavisernes gamle trick med at give førstepladsen, om ikke hele pladsen til de kulørte nyheder eller sportsnyhederne (...)" (Ibid.)

Holm, Kartveit og Svith konstaterer dog, at BBI-nyhederne (Boring but Important) stadig lever i bedste velgående i Danmark i kraft af public service-nyhedsproduktionen på DR og TV 2 (Svendsen et. al., 2010:72). Bourdieu fastslår da også, at et medies autonomi utvivlsomt måles på parten af indtægter der stammer fra annoncører og/eller statsstøtte (Bourdieu, 1998:81). Dermed sikres der altså et bestemt minimum af samfundsmæssigt væsentlige historier i de danske tv-nyheder, der alle er underlagt public service-forpligtelser. Man kan dog se det, man på et af vores praktiksteder kalder for en 'falsk top', hvor man åbner udsendelsen med en teaser for en af de ikke-væsentlige historier, der i stedet typisk har en høj grad af fascination eller sensation.

Kontrasten til de hårde historier, de bløde, bliver oftest placeret i den sidste halvdel af nyhedsudsendelsen, fordi de lever mindre op til det journalistiske væsentlighedskriterium og i stedet fokuserer på identifikation og fascinationsgraden i historien og/eller billederne.

Ud over væsentlighed er en af de afgørende forskelle på de to typer nyheder de rammer, som de bliver produceret inden for. Tophistorierne vil oftest være kædet sammen med en høj grad af aktualitet, og forudsætter derfor et højt produktionstempo, for *[i]f newsmen do not work quickly, the hard news story will be obsolete before it can be distributed in today's newscast or in the newspaper sold tomorrow* (Tuchman, 1973:118). Bløde historier knytter sig ikke til aktualitet i samme grad, og vil derfor i realiteten ofte kunne ligge over til en anden dag: *[O]ld news is "mere information" (...) some kind of content (hard news stories) become more obsolete more quickly than others (soft news items)*(Ibid.). Bløde nyheder kan derfor i realiteten produceres sideløbende med det daglige nyhedsflow og forproduceres, hos Tuchman eksemplificeret med de såkaldte "februar-historier", som er årligt tilbagevendende begivenheder som præsident-fødselsdage og valentinsdag (Tuchman, 1973:119). En reporter vil flere dage inden sidstnævnte kunne lave et indslag om fx danskernes manglende lyst til at markere dagen og stadig kunne lave billeder af butiksruder med fyldte chokolader og rosenbuketter.

Som vi fastslog i vores analyse, bliver VJ's hovedsageligt sat til at lave de bløde historier, som altså ikke i samme grad bidrager med journalistisk prestige (symbolsk kapital) i forhold til kollegaerne, selv

om man stadig har mulighed for at arbejde som almindelig tv-journalist nogle af ugens dage og som VJ stadig har mulighed for at levere idéer til tophistorier og derigennem opretholde noget symbolsk kapital på det journalistiske felt. Som VJ vil man indgå i et nyt underfelt til nyhedsproduktionsfeltet, hvor det, der kvalificeres som symbolsk kapital, både har ligheder og forskelle med det, der kvalificeres som symbolsk kapital på de andre underfelter. Man vil fx skulle forholde sig til en af de primære symbolske kapitaler hos fotograferne, ryet for at være god til at indfange gode billeder, samt sørge for en god lyd kvalitet, som er en af de primære symbolske kapitaler hos lydfolkene.

Bock sammenfatter sine interviews og observationer med tv-VJ's med ordene: *their day-to-day experience seems one of a constant struggle to be taken seriously, not only in terms of their technical skills but the types of stories they cover* (Bock, 2012:201).

Man kan tydeligt spore videojournalisternes frustrationer over fordelingen af historier i citater som dette: *I always feel like I'm competing with reporter/photographer teams and that my content needs to be just as "hard" as theirs (...) First and foremost, the stories I have, for the most part, are fluffy* (Bock, 2012:203).

I vores empiri har der dog været en gennemgående tendens til, at videojournalisterne selv fravælger at lave tophistorierne, da de oplever de hårde nyhedshistorier som værende mere stressende eller uhensigtsmæssige at lave. Videojournalisterne i vores genstandsfelt lader altså til at have større fokus på deres arbejdsglæde end journalistisk eller fotografisk prestige. Dertil kommer, at VJ's på de danske tv-nyhedsstationer oftest også har tv-holdsvagter, og dermed får en tilstrækkelig afveksling og muligheden med at sparre med kollegaer fra det andet faglige felt og undgår dermed at blive fastlåst i den samme rutine.

6.4 Muligheder og begrænsninger

Gennem vores analyse har vi fået opridset hvilke muligheder og begrænsninger, videojournalisterne oplever i deres daglige ageren i det videojournalistiske felt. I de følgende afsnit vil vi ved hjælp af Bourdieus habitus- og feltbegreb diskutere, hvordan disse muligheder og begrænsninger forhandles samt belyse måden, hvorpå videojournalisterne arbejder inden for disse rammer, ved hjælp af Schön og Bock. Endeligt vil vi diskutere, hvordan disse rammer kan udvikles.

Når en videojournalist får tildelt en opgave, foregår der som tidligere beskrevet en forhandling mellem redaktionssekretæren og VJ'en. Vi kan anskue redaktionssekretæren som en del af den strukturerende magt, med hvem VJ'en skal forhandle sit indslag på plads. Der er ydre rammer, med Bourdieus ord, doxa, der ikke er til forhandling. Det kan fx være, at man arbejder med en nyhedsudsendelse, der har en fastlagt længde, som dikterer en bestemt længde af indslag. Eller at man har en fastlagt deadline, dvs. den seneste afleveringsfrist for det færdigproducerede indslag eller typen af nyhedshistorie. Denne slags faktorer er ikke til forhandling VJ'en og den strukturerende magt imellem, sådan forholder det sig bare. Herefter vil der som udgangspunkt foregå en form for forhandling, hvor VJ'en, set i lyset af Bourdieus habitusbegreb, positionerer sig selv i en forventningsafstemning med redaktionssekretæren. Det vil sige, at VJ'en forhandler sig hen mod det bedste resultat, som denne forventer at kunne levere inden for de givne rammer. Videojournalistens symbolske kapital former dennes position, og vil som regel være afgørende for, hvordan og hvor meget indflydelse, VJ'en får. Her vurderer redaktionssekretæren altså videojournalistens habitus, dvs. hvilken tyngde af erfaring denne besidder og dermed kan udrette inden for de givne rammer. I hele denne proces der foregår fra den første forhandling med redaktionssekretæren frem til efterkritikken af det færdige produkt, vil der være symbolsk kapital på spil for VJ'en. Kapital, der i sidste ende kan omsættes i reel anseelse og tilfredsstillelse, med andre ord en opretholdelse af *illusio*.

VJ'en forhandler med redaktionssekretæren, hvordan opgaven skal løftes. Redaktionssekretæren udstikker de ydre rammer som fx hvor langt indslaget skal være, genre og hvilke aktører, der forventes at optræde som kilder, mens VJ'en laver en kognitiv rå-framing af indslaget dvs. vinkling og overvejer moves i form af soundbites, billedside, anslag, præmisbærende og afgørende sync'er etc. Disse elementer eller moves kan VJ'en så genforhandle med redaktøren, indtil der nås frem til en konsensus om, hvilke forventninger, der skal indfries inden for de udstukne rammer, for at det endelige produkt kan betragtes som en succes.

Her er der, ifølge vores analyse, både klare begrænsninger og muligheder for VJ'en i feltet i form af bl.a. deadline, logistik, teknik, kildeintimitet og den enkeltes repertoire eller habitus.

Dette så vi også under vores observationer af videojournalisterne, når de var 'ude i marken'.²³

Videojournalisterne skulle levere til samme dag og havde allerede inden de forlod redaktionen lavet en kognitiv framing over, hvilke moves (sync'er, anslag, speak, billeder, lyd og lys) de ville benytte sig af og hvordan disse moves skulle kædes sammen for at skabe den masterframe eller vinkel til indslaget, som de gerne ville have, det skulle udtrykke. Den form for framing fulgte alle de VJ's vi observerede, bevidst eller ubevidst, for dermed at kunne skabe såvel mening som et overblik over, hvordan de kunne løse og opfylde forventningerne til det færdige produkt og dermed også forøge tilfredsstillelsen ved den position, de som videojournalister besidder i nyhedsfeltet.

Én VJ, hvis præmisbærende hovedkilde under interviewet ikke indgik på præmissen i den grad som VJ'en i sin research havde fået indtryk af, måtte derfor reframe i en konversation med situationen. Her måtte VJ'en altså mentalt konsultere sit repertoire dvs. sammenligne med andre situationer, finde ud om historien kunne reframes eller vinkles om og hvilke moves, fx nye spørgsmål, billeder og soundbites, der så kunne bringe indslaget hjem. Alt sammen samtidig med, at han stod og interviewede. Dette eksempel tjener til at vise, hvor hurtigt og rutineret den kognitive framingproces kan forløbe. Dette viser også, at praktikere framer i situationen, altså er i stand til at be- eller afkræftet moves, mens de handler eller som Schön kalder denne proces: *knowing-in-action* (Schön, 1983:51).

Reframing fører dog ikke altid nødvendigvis til en ændring af masterramen eller vinklen.

I dette tilfælde havde VJ'en ikke mulighed for at finde en anden præmisbærende kilde inden deadline og beholdt sin overordnede vinkel, derfor blev historien ikke forløst så tilfredsstillende som VJ'en selv havde ønsket, da deadline for aflevering forhindrede VJ'en i at få gennemarbejdet reframingen og tilføre nye moves i form af andre kilder. Næste dag lavede samme VJ en fortsættelse af indslaget med andre og flere kilder, end han havde tid til at finde dagen før og fik, med egne ord, forløst historien ordentligt. Det er ikke ønskeligt, men samtidig heller ikke usædvanligt at måtte indgå kompromiser i sin konversation med situationen, som vi også så i vores analyse. Især ikke under tidspres. Denne observation ligger også i tråd med Bocks konklusion:

---

²³ Her menes de VJ's, der producerede hele indslag; ikke de, der afleverede del-elementer til landsdækkende.

”Generally speaking, the more constraining the demands of the final presentation, the more intensely a VJ will work within the mental framework of a preconceptualization. Because they work alone, VJ’s will be more apt to look for quick and easy access to story elements and they will be less likely to stray from their preconceptualization (...) organizations that demand daily filings on tight deadlines are less likely to foster innovation (...) (Bock, 2012:75)

Nyhedsindslag er, som tidligere nævnt, underlagt en vis form for rigiditet i den ydre ramme, idet der på den enkelte redaktion vil være en policy (skrevne eller uskrevne regler) for, hvordan og hvornår et nyhedsindslag fungerer samt hvilken rækkefølge, arten af nyhedsindslag prioriteres i. Denne ydre ramme udgør en del af VJ’ens repertoire, når denne framer sine moves.

Bock bruger nyhedsbilleder i sin eksemplificering af, hvordan praktikerne arbejder med disse forskellige moves. Ifølge Bock er skabelsen af et artefakt i form af et fotografi en konkret fysisk handling, som videojournalisten derefter tilskriver mening gennem en social proces (Bock, 2012: 51).

Denne proces med at skabe og tildele mening, kan sammenlignes med Schöns framingsbegreb. Som Schön beskriver, så foregår det ved, at praktikerne udøver moves eller skridt inden for sit repertoire og dermed framer eller reframer, indtil han når frem til sit endelige indslag eller masterframe (Larsen, 2008).

Bock tilføjer, at i processen med at skabe og tildele mening til de artefakter, som vi kalder nyhedsbilleder, involverer VJ’en samtidig et netværk af andre aktører (eller med Bourdieus terminologi: agenter), der også har interesse i billedet. For eksempel fotografer, redigeringsteknikere, redaktionssekretærer, chefer og seere, der alle i en stadig diskurs bidrager med normer for og forventninger til tildelingen af billedets kvalitet og mening i den givne kontekst (nyhedsindslaget) (Bock, 2012:50f). Videojournalister observerer, hvad andre aktører får anerkendelse for og inddrager derfor bevidst eller ubevidst denne diskurs i deres repertoire, når de foretager moves dvs. at deres mentale framingproces beror på både videojournalistens faglige viden og erfaringer samt på deres forforståelse af, hvad der bliver forventet fra modtageren eller organisationen bag dem (Bock, 2012:91).

Bock begrebsliggør processen som en række kanaler for dialog, hvor billedet grundlæggende er dekontekstualiseret, når det trækkes fra rum og tid, og derefter løbende rekontekstualiseres af aktøren i form af videojournalisten. Denne rekontekstualisering eller framing er det tidspunkt i processen, hvor billedets mening bliver forhandlet, diskuteret, og midlertidigt appliceret af videojournalisten (Bock, 2012:50f).

Derfor foretager VJ'en utrolig mange moves i løbet af en dag, både i forhold til vinkling af indslaget og i forhold til alle de redskaber (moves), han indhenter fra sit repertoire, som fx billedvalg, spørgeteknik og sammenligninger med tidligere indslag. Der er med andre ord ikke én bestemt men mange mulige veje fra idé til færdigt indslag. Dette kræver meget af VJ'en, der kun har sin egen habitus at falde tilbage på, når han laver til- eller fravalg. En habitus, der i kraft af videojournalisternes relativ korte oplæringsforløb, kun kan opbygges ved at få kilometer i benene på de før omtalte veje fra idé til produkt, ifølge vores respondenter.

Derfor opererer mange VJ's i det, som Schön kalder det sumpede lavland. Det sumpede lavland er den proces eller opgave, hvor løsningen ikke umiddelbart er forståelig eller genkendelig, og VJ'en konstant må konsultere sin habitus i form af sit repertoire mens han definerer, bekræfter eller afkræfter brugbarheden af de moves han foretager, for derefter at fortsætte eller reframe på ny.

Denne proces er, ifølge Bock, ustabil og dynamisk, men indeholder også en form for cirkularitet, da prekonceptualisering er baseret på diskursive mønstre, der har erklæret lignende situationer til at være historier. Hver historie skaber dermed et andet eksempel på, hvad en nyhedshistorie er og burde være, og sætter dermed scenen for, at processen kan begynde forfra og føje endnu en erfaring til ens repertoire (Bock, 2012:50f).

Dette, kunne vi konstatere i vores analyse, var også tilfældet for vores respondenter. De opbygger hvad Schön kalder for tavs viden, der består af erfaring og intuition i deres mentale repertoire. Denne viden havde de kvalitative respondenter svært ved at italesætte eller forklare, men ikke desto mindre dannede den grundstenen for deres evner til at kunne konversere med situationen. Dette fortæller os, at framing og moves ofte udføres ubevidst og intuitivt, frem for bevidst og systematisk.

Dette kan også forklare, hvorfor flertallet udtrykker tilfredshed med længden af deres relativt korte oplæringstid, netop fordi teorien ikke kan stå alene. Det er nødvendigt med læring i praksis, hvis VJ'en skal udvide sit repertoire af moves. Der hvor problemerne kan opstå i forhold til at opfylde forventningerne for succeskriteriet er, hvis videojournalisten ikke får gennemarbejdet processen tilfredsstillende inden deadline, men alligevel udkommer. Her så vi i analysen, at tiden efter VJ-kurset kunne være for kort, idet flere reelt havde leveringspligt kort tid efter kursets afslutning. Mens redaktionssekretærene og cheferne lagde vægt på, at VJ's ikke bliver sendt ud og lave indslag til samme dag før de følte sig trygge og afleveringssikre, så antydede flere af vores respondenter, at dette ikke altid stemmer overens med virkeligheden. Samtidig er produktionsplanen, i hvert fald på regionerne, så stram, at der ikke er afsat ressourcer til at kunne smide et indslag, selv om det måske ikke lever helt op til den standard, som er italesat af den strukturerende magt fx i form af efterkritik. Dette især til frustration for videojournalisten, der måske nok tilføjer flere moves til sit repertoire, men også mister symbolsk kapital i form af anseelse eller illusio i form af arbejdsglæde.

6.5 Nyt sprog nye muligheder

Det interessante ved tv-nyhedsindslag er, at der ikke er én slagen vej til facit. Der er som sagt de ydre rammer eller doxa. Men inden for disse rammers kreative restriktioner hersker den strukturerende magt eller dominerende diskurs, der til stadighed forhandles aktørerne imellem (tilrettelæggere, journalister, fotografer, redigeringsteknikere, redaktører, chefer osv.) og som i høj grad er bestemmende for den enkeltes framing i forhold til hvilke delelementer (moves) et tv-indslag bør bestå af og i hvilken rækkefølge de skal falde, for at kvaliteten af et nyhedsindslag bliver anset som god eller acceptabel. Denne diskurs kan udfordres og dermed skabe nye muligheder, hvilket fx Kristian Frederiksen har forsøgt gennem sit arbejde som videojournalist. Kristian Frederiksen kalder videojournalistikken for *det nye sprog* og lægger især vægt på mulighederne for at gøre op med *den iscenesatte virkelighed* (Frederiksen, 2012:15), og *fortælle historier i et nyt og anderledes billedsprog* (Frederiksen, 2012:28).

At arbejde som VJ forpligter, hvis man skal udnytte fagets muligheder, skriver Kristian Frederiksen. Man er nødt til bevidst at tage stilling til de arbejdsmetoder, der præger branchen. Dette indebærer at

gøre op med sig selv om man vil fortsætte under de spilleregler og vaner, der dominerer nyhedsproduktionen, eller bevidst vælge en anden vej og bryde med *dækbilledernes tomgang, fjerne iscenesættelsen og skrotte de opstillede billeder* (Frederiksen, 2012:28). Som vi så i analysen, blev dette udsagn italesat som et individuelt move, hvorfor respondenterne ikke mente, at fx iscenesættelse kunne tilskrives, om man arbejdede som hold eller VJ's, men i stedet afhang af den enkeltes aktørs holdning eller stil. Dog gav flere udtryk for at dele denne holdning med Kristian Frederiksen. Samtidig gav flertallet udtryk for, at de fortalte historierne anderledes når de arbejdede som VJ.

Hvad er det så videojournalistikken kan? Ifølge såvel vores respondenter som Kristian Frederiksen, kan videojournalistikken bidrage med et åbenlyst forsprog når overblikket og kontrollen med hele processen, dvs. framing og moves, er samlet hos en og samme person (Frederiksen, 2009:18f).

Dette blev ikke anfægtet af hovedparten af vores respondenter, men det interessante er, at analysen viser, at respondenterne ikke nødvendigvis mente, at der kom bedre indslag ud af processen.

En af forklaringerne på dette, mener vi, kan findes i spørgsmålet om, at man risikerer enten at gå på kompromis den tekniske (lyd, billede, redigering) eller den journalistiske del af indslaget. For her så vi en tendens til, at VJ's med journalistisk baggrund sammenlignede deres arbejde med de uddannede fotografer. Der mener vi, at VJ-faget kunne videreudvikle sit sprog, netop ved at anfægte den diskurs, at videojournalisters billeder skal ligne billeder i den filmiske tradition, som fotografer er uddannet inden for. Vi er opmærksomme på, at der selvfølgelig er VJ's, som er uddannede fotografer, men da tyngden ligger hos VJ's med journalistisk baggrund²⁴ mener vi, at denne pointe er relevant. Flere af vores respondenter tilkendegav, 'at de jo ikke tog lige så gode billeder som de uddannede fotografer'. Denne positionering i forhold til fotograferne mener vi netop underbygger Kristian Petersens pointe fra før.

Hvis videojournalistikken som felt skal styrke sin symbolske kapital og opretholde *illusio*, dvs. sin idé om at spillet er værd at spille, vil det måske kræve en redefinering af, hvad der, i form af storytelling, billedside og brugen af soundbites, skaber et godt indslag. Som Kristian Frederiksen beskriver det, så er tv-journalistik en hybrid af to verdener, hvor:

---

²⁴ 85% af vores respondenter har svaret, at de har en journalistisk baggrund, mens 15% har tilkendegivet, at de har fotografbaggrund.

”Man hyrede avisjournalister til at lave journalistik og filmfotografer til at filme. Samtidig fortsatte man med to adskilte uddannelser, som henholdsvis producerede journalister med fokus på det skrevne ord og fotografer med ekspertise i det filmiske billedsprog.” (Frederiksen, 2009:16)

Som følge af denne hybrid er der med Kristian Frederiksens ord *skabt et sæt af regler og en vanetænkning, som alle i mere eller mindre grad er påvirket af* (Frederiksen, 2009:18).

Dermed ikke sagt, at denne diskurs ikke forsøges udfordret. Som vi så i analysen med hensyn til iscenesættelse af billeder og kilder, så var der en udbredt holdning til at gøre op med dele af den tunge filmiske arv. Dette opgør med den iscenesatte virkelighed foregik, ifølge vores respondenter, ikke kun i videojournalistikken. Men som vi ofte ser, er denne filmiske billedtænkning stadig synlig, især i hårde nyheder med et mere eller mindre abstrakt indhold; og som Kristian Frederiksen selv pointerer, er det i disse historier heller ikke altid afgørende om billedsiden er *helt og aldeles autentisk* (Frederiksen, 2009:23).

”Ofte vil det faktisk være umuligt at lave en komplet autentisk billedside, fordi historiens ord ikke nødvendigvis kan omsættes til billeder, der erstatter ordene. Det vil sige, at fotografen kan være nødsaget til at lave en vis form for iscenesættelse af billeder og kilder for overhovedet at kunne fortælle historien i billeder. (Frederiksen, 2009:24)

Samtidig er det vigtigt for os at pointere, at vi ikke har den holdning, at indslag, hvor der bare bliver speaket hen over nogle dækbilleder, nødvendigvis kan lægges fotografen til last. Et nyhedsindslag lavet af hold bliver i sagens natur framet af forskellige aktører med forskellige faglige tilgange - mindst to (journalisten og fotografen), og nogle gange tre (journalisten, fotografen og en redigeringstekniker). Disse aktører foretager hver især moves, som ikke nødvendigvis bliver forstået eller kommunikeret ud og derfor bliver meningen bag et bestemt billede, sync eller soundbite, heller ikke altid opfanget eller anvendt, som det var tænkt.

Men dette er altså en diskurs, som vi oplever, er til stadig forhandling i nyhedsfeltet. Alle tv-stationer kræver, ud over en journalistisk faglig standard, billeder og lyd af en vis teknisk kvalitet. Og heri ser vi

dilemmaet mellem den strukturerende magt og aktørerne i form af videojournalisterne. For det kræver en god portion erfaring (eller et bredt repertoire) for en VJ (med journalistisk baggrund) at tage billeder af samme tekniske kvalitet som en fotograf af flere årsager. For det første har de ikke fået den samme uddannelse, for det andet fotograferer mange VJ's med semi-professionelle kameraer og for det tredje skal de også koncentrere sig om selve interviewet. Som vi så i analysen, er en høj teknisk kvalitet, især på landsdækkende, afgørende. Dette blev blandt andet begrundet med konkurrencen indbyrdes, samt at de har flere ressourcer til rådighed og derfor ikke behøver VJ's i nyhedsproduktionen, modsat regionerne.

Vi er på det rene med, at det er forstyrrende for en historie, hvis fx hvidbalancen er helt forkert, billederne uskarpe, lyden overstyret eller billedet ikke er i vater. Men man kan diskutere, om det er hensigtsmæssigt, at videojournalistikken skal opretholde en standard på samme æstetiske og tekniske niveau som i filmproduktion, eller om det er en professionel mytologi? Som én VJ registrerer i Bocks bog, så kommer klagerne over kvaliteten oftest fra aktørerne selv i nyhedsfeltet, ikke fra seerne:

”The real pushback that I see is the quality argument: ”Well, this is going to change the quality of my work.” And that quality is generally based on how their work is perceived inside a television station. (...) It’s not based on the people that actually use the products, the people who are sitting in their living rooms, or people that are sitting in their kitchens watching a newscast. (...) I was a photographer for a long, long time. I still consider myself a photographer. I’ve worked in this industry for more than 25 years and I think if we use that quality argument, I would have had somebody setting up my lights, and somebody setting up running my audio. That was the definition of quality 25 years ago.” (Bock, 2012:114)

Denne diskussion var lige så bekendt for vores respondenter, som ovenstående VJ. Som en chef beskrev det:

”Kunne de her små kameraer levere samme kvalitet som de store kameraer (...) Det var en kvalitetsvurdering ud fra den enkelte medarbejders faglige stolthed. Det var jo ikke ud fra den oplevelse, som seerne de måtte sidde med.” (Chef REG3)

Bock samstemmer ligeledes: *For the average viewer, quality is not always defined according to cinematic standards* (Bock, 2012: 114). Denne holdning syntes regionerne i højere grad at have taget til sig end de landsdækkende nyhedskanaler. Der vil selvfølgelig altid være undtagelser, hvor indslag med dårlig billed- eller lyd kvalitet passerer på alle nyhedskanaler, især forbundet med katastrofer, krigsbilleder, blå blink historier osv., fordi de tjener som dokumentation eller øjenvidneskildringer. Men det vi lægger fokus på her er de indslag, som er produceret under 'almindelige betingelser' af aktører inden for nyhedsfeltet.

6.6 En anden kvalitet

Der, hvor vi finder, at videojournalistikken især kan bidrage med en anden form for kvalitet end den, der bliver tilskrevet den filmisk æstetiske billedside eller den klassiske nyhedshistorie, er i historiefortællingen. Det er der flere årsager til. En af dem er, som vi så i analysen, den kortere kommandovej mellem tanke og handling, når der kun er én aktør, der står for hele processen. Men en anden årsag, mener vi, er beskaffenheden af de historier, som en del VJ's typisk laver, dvs. de blødere historier og reportager med få locations og kilder, der ikke indeholder samme grad af abstraktion, som hårde nyheder ofte gør. De hårde nyheder har traditionelt været bygget op på nogle enkle principper, hvor grundstenen i indslaget har bestået af tre dele: synk, speak og dækbilleder (Larsen, 2002:79). Denne model er siden blevet videreudviklet af bl.a. VJ's i USA og kendes i dag især under navnet Oklahoma-modellen.²⁵ Denne form for framing og de moves den gør brug af, er udviklet af VJ's og kan bruges af alle, men egner sig især til VJ's, hvis vi antager den præmis, som vi nævnte før, at VJ's primært laver reportager eller de blødere historier med få kilder og locations, der ikke er så informationstunge. Oklahoma-modellen benytter sig af forskellige moves som fx shoot'n move,

---

²⁵ Workshop for tv-folk der afholdtes første gang i 1960. Siden 1964 har University of Oklahoma afholdt workshoppen, deraf navnereferencen (Frederiksen, 2009:88).

soundbites, usædvanlige billedvinkler og visual proofs²⁶ (Larsen, 2002:81). Vi kan konstatere, både gennem egne erfaringer og observation på forskellige tv-stationer, at der er stor forskel på, hvor meget vægt, der bliver lagt på undervisning og efteruddannelseskurser i denne form for historiefrembringelse. Hvis man vil løfte VJ-faget og udfordre vanetænkningen, ser vi visual storytelling som et af de områder, man med fordel kan vægte og udvikle, hvis VJ-indslag ikke blot skal imitere traditionelle nyhedsindslag lavet af hold, blot i en lavere teknisk kvalitet.

Bløde historier bygger i høj grad på kriterierne identifikation og fascination, der omvendt er relativt lavt prioriteret i informationstunge hårde nyheder med et højere abstraktionsniveau. Bløde historier er ofte nære casebårne historier, der handler om 'almindelige' mennesker, eller begivenhedsreportager. På flere af TV 2 regionernes hjemmesider er nærhed til borgere og lokalsamfund samtidig et nøgleord i deres hensigtserklæringer. Det er også på regionerne, at man oplever den største andel af videojournalister, der indgår i den daglige nyhedsproduktion. Her ser vi altså en oplagt chance for at udnytte videojournalistikens styrker og potentiale til fulde, netop ved at udnytte de moves, som visual storytelling tilbyder, til at skabe seværdige og velfortalte historier, som seerne kan identificere sig med eller fascineres af. Alligevel er det vores oplevelse, at VJ-ressourcen ikke altid anvendes i overensstemmelse med denne styrke. På de regionale tv-stationer bliver de hårde nyhedshistorier, i lighed med de landsdækkende, tillagt højere værdi. Det betyder, at videojournalisterne ude på regionerne heller ikke er uvante med at lave en af dagens tophistorier eller hårde nyheder. Som tidligere eksemplificeret i vores analyse fandt en redaktionssekretær det frustrerende, når dagens fem historier skulle uddelegeres, hvis ingen af dem var 'VJ-egne'. Flertallet af vores respondenter mener, at videojournalistikken egner sig bedst til reportager, bløde indslag eller længere formater med en længere deadline. Heri ser vi et dilemma mellem den faktiske brug og den mest hensigtsmæssige brug af VJ-ressourcerne, hvis udgangspunktet for prioriteringen af dagens nyhedsudsendelse primært er, hvad det er for nogle historier man ønsker at bringe og ikke, hvilke der med fordel, kunne udføres af en VJ.

---

²⁶ Se ordliste bagerst i bilagene.

6.7 Konstruktiv udvikling af VJ-feltet

Årsagerne til dette ligger i den policy eller med andre ord den strukturerende magt, som er bestemmen-
de for den førnævnte prioritering af historier samt i den daglige planlægning.

Her mener vi, at en grundigere overvejelse af, hvor VJ-kapacitetens muligheder og begrænsninger
ligger, og hvordan man bedre udnytter disse, ikke blot kan bidrage til en konstruktiv udvikling på
redaktionerne, men også med et stærkere argument til kvalitetsdiskussionen. Dermed kan udviklingen
tilføre faget symbolsk kapital samt skabe den bedst mulige udnyttelse af ressourcerne til det, det hele
handler om, nemlig vedkommende og vellavede indslag til seerne.

”Det største problem er dog, at mange chefer ikke ved, hvad de skal bruge en video-reporter til.
Jeg bliver ofte sendt ud ”blot for at lave et eller andet”, og det har formentlig noget at gøre med,
at de fleste tv-redaktioner har en elendig planlægning.” (Spørgeskema)

Faget og dets redskaber kan dyrkes og udvikles, men det forudsætter også en konkret og diskursiv
redefinering af nogle af de værdier, aktørerne tillægger de forskellige frames (fx hvordan historier
prioriteres) og moves (fx hvilke elementer der skaber en vellavet historie) i nyhedsfeltet fra den
strukturerende magt og ned til aktørerne.

Vi er klar over, at de værdier, policies og forskellige kapitaler, der danner hegemoni i nyhedsfeltet, ikke
alene er defineret i nyhedsfeltet eller på den enkelte redaktion, men i høj grad også af dets position og
diskursive interaktioner med den omgivende kontekst dvs. samfund og institutions-, økonomi- og
uddannelsesfelter. Visse historier er ‘finere’ eller ‘vigtigere’ at bringe, end andre. Det ser vi fx i de
symbolske værdier hårde kontra bløde historier tillægges, som vi også diskuterer andetsteds. Diskur-
serne dikteres ligeledes af symbolsk kapital i form af anseelse og selvbillede. Kapital, som defineres
ikke alene på redaktionerne men også af seerne, politikerne, uddannelserne og toneangivende aktører i
eller med tilknytning til det journalistiske felt.

Samtlige de nyhedsstationer vi har med i vores empiri er underlagt loven om public service. Det vil
sige, at deres policy er underlagt en vis politisk kontrol over, hvilket miks sendefladen skal indeholde
til offentlighedens tjeneste.

Men øget konkurrence i nyhedsfeltet har samtidig ført til, at *popularitet, målgruppeorientering og fokus på det formmæssige er blevet vigtige elementer i public service-nyhedernes koncepter og redaktionelle kultur* (Svendsen et.al, 2010:70). Dette kan blandt andet ses på de landsdækkende kanaler DR og TV 2. Her er vejrudsigterne blevet udvidet betragteligt med live-interviews, bløde indslag om havetips, natur og fascinerende vejrfænomener i ind- og udland, der enten er indbygget i aftennyhederne (DR) eller kommer i forlængelse af samme (TV 2). Samtidig havde begge kanaler i 2010 valgt en henholdsvis let nyhedsudsendelse tidligt og en informationsmæssigt tungere udsendelse senere på aftenen, målrettet til henholdsvis informationssvage og -stærke seere. Dette, opfatter vi, er en konsekvens af, at mediernes nyhedsdækning historisk har henvendt sig til de højere uddannede seere eller avislæsere, men har måttet erkende, at de ikke nødvendigvis rammer målgrupperne (Svendsen et.al, 2010:69).

I det hele taget har der været en uoverensstemmelse mellem den strukturerende magt og medieforbrugernes interesser og behov. Dette er tidligere blevet påvist, fx i Jørgen Poulsens²⁷ avis-undersøgelse blandt 7.600 danskere fra 1998, hvor han konkluderede, at *journalisternes optagethed af syntetiske historier gør dem fremmede for, hvad der rører sig blandt mennesker uden for redaktionen* (Journalisten, 1998). Jørgen Poulsen taler derfor om en *justering af nyhedskriterierne - færre 'journalistbegivenheder' såsom historier med typisk udgangspunkt i Christiansborg og eksperter og flere historier med udgangspunkt i folks hverdag*, som faktor for at holde på mediebrugernes motivation for at holde aviser (Journalisten, 1998). Mange læsere står simpelthen af, når lix-tallet bliver for højt. Som eksemplet med tv-nyhederne, der ikke ramte målgruppen, så gjorde det samme sig gældende i avis-undersøgelsen, hvor Jørgen Poulsen konkluderede, at *dagbladene tabte den brede læserskare på gulvet*, fordi journalisterne ikke skrev til deres læsere (Journalisten, 1998).

I undersøgelsen gjorde læserne ligeledes op med nyhedsræset. For mange læsere var nyhedens aktualitet ikke en afgørende faktor, da man kunne se nyhederne på tv før aviserne udkom. Jørgen Poulsen finder, at *aktualitetsræset er journalisternes eget interne problem. For læserne er en god*

---

²⁷ Professor i Journalistik, Roskilde Universitet.

historie i dag også en god historie i morgen (Journalisten, 1998). De samme problemstillinger, mener vi, også kan siges at gøre sig gældende for tv-nyhedsproduktion.

Hvis vi igen tager udgangspunkt i regional-tv, fordi det er her, tyngden af VJ-producerede indslag vejer mest, så ligner prioriteringen af historier de landsdækkende kanalers. Deres policy er med andre ord en afsmitning af de landsdækkendes. Det vil sige, at hårde historier og aktualitetsbårne nyheder bliver prioriteret højest og anset som de mest vigtige frem for de blødere historier, der måske appellerer mere til seernes end journalisternes ønsker, i form af identifikation og fascination snarere end væsentlighed og aktualitet. Vi er klar over, at der er væsentlige nyheder, der skal laves på dagen, det anfægter vi ikke. Der er bare ofte ikke det samme udbud af hårde nyheder i regionerne, der har en fælles væsentlighed for alle. Derfor ender toppen nogle gange, har vi observeret, med at blive en oppustet pseudonyhed eller en ligegyldig mellemregning i en nyhedsføljeton.

Derfor mener vi, at man kunne revurdere aktualitetskriteriet som evigt udslagsgivende, og i stedet vende blikket mod historier, der er blødere, mindre prestigefyldte, men mere i øjenhøjde med seerne og måske vigtigst i forhold til VJ-ressourcerne, bedre kan planlægges på forhånd. Som vi oplever det, bevarer især nyhedsudsendelserne det traditionelle journalistbegreb i forhold til den faktiske udvikling i både befolkning og medier.

Denne afsmitning kommer ikke bare fra de landsdækkende kanalers måde at bygge udsendelserne op på, men stammer i høj grad også fra journalisterne selv, der er opdraget i den tradition og ser, at det er de hårde nyheder, der indtjener den største symbolske kapital. Men i stedet for at forcere, at toppen af udsendelsen altid, uden undtagelse, skal være hårde nyheder, mener vi, at en slækkelse af fx aktualitetskriteriet kunne være en klar mulighed for at udvikle selve nyhedsbegrebet og kriterierne for gode nære regionalhistorier, til videojournalisternes fordel. Dermed kunne de et til en hvis grad få lettet på det tidspres, der i nogle tilfælde indskrænker videojournalisternes repertoire, idet deadline forhindrer dem i at bruge alle værktøjerne (moves) i kassen, og dermed få udnyttet ressourcerne bedst muligt.

Fælles for mange af de indslag i nyhedsfeltet, der produceres på dagen er samtidig, at de ikke er linet op på forhånd. Vi mener ikke, at VJ's ikke kan løbe gode indslag på dagen, for det kan og gør de, men

at tv-stationerne med fordel kunne udnytte VJ's mere optimalt, hvis der blev planlagt mere langsigtet og man ikke begyndte med en tom blok hver morgen på redaktionsmøderne. Vi er opmærksomme på, at nogle redaktioner i en vis udstrækning for-producerer reportager og små features, men henviser specifikt til den daglige produktion, hvor videojournalisterne er vagtsat til at levere på dagen.

Som såvel egen erfaring som empiri har vist os, kan det være sværere at løbe bløde historier op på dagen, hvis de ikke er begivenhedsbårne. Professionelle kilder er i udgangspunktet lettere tilgængelige og mere parate til at stille op til interview her og nu. Kilder, der ikke er medievante, kan være sværere at få kontakt til samtidig med, at de måske skal bruge længere tid til at tage stilling til, om de vil optræde på tv, og kan være forhindret af arbejde og andre daglige gøremål, der ofte har en tendens til at ligge i samme tidsrum, som interviewet skal foregå i.

Der er altså efter vores overbevisning en del vanetænkning, der med fordel for VJ-faget kunne gøres op med, og vi ser, at den allerede på nogle områder bliver udfordret. Men feltet kan, med bedre planlægning og et fornyet syn på kvalitetsdiskussionen, få endnu et spark i den rigtige retning, med hensyn til at udnytte dets muligheder.

Jørgen Poulsen troede i 1998 ikke meget på at overlade ansvaret for at lave om på avisernes horisont og måde at lave historier på til redaktørerne og ledelsen alene. *Det er nok mest sandsynligt, at de vil blive ved med at lave avis, som de plejer. For plejer vinder jo næsten altid. Alle vil gerne have udvikling, men sjældent forandring*, udtalte Jørgen Poulsen dengang til fagbladet Journalisten, og rettede sit håb mod avisernes journalister. *Ikke bare for demokratiets, men også for journalisternes egen vindings skyld* (Journalisten, 1998).

Det samme, mener vi, kan siges om videojournalistikken som nyhedsproducerende ressource i dag, hvis man vil udvikle dets potentiale fuldt ud.

Skal VJ'en ikke levere til samme dag, men fx i stedet konstant for-producere, vil man kunne følge begivenheder eller personer, hvor tidsrammen ikke behøver at harmonere med mediets nyhedsfrekvens, end det oftest praktisk vil være muligt i dag.

Desuden kan en VJ tage sit udstyr med hjem og rykke ud til begivenheder, der måske ellers ikke ville

være blevet billeddækket, eller som minimum inden liveholdet vil kunne nå frem i dag- og aften-timerne. Dette ville være langt dyrere og ufleksibelt med et hold.

En VJ vil også kunne lave egentligt graverarbejde og opsøge historier, der ikke kan laves inden for den traditionelle dagsproduktion og som der ikke er ressourcer til at afsætte et helt hold til, fordi man i teorien kunne have en VJ dobbelt så lang tid i marken for samme pris.

En dygtig VJ kan med de rigtige forudsætninger skabe tv-historier, der fanger seernes interesse med indslag, hvor fortælling og billeder går op i en højere enhed, frem for indslag, hvor der bruges kedelige dækbilleder til væsentlige historier eller spændende billeder bliver ledsaget af en uvedkommende historie. Det vil nærmest kun være mennesket bag kameraet, der sætter de kreative grænser.

Ovenstående er bud på, hvordan VJ-metoden kunne resultere i en form for medierevolution for tv-nyhederne. Men på de landsdækkende stationer har vi observeret, at videojournalisterne hovedsageligt har fundet deres berettigelse på magasinprogrammer eller dokumentarer (hvor deres deadlines er længere) eller under spidsbelastninger som folketingsvalg, hvor deres fleksibilitet gør dem i stand til at følge politikerne de fleste af døgnets timer.

Som VJ er man nødt til at arbejde hyppigt med kameraet for at holde fejlniveauet nede, og at arbejde inden for de samme tidsrammer som et tv-hold opleves for de fleste som mere stressende. Men var det egentlig nogensinde idéen med videojournalistik? Eller var det ikke snarere der, hvor revolutionen stoppede, og besparelsen startede?

7. Konklusion

Siden videojournalistikken fandt vej til nyhedsformidlingen i Danmark for cirka 20 år siden, har den sat sit aftryk på nyhedsjournalistikken og de aktører, der arbejder inden for faget. Både de landsdækkende og regionale tv-stationer har forsøgt sig med videojournalister i den daglige nyhedsproduktion. For nogle blev det ikke meget mere end et eksperiment, mens det hurtigt stod klart for andre, at der var en økonomisk fordel at hente, hvilket var en faktor, der virkelig fik øget udbredelsen af faget for mange tv-stationers vedkommende.

Vi har set, at videojournalistikken bidrager med muligheder, både for udøverne såvel som tv-stationerne, men også hvordan nyhedsproduktionsfeltets struktur sætter en begrænsende ramme for faget.

For udøverne tilbyder videojournalistikken en førhen uset autonomi, idet de, i store træk, selv har kontrol og ansvar for hele processen fra idé til færdigt indslag. De kan tilrettelægge indslagets indhold under optagelserne og ved præcist, hvad de kommer hjem med og hvordan de vil bruge materialet i form af billeder og soundbites sammen med den journalistiske del. For mange VJ's har denne korte kommandovej fra planlægning til udførelse tilbudt en større frihed til at få fortalt historierne, på en anderledes måde. Denne autonomi har dog også sine begrænsninger for den enkelte, når overblikket skal bevares over både den journalistiske del såvel som billede og lydsiden. De arbejder alene og har ikke en journalist eller fotograf at sparre med i marken og af samme årsag oplever mange også lejlighedsvis at måtte gå på kompromis, idet det kan være svært at være fuldstændigt fokuseret på såvel interviewet som billedsiden samtidig.

Da hovedparten af vores respondenter har en journalistisk baggrund, er det specielt den tekniske del, der sætter sine begrænsninger. Oplæringstiden har, for de flestes vedkommende, været begrænset til under en uge, hvilket kan synes som meget kort tid, hvis man (som journalist) skal lære at fotografere og lave lyd (og for nogles vedkommende redigere) i en kvalitet, der møder den standard, der forventes på arbejdspladsen. Videojournalisterne har, trods det korte forløb, alligevel udtrykt tilfredshed med oplæringstiden, da der hersker en generel konsensus om, at VJ-faget læres bedst i praksis. Det var til gengæld meget forskelligt for de enkelte, hvor lang tid, deres tv-station havde afsat til den efterfølgende periode uden afleveringspligt. Nogle havde uger til måneder, andre kun kort tid, inden de

skulle aflevere færdige indslag til samme dag, og flere efterlyste opfølgende kurser.

Der, hvor vi ser de største fordele i videojournalistikken, er i mulighederne for at øge indslagets kvalitet i form af storytelling. Kvaliteten af VJ-indslag har fra begyndelsen, især fra skeptikerne, hæftet sig ved billedkvaliteten. Denne diskurs er udbredt, men vi ser den samtidig blive udfordret af storytelling som kvalitetsparameter. Da VJ's i nyhedsproduktionen ofte producerer bløde historier eller reportager, har vi observeret at storytelling, som tv-journalistisk greb, har vundet større indpas og med succes udfordrer speak/sync/dækbillede-indslag. Det var dog meget forskelligt, hvor stor vægt tv-stationerne selv lagde, på at udvikle storytelling-delen i form af fx kurser specielt dedikeret til dette.

For mange VJ's er kildeintimitet og fleksibilitet også faktorer på plussiden. En del oplever, at kunne skabe en mere afslappet kilderelation, når de ikke kom som del af et hold. Omvendt kunne det også have en negativ effekt, især hos professionelle kilder, der følte sig nedprioriterede.

Mange i faget sætter stor pris på uafhængigheden ved ikke at skulle vente på andre, men i stedet have mulighed for at rykke, når det passede med historien i stedet for stationens planlægning og ressourcer. Dette gælder i øvrigt også den anden vej rundt, da det er en fordel for tv-stationen at have en kapacitet, der er billigere og mere fleksibelt end et tv-hold.

Det at producere til tv-nyheder har til gengæld også sine helt åbenlyse begrænsninger. For VJ's står deadline og logistik som to af de største begrænsninger. Dette fordrer indslag, der ikke er researchtunge eller omfatter mange locations og interviews med mange kilder. Derfor vil de i udgangspunktet heller ikke producere så mange tophistorier, da disse ofte bærer netop disse karakteristikker. Dermed kan man også antage, at der forekommer en vis form for prestigetab for de VJ's, der har en journalistisk baggrund. Både i kraft af at historierne er mindre væsentlige, men også i kraft af deres arbejde sammenlignes med teknisk dygtigere fotografers. Men selv om faget ikke nødvendigvis tilbyder udøverne stor anseelse i det traditionelle nyhedsbillede, og på trods af at den ekstra kompetence, man besidder som VJ, heller ikke kan aflæses på lønningssedlen for de flestes vedkommende, så bidrager faget alligevel til udøvernes faglige stolthed. Dette mener vi til dels skyldes, at man som tidligere nævnt er mere uafhængig i forhold til at producere indslaget og derigennem også opnår tilfredsstillelse og arbejdsglæde. Har en VJ lavet et godt indslag tilfalder hele æren kun den enkelte selv. Men det

gælder også den modsatte vej, hvilket kan skabe frustrationer, især når de bliver sat på opgaver, der er mere hensigtsmæssige at løse som hold frem for som VJ.

Et flertal af vores respondenter tilkendegav, at VJ's er velegnet til daglig nyhedsproduktion, mens andre enten havde smidt håndklædet i ringen eller klart anfægtede det hensigtsmæssige i dette. Ifølge de tv-stationer, der har VJ's i fast nyhedsvagtplan, er det en fordel, da det frigør ressourcer til enten at producere flere historier på en dag eller kanalisere de overskydende ressourcer andetsteds hen.

Det fremgår dog klart, at hovedvægten af videojournalisterne føler sig mere stressede når de arbejder som VJ's, end når de arbejder som del af et hold.

I dag er VJ-producerede indslag langt fra normen på de landsdækkende nyhedsredaktioner, mens de modsat er blevet en fuldt ud integreret del af TV 2 regionerne. DR's distrikter har til sammenligning droslet ned på VJ-kapaciteten, og især distrikterne geografisk tættest på DR's hovedsæder lader til at være i gang med en fuldstændig afvikling af VJ-anvendelsen. For de landsdækkende tv-stationer står virksomhedens struktur, kravene til videomaterialets kvalitet samt råderum over flere økonomiske ressourcer, ifølge eget udsagn, som hovedårsagerne til, at man bruger et fåtal af VJ's i den daglige nyhedsproduktion.

Det er vores klare opfattelse, ud fra vores empiri og observationer, at samspillet mellem fagets styrker og begrænsninger kan udvikles i relation til nyhedsproduktion. For regionernes vedkommende, da det er dem der gør størst brug af VJ's, kunne en ændret nyhedsprioritering og bedre planlægning give faget et yderligere skub i den positive retning.

Er videojournalistikken så besparelsesjournalistik eller en medierevolution? Vi kan konkludere, at det første påvirker potentialet for det sidste. Hvis man planløst bruger videojournalister udelukkende for at spare en fotograf eller en journalist, så vil det det færdige produkt uvægerligt få karakter af besparelsesjournalistik. Men bliver der lagt et solidt fundament i form af et større fokus på efteruddannelse og anvendelse, der harmonerer med fagets muligheder og begrænsninger, så kan videojournalistikken som felt retfærdiggøre sin berettigelse ved at bidrage med tv-nyheder med en øget originalitet og intimitet, og dermed afvige fra flertallet af tv-nyhedshistorier.

8. Litteraturliste

Bock, Mary Angela 2012. Video journalism: beyond the one-man-band. Peter Lang.

Boolsen, Merete Watt 2008. Spørgeskemaundersøgelser: fra konstruktion af spørgsmål til analyse af svarene. 1. udgave, 1. oplag, Hans Reitzels Forlag.

Bourdieu, Pierre og Loïc J.D. Wacquant 1996. Refleksiv sociologi – mål og midler. Hans Reitzels Forlag.

Bourdieu, Pierre 1998. Om TV – og journalistikkens magt. 1. udgave, Tiderne Skifter.

Boyd, Andrew 2001. Broadcast Journalism – Techniques of Radio and Television News. Fifth Edition. Focal Press.

Collin, Finn og Simo Køppe (red.) 2003. Humanistisk videnskabsteori. DR Multimedie.

Ettema, James S. og Theodore L. Glasser 1998. Custodians of Conscience. Investigative Journalism and Public Virtue. Columbia University Press.

Frederiksen, Kristian 2009. Alene med et kamera. Videojournalistens virkelighed. 3. udgave, 1. oplag, Forlaget Ajour.

Griffiths, Richard 1998. Videojournalism: The definitive guide to multi-skilled television production. Focal Press.

Jensen, Klaus Bruhn (red.) 2001. Dansk mediehistorie, bind 1-3. Samleren.

Järvinen, Margaretha 2007. "Pierre Bourdieu". I Andersen, Heine, Lars Bo Kaspersen (red). Klassisk og moderne samfundsteori. 4. udgave, Hans Reitzels Forlag.

Kartveit, Kate 2006. TV-journalistikkens ABC. Metoder, bildeforståelse og fortelleteknikk. IJ-forlaget.

Kjørup, Søren 1997. Menneskevidenskaberne – problemer og traditioner i humanioras videnskabsteori. 1. udgave, 2. oplag, Roskilde Universitetsforlag.

Kristiansen, Søren og Hanne Kathrine Krogstrup 1999. Deltagende observation: introduktion til en samfundsvidenskabelig metode. Hans Reitzels Forlag

Kvale, Steinar 2000. InterView – En introduktion til det kvalitative forskningsinterview. 4. oplag, Hans Reitzels Forlag.

Larsen, Peter Harms 1999. Målgrupper. HVOR SKAL VI HEN, DU?. Om publikumshensyn og medieudvikling – med særligt henblik på brug af livsstilsanalyser i radioens konkurrencesituation. Genoptrykt i Kompendium for Journalistik på RUC. 2008.

Larsen, Peter Harms 2002. Mediekultur 34 – Virkeligheden på spil.

Larsen, Peter Harms 2008. Introduktion til undersøgende journalistik. Studierække for journalistik på RUC 7. Roskilde Universitetscenter, Journalistik.

Larsen, Peter Harms 2009. De levende billeders dramaturgi. Bind 2 – TV. 1. udgave, 4. oplag, AKA-Print A/S, DR.

Schultz, Ida 2006. Bag nyhederne – værdier, idealer og praksis. 1. udgave. Forlaget Samfundslitteratur.

Schön, A, Donald 1983. The Reflective Practitioner: How Professionals Think in Action. BasicBooks.

Smith, G. Stuart 2011. Going Solo – Doing Videojournalism in the 21st Century. University of Missouri Press.

Svendsen, Nordahl Erik (red.), et. al. 2010. Public service – i praksis og i fremtiden. Forlaget Ajour.

Tompkins, A. 2012. Aim for the Heart – Write Shoot, Report and Produce for TV and Multimedia. Second edition, CQ Press.

Tuchman, Gaye 1973. "Making News by Doing Work: Routinizing the Unexpected". I American Journal of Sociology, Vol. 79, No. 1 (July, 1973). The University of Chicago Press.

Internethenvisninger og artikler

Business 2008, <http://www.business.dk/ledelse/tv-2-bossens-umulige-opgave>

DR 2013a, Internetside, www.dr.dk/OmDR/Fakta+om+DR/Historie/20060504131517.htm
Kopi:<http://web.archive.org/web/20120406094613/http://www.dr.dk/OmDR/Fakta+om+DR/Historie/20060504131517.htm>

DR 2013b, Internetside, http://www.dr.dk/OmDR/Nyt_fra_DR/Nyt_fra_DR/2012/11/112644.htm
2013.02.01

Hjarvard, Stig: Forholdet mellem kvantitative og kvalitative metoder i medieforskningen, Norsk

medietidsskrift 2, 1997 (<http://ebookbrowse.com/forholdet-mellem-kvantitative-og-kvalitative-metoder-i-medieforskningen-pdf-d69516475>).

Journalisten, vol. 1992, nr. 19. Fokus zoom skyd!. Videojournalistens diskrete charme

Journalisten, vol. 1998, nr. 16. <http://www.journalisten.dk/avisernes-blinde-oje>

Journalisten, vol. 2000, nr. 10. <http://www.journalisten.dk/der-har-vi-jo-mini-lorry>

Journalisten, vol. 2002, nr. 13. <http://journalisten.dk/tv-folk-bruger-bodyguards>

Journalisten, vol. 2004, nr. 6. Længe leve TV-revolutionen

Madsen, Jens Jørgen 2010. <http://journalisten.dk/node/16709>

Kopi: <http://web.archive.org/web/20110111094540/http://journalisten.dk/node/16709>

Mediawatch 2010. <http://mediawatch.parnas.pil.dk/artikel/besparelser-p%C3%A5-dr-2-skaber-uro>

Kopi: <http://web.archive.org/liveweb/http://mediawatch.parnas.pil.dk/artikel/besparelser-p%C3%A5-dr-2-skaber-uro>

Nestor, Christoffer 2008. <http://news.tv2.dk/article.php/id-10948120:for-f%C3%B8rste-gang--nyheder-d%C3%B8gnet-rundt.html>

Kopi: <http://web.archive.org/web/20120104113343/http://news.tv2.dk/article.php/id-10948120:for-f%C3%B8rste-gang--nyheder-d%C3%B8gnet-rundt.html>

Pagter, Søren 2012, Internetside.

<http://pressemeddelelse.info/e10/parker/pm/6ada3ad122a9abcd/mc426453/view/> 2013.02.01

Politiken 2008, <http://politiken.dk/kultur/ECE528527/tv-2-besparelser-rammer-regional-tv/>

Rasmussen 2013a, Søren Hein: <http://danmarkshistorien.dk/perioder/efter-den-kolde-krig-1989-2008/> 2013.02.01

Rasmussen 2013b, Søren Hein: <http://danmarkshistorien.dk/perioder/efter-den-kolde-krig-1989-2008/erhvervsudvikling/> 2013.02.01

Samvirke 1994, Vol. 67, nr. 10: På vej mod en medie-revolution

Sørensen, Bjørn Kock 2007. <http://journalisten.dk/lotte-thor-update-premiere-gik-godt>
Kopi: <http://web.archive.org/web/20070610194200/http://www.journalisten.dk/lotte-thor-update-premiere-gik-godt>

TV-Avisen 2013: <http://www.dr.dk/tv/se/tv-avisen-med-sporten/tv-avisen-med-sporten-143#!/00:42>

TV 2 Øst 2013. <http://www.tv2east.dk/s/tv2-oests-historie>

Kopi: <http://web.archive.org/liveweb/http://www.tv2east.dk/s/tv2-oests-historie>

Formidlende artikel

Medie: Journalistens bagsideklumme ”Bland dig”, der har et format på cirka 3200 anslag alt inkl.

BLAND DIG

VJ: TV-REVOLUTIONEN DER BLEV SPARET VÆK

TEKST **KASPER DUNCAN GRAM & BETTINA BAKMAND JØRGENSEN**, SPECIALESTUDERENDE PÅ RUC

EN DRØM DER MØDTE DE BARSKE REALITETER. Sådan kunne man opsummere anvendelsen af videojournalistik i de danske tv-nyheder, som vi netop har færdiggjort et speciale om. Håbet var, at VJ's eller "one man-bands" skulle revolutionere mediet. Men når alt kom til alt, endte hovedparten blot med at blive en måde at spare omkostninger på.

Tv-revolution lyder af meget, men det skortede ikke med lovprisningerne i starten af 90'erne, hvor blandt andre den amerikanske VJ-pioner Michael Rosenblum så en mulighed for at gøre op med de kunstige, overfladiske og ensformige indslag, der, ifølge ham, prægede tv-nyhederne.

Regnestykket var ligetil. Ved at udruste journalister med de små og billige DV-kameraer og

lade dem optage på egen hånd, kunne der blive råd til at producere flere indslag og rejse rundt til verdens afkroge i jagten på de interessante historier.

I Danmark har det især været de regionale tv-stationer, der har taget videojournalistikken til sig. Metoden er da også velegnet til nære nyheder, da VJ's ofte oplever, at "Maren i kæret" føler sig mindre intimideret af en VJ end et tv-hold.

Det var dog ikke denne egenskab, men økonomien der først og fremmest ansporede cheferne på nyhedsstationerne til at gøre VJ's til en fast del af den daglige nyhedsproduktion. For eksempel satte DR Nyheder først deres VJ-uddannelse i system som led i en spareplan i 2007.

Men kan man bebrejde cheferne for at sikre stationernes overlevelse i en krisetid? Nej, men man er nødt til at holde sig for øje, at videojournalistik er andet end besparelser-tv, selv om kritikerne vil hævde noget andet. Når den samme person varetager billeder og fortælling, kan billedsprog og historie lettere forenes, end når to personer med forskellig faglig baggrund og idealer skal finde et fælles udtryk. Men der skal mere end et uges introduktionskursus i videojournalistik til, før en journalist kan gå "på begge ben". Nogle stationer, som for eksempel TV 2 Øst, har sørget for en systematiseret videreuddannelse af deres videojournalister, men dette bliver efter vores opfattelse ofte underprioriteret og sparet væk.

Vi ser desværre alt for ofte, hvordan videojournalistik bliver brugt som en billig erstatning for tv-holdenes indslag. VJ's oplever at blive sat på opgaver, som bedre ville kunne løses af tv-hold, hvilket medvirker til stress. I vores undersøgelser efterlyser flere VJ's bedre planlægning og forståelse for deres specielle arbejdsbetingelser. Spørgsmålet er, om cheferne lytter og har gjort sig grundige nok overvejelser omkring VJ-fagets muligheder og begrænsninger?

Hvad er så vores råd til vores VJ-kollegaer? De skal tage ansvar for deres faglige udvikling. Hvis cheferne ikke vil sørge for VJ-efterskole, så må de selv finde inspiration i fagbøger, på internettet og hos andre VJ's. Se pionerernes og hinandens indslag og hæfte sig ved de ting, der giver indslaget noget ekstra, og dyrke disse ting frem for at sammenligne og spejle sig i tv-holdenes indslag. Som VJ har man en unik mulighed for at skabe sammenhæng mellem billeder og fortælling, så udnyt den! ■

Bilag 1 - Ordliste

Genrer og begreber i tv-nyhedsformidling og produktion

Anslag: Den første speak i indslaget, der sætter præmissen. Kan også være en soundbite.

Bløde historier: Historier med relativt lavt abstraktionsniveau, der ofte er baseret på identifikation eller fascination.

Case: Personificeret og audiovisuelt bevis på påstanden i indslaget (Kartveit, 2006, 141).

Dækbilleder: Dokumenterer, eksemplificerer eller illustrerer speak eller sync (Harms Larsen, 2002: 79).

ENG: Electronic News gathering.

Hårde nyheder: Informationstunge historier med et relativt højt abstraktionsniveau.

Indslag: Historien, som den audio og visuelt bliver præsenteret på tv.

Konfronterende interview: En form man ofte ser i programmer, hvor det handler om at afdække noget kriminelt eller uetisk, for eksempel Klamphuggerne eller Operation X. Interviewet forsøges ofte udført uden aftale med kilden om hverken interview eller præmis, da kilderne som regel ikke har interesse i at stille op.

Kritisk interview: Interview, hvor journalisten gerne vil have kilden til at komme med en indrømmelse, som kilden selv ikke har interesse i.

Lives: Ligesom ved stand-up medvirker journalisten foran kameraet, men med den forskel, at det bliver sendt direkte og der oftest foregår en interaktion med nyhedsværten. Normalt foregår forbindelsen over

en SNG-vogn (satelite news gathering), men der kan også bruges mobile sendere som LiveU , der reelt gør, at journalisten kan sende live på egen hånd.

Lix-tal: Læsbarheds-analysesystem også kaldet læsbarhedsindex.

Location: Der hvor optagelser af interview og billedside finder sted.

Magasiner, features og dokumentarer: De tre genrer kan have form af både det hårde nyhedsprægede eller det blødere stof og/eller reportage. Features og magasiner ses i tv-nyhederne, mens dokumentarer hører til i den øvrige sendeflade. Vi nævner dog dokumentarer, da genren er tæt forbundet med videojournalistik i og med, at flere dokumentarer bliver lavet af VJ's i stedet for et traditionelle tv-hold og fordi, at de ofte benytter sig af samme fortælle-mæssige, audio og visuelle dramaturgiske virkemidler jf. Oklahomamodellen.

Fælles for de tre genrer er, at produktet ikke laves på dagen. Det vil sige, at der er større tidsmæssigt råderum til research, logistik, fotografering og redigering.

Microport: Mikrofon, der gennem en trådløs sender transmitterer lyd til kameraet.

Nedlæg: Studieværten runder det netop sete indslag af fx med en ekstra information til seeren, inden denne går videre til præsentationen af det næste indslag.

Oplæg/Spib (speaker i billede): Afslører den vinkel som det efterfølgende indslag så skal eksemplificere, underbygge eller bevise (Harms Larsen, 2002:80).

Pressemøder: Forsamling, hvor pressen bliver inviteret til at få oplysninger om en given sag eller begivenhed og ofte kan stille spørgsmål efterfølgende.

Red.sek: Redaktionssekretær

Reportage: Er på tv kategoriseret ved, at reporteren er ”på stedet” og med lyd, billede og omtale viser

det, der sker. Genren kan inddeles i underkategorier som:

- Nyhedsreportage, for eksempel ulykker eller uvejr
- Begivenhedsreportage, der for eksempel skildrer en festival eller et sportsstævne
- Portrætreportage, hvor en person skildres gennem en beskrivelse af dennes omgivelser og vaner
- Baggrundsreportage, der går bag om en given historie, begivenhedsudvikling eller fakta

Shoot'n'move: Når man filmer en handling, hvor fotografen flytter sig sammen med objektet og laver nye vinkler. Skaber aktivitet og fremdrift i indslaget (Kartveit, 2006:75).

SNG: Satellite News Gathering.

Soundbite: Real-lydbid (Larsen, 2002:79).

Speak: Oplæst tekst af journalisten eller hans/hendes stand in. Udgør det menings- og sammenhængsbærende element i indslagene (Larsen, 2002:79).

Stand up: En stand-up vil sige, at journalisten selv medvirker foran kameraet i nyhedsindslaget. En stand-up vil ofte blive brugt, hvis begivenheden foregår på et utilgængeligt sted eller hvis der er centrale kilder, man ikke kan få i tale: *Vi ville gerne have haft en kommentar fra virksomheden (bag os i billedet), men ledelsen har desværre ikke ønsket at udtale sig.*

Storytelling: Fortællegreb og dramaturgi, både audio og visuelt.

Sync: interviewklip med den talendes ansigt læbesynkront i billedet (Larsen, 2002:79).

Tophistorier: Den eller de historier, der ligger i toppen af nyhedsudsendelsen, og har højeste prioritet.

Tripod: Kamerastativ

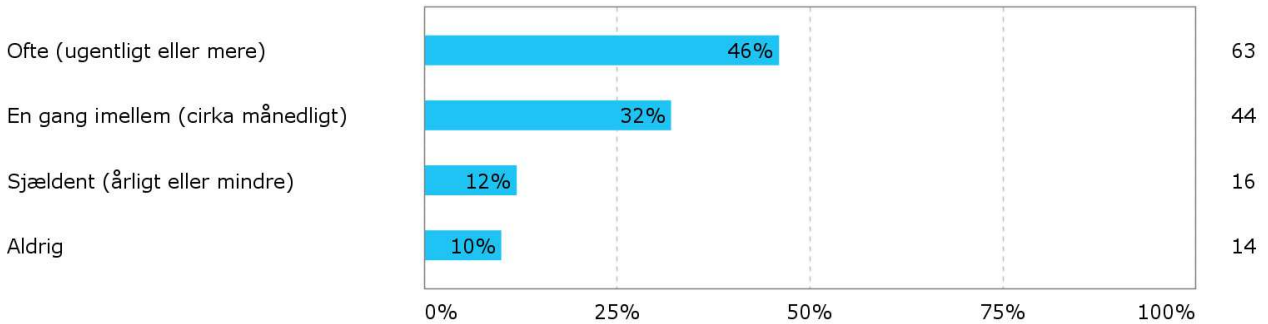
Tv-hold: Et hold på to eller flere personer, fx journalist, fotograf og lydmand.

Visual proof: Realsekvenser af lyd og billeder som kan dokumentere eller levendegøre det, som speaken fortæller (Larsen, 2002:80).

Vox pop: Meningsmåling eller kort holdningsinterview blandt almindelige mennesker på gaden.

Bilag 2 - Spørgeskemaundersøgelse

Hvor ofte fungerer du som videojournalist (VJ) i din nuværende stilling?

Evt. uddybelse af besvarelsen på denne side

- Ud af 10 arbejdsdage er de syv som VJ
- Jeg har fire dage om måneden.
- Pt er bliver jeg brugt i andre specialer, producer og SNG-operatør, så der er længe mellem opgaverne
- Ca. fire gange om måneden.
- 2 - 4 gange om måneden
- Jeg arbejder mest på den nye kanal, som er baseret på live on tape
- Det har udsving, så der er perioder hvor det er oftere, og perioder hvor det er sjældnere.
- 1-3 gange/mdr
- jeg er fuldtids VJ
- Jeg arbejder udelukkende som VJ
- Jeg fungerer som VJ i særlige sammenhænge, som når jeg arbejder på længerevarende graveprojekter, hvor jeg ikke hele tiden har en fotograf tilknyttet, men sommetider har brug for at kunne rykke ud med kort varsel. Desuden laver jeg af og til et interview som VJ i den daglige nyhedsproduktion, når der ikke er en fotograf til rådighed.
- Har tidligere gjort det meget.
- Det varierer i løbet af året, og alt efter hvor mange VJ's der er behov for
- Det svinger meget, i perioder flere gange om måneden, andre perioder kan der gå flere måneder imellem
- Ligger et sted mellem ugentligt og månedligt - for tiden ca. 4-5 dage om måneden
- Det skifter meget. Men gennemsnitligt pt 4-5 g/md
- Ca. to til fire gange om måneden.
- Jeg fungerede i min tid på DR Dokumentar som VJ. Her lavede jeg 100 dage uden Stoffer.
- Jeg begyndte som Vj og tv journalist men på grund af nye opgaver er jeg ind til videre ikke længere Vj. Jeg forventer dog at blive Vj igen engang i fremtiden.
- Der svinger meget. Kan gå måneder imellem og andre gange jævnligt.
- DR har for kort tid siden valgt at droppe VJ's på den redaktion, jeg arbejder. Det er sket som et led i en større omrokering i hele DR Nyheder- systemet. Derfor er mine svar baseret på mine erfa-

ringer som VJ over et par år, men de er altså ikke længere aktuelle for mig selv. Hvis I mener, at I alligevel kan bruge mine erfaringer, så gør endelig det. Hvis I omvendt ikke vil bruge dem af samme årsag, så kan jeg såmænd godt forstå det. vh.

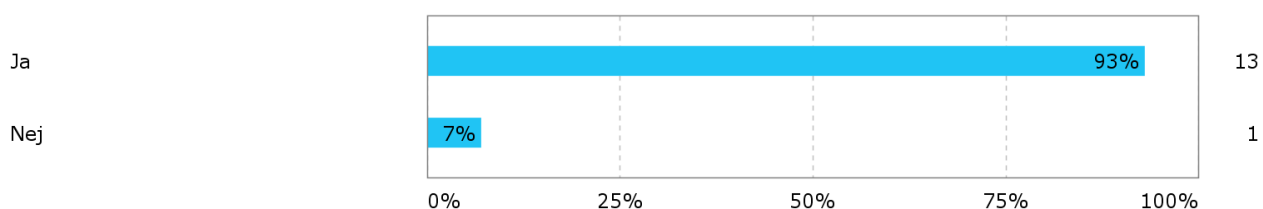
- Har tidligere fungeret som VJ på daglig basis, men underviser i dag primært
- Arbejder som VJ på Bag Borgen - så lige nu er det hele tiden.
- Jeg har været igennem to vj forløb men det er efter hånden et par år siden. Der er ikke rigtig plads til bløde "tekniker" historier i den nuværende Tva struktur.
- Jeg arbejder i øjeblikket som VJ på DR's politiske magasin Bag Borgen. Her er vi tre VJs, der producerer politiske reportager
- Jeg stoppede som vej for to år siden
- jeg er ikke længer VJ. Da jeg var en gang imellem.
- DR Nyheder har udfaset brugen af VJ i de nye koncepter
- Er redaktør i øjeblikket. Indtil for ca. et år siden producerede jeg næsten udelukkende som vj (2004-2011)
- er redaktør
- Særligt for denne måned. Indtil oktober var svaret "Sjældent"
- Jeg er uddannet VJ, men sidder i en stilling, hvor jeg ikke kan fungere som VJ.
- kort efter at jeg fik kurset skiftede jeg arbejde. Jeg gik fra tv (deadline dr2) til radio (radio24syv)
- Jeg fungerer udelukkende som VJ.
- 3/4 af tiden er jeg VJ.
- Næsten hver eneste dag.
- Jeg har 10-15 VJ-vagter om måneden ud af 17-18-stykker
- Jeg arbejder som freelancer, så det svinger meget. I perioder 3-5 vagter om måneder som VJ og andre måske 2.
- Jeg er altid alene med kameraet
- Jeg arbejder udelukkende som VJ og har gjort det i snart 10 år

Hvilket år arbejdede du som VJ for første gang?

2.008,00	2.002,00	1.996,00	2.008,00	2.011,00
2.012,00	2.003,00	2.002,00	2.006,00	2.012,00
2.007,00	1.998,00	2.011,00	2.008,00	2.011,00
2.009,00	2.010,00	2.012,00	2.009,00	2.009,00
2.010,00	2.012,00	2.007,00	2.008,00	2.008,00
2.008,00	2.010,00	2.002,00	2.005,00	2.009,00
1.999,00	2.010,00	2.003,00	2.005,00	2.008,00
2.006,00	2.000,00	2.008,00	2.002,00	2.008,00
2.011,00	2.003,00	2.001,00	1.991,00	2.009,00
2.011,00	2.011,00	1.997,00	2.005,00	2.010,00
2.010,00	2.004,00	2.004,00	2.010,00	2.011,00
2.008,00	2.011,00	2.012,00	2.007,00	2.008,00
2.011,00	1.994,00	1.996,00	2.011,00	2.010,00

2.012,00	2.007,00	2.005,00	2.011,00	2.004,00
2.008,00	2.012,00	1.995,00	2.011,00	2.010,00
2.007,00	2.003,00	2.008,00	2.006,00	1.999,00
2.009,00	2.011,00	2.007,00	2.009,00	2.004,00
2.006,00	2.006,00	2.009,00	2.009,00	1.997,00
2.009,00	2.008,00	2.009,00	2.006,00	2.006,00
2.003,00	2.003,00	2.011,00	2.011,00	
2.007,00	2.008,00	2.008,00	2.011,00	
2.010,00	2.008,00	2.011,00	2.011,00	

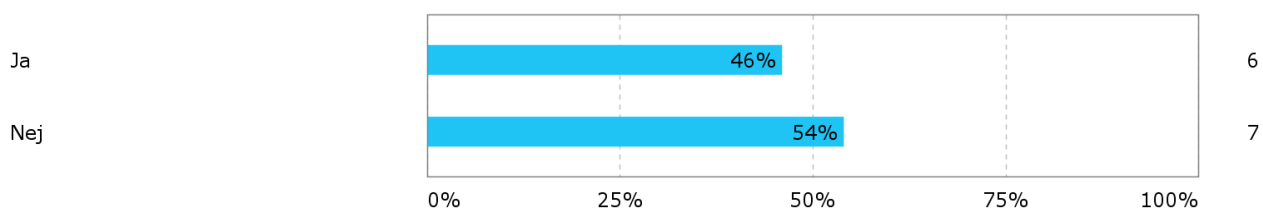
Har du modtaget en form for oplæring som VJ?

Hvilket årstal modtog du den oplæring?

- 2.010,00
- 2.009,00
- 2.004,00
- 2.008,00
- 2.003,00
- 2.006,00
- 2.007,00
- 2.012,00
- 2.012,00
- 2.011,00
- 2.012,00
- 2.011,00

Har du nogensinde produceret et VJ-indslag?

Hvilket år arbejdede du som VJ for første gang?

- 2.011,00
- 2.007,00
- 2.002,00
- 2.010,00
- 2.003,00
- 2.002,00
- 2.004,00
- 2.008,00
- 1.998,00
- 2.009,00
- 1.997,00
- 2.008,00
- 2.005,00
- 2.010,00
- 2.011,00
- 2.007,00

Hvilket år producerede du dit seneste VJ-indslag?

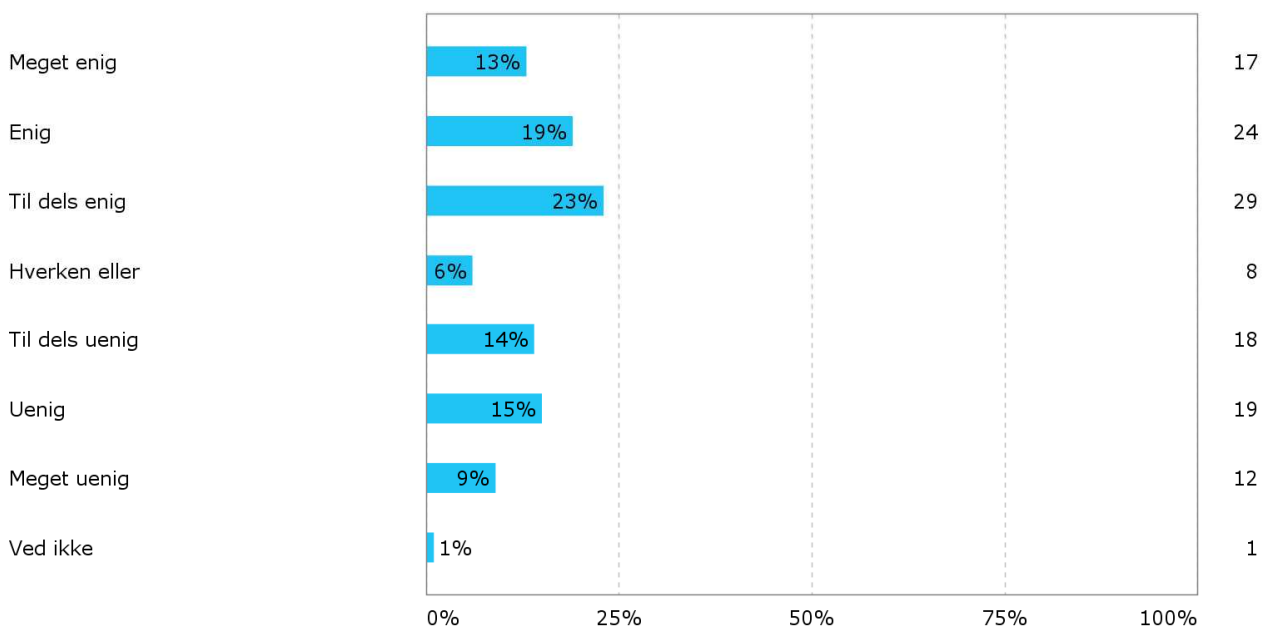
• 2.012,00	• 2.012,00	• 2.010,00
• 2.011,00	• 2.009,00	• 2.009,00
• 2.011,00	• 2.012,00	• 2.010,00
• 2.012,00	• 2.011,00	• 2.012,00
• 2.012,00	• 2.012,00	• 2.012,00
• 2.011,00	• 2.011,00	• 2.012,00
• 2.004,00	• 2.011,00	
• 2.010,00	• 2.012,00	

Cirka hvor mange dages oplæring/kursus modtog du, før du begyndte at fungere som selvstændig VJ?

5,00	2,00	8,00	4,00	8,00	1,00
5,00	5,00	0,00	2,00	5,00	3,00
4,00	3,00	5,00	7,00	14,00	3,00
1,00	30,00	0,00	0,00	2,00	0,00
5,00	10,00	0,00	2,00	0,00	5,00
5,00	14,00	7,00	4,00	5,00	3,00
0,00	2,00	6,00	14,00	6,00	2,00
10,00	6,00	2,00	2,00	5,00	10,00
1,00	5,00	5,00	3,00	7,00	3,00
10,00	5,00	0,00	3,00	3,00	14,00
14,00	5,00	5,00	1,00	4,00	1,00

5,00	2,00	10,00	30,00	2,00	14,00
5,00	5,00	5,00	3,00	5,00	14,00
4,00	0,00	5,00	5,00	3,00	30,00
7,00	1,00	0,00	14,00	3,00	0,00
0,00	1,00	10,00	3,00	10,00	7,00
3,00	6,00	0,00	5,00	0,00	10,00
4,00	3,00	2,00	10,00	14,00	1,00
14,00	5,00	5,00	3,00	20,00	
3,00	10,00	5,00	4,00	10,00	
5,00	4,00	10,00	4,00	15,00	
3,00	2,00	5,00	3,00	5,00	

Det var tilstrækkelig oplæring

Evt. uddybelse af besvarelsene på denne side

- Det er svært at vurdere, hvornår man er god nok til at klare sig selv. Jeg synes en uge er i underkanten, men samtidig lærer man først rigtig, når man bruger det dagligt. Nok så mange øvelser kan ikke forberede en på virkeligheden. Efterfølgende har der været opfriskningsdage og dage med oplæring i fx. lys.
- En del af det at blive VJ består i, at lære af sine fejl - dvs. at "oplæringen" fortsætter efter endt kursus.
- Man lærer det først rigtigt, når man få det i hænderne på daglig basis. Og det har jeg i den grad haft, selvom jeg ikke arbejder så ofte som VJ mere.
- Jeg kom fra job som fotograf/red.tek., journalistikken kørte jeg på gefühl.
- uddannet tv billedjournalist

- Jeg var et særtilfælde, da jeg brugte ordningen omkring 4 ugers virksomhedspraktik til at blive oplært som VJ med dagpenge. Efter 5 dage var jeg dog overladt til mig selv. I mit tilfælde var det ok, da jeg er lidt af en fotonørd, og derfor kender mange af principperne bag kameraet. For flere af mine kolleger har oplæringen bestået af 2 dage, og det har bestemt IKKE været tilstrækkeligt.
- Der er grænser for, hvor meget tid man kan bruge på oplæring. Man har brug for at komme ud i virkeligheden
- Det er fint med et kursus, men man lærer først rigtig noget, når man kommer ud og prøver det af i virkeligheden. Vi havde fire kursus-dage og fire-fem projektdage, hvor vi skulle lave et par ”øve” features som VJ.
- Et grundigere kursus kunne være en fordel. Omvendt læres det bedst i ”marken”.
- Der var inge uddannelse. Jeg begyndte blot og måtte løse problemerne selv. Ingen kursus-dage de første fem år.
- Jeg har teknisk baggrund men har arbejdet i branchen i mange år og kender til fortælle teknik
- Journalistik er jo en løjelig størrelse, for hvordan lærer man at begå sig? - det gør man vel ude i marken. Derfor skal oplæringen i min optik bare bygge et fundament for det videre vj-arbejde: teknik og enkel storytelling. Man bliver kun en dygtig vj via praktisk erfaring.
- Havde teknisk erfaring
- Jeg er uddannet Film- og TV-produktionstekniker. Derfor var 2 dage meget passende, da jeg havde været fotograf i forvejen. Min udfordring bestod i det journalistiske.
- De fleste journalister får oplæring i brug af kamera på skolen. På Journalisthøjskolen havde jeg haft mere end 3 måneders intensivt TV-forløb.....
- det er meget længe siden, så jeg kan ikke helt huske det
- Det var nok i mit tilfælde - men sikkert for lidt eller for meget for andre. Har desuden modtaget videreuddannelse efterfølgende.
- Jeg havde en masse erfaring fra DJH - så redigeringsmæssigt modtog jeg ikke kursus. Kun med kamera.
- learning by doing
- Jeg arbejdede med både kamera og redigering, før jeg blev ”opgraderet” til VJ. Så én uge var mere end rigeligt
- Til gengæld har der manglet opfølgende kurser
- Det kommer lidt an på hvor du starter. Som tekniker er redigeringsfasen ikke et problem. Til gengæld kræver det en del øvelse at lære den redaktionelle del.
- Intet kursus - men havde to måneder til at ”lege” før jeg skulle levere.
- Man kan diskutere, om jeg havde fået læring nok, men jeg lærte meget af at blive kastet ud i det
- Jeg er radiomand og har aldrig arbejdet med professionelle TV-folk eller fotografer. Derfor mangler jeg at få måden man producerer tv-indslag ind under huden. I virkeligheden burde man lave nogle produktionskurser, hvor kommende VJ’s uden tv-erfaring bliver sat ind på en tv-redaktion og arbejder med erfarne fotografer en uges tid eller mere, så man kan få et ordentligt indblik i produktionsprocessen. Det kan man aldrig lære ordentligt på et Updatekursus.
- Man lærer af at lave det selv - altså egne fejltagelser. heldigvis var jeg praktikant på en tv2-region da jeg lærte det, så der var luft til at historien kunne droppes de første par gange hvis billederne ikke var gode nok

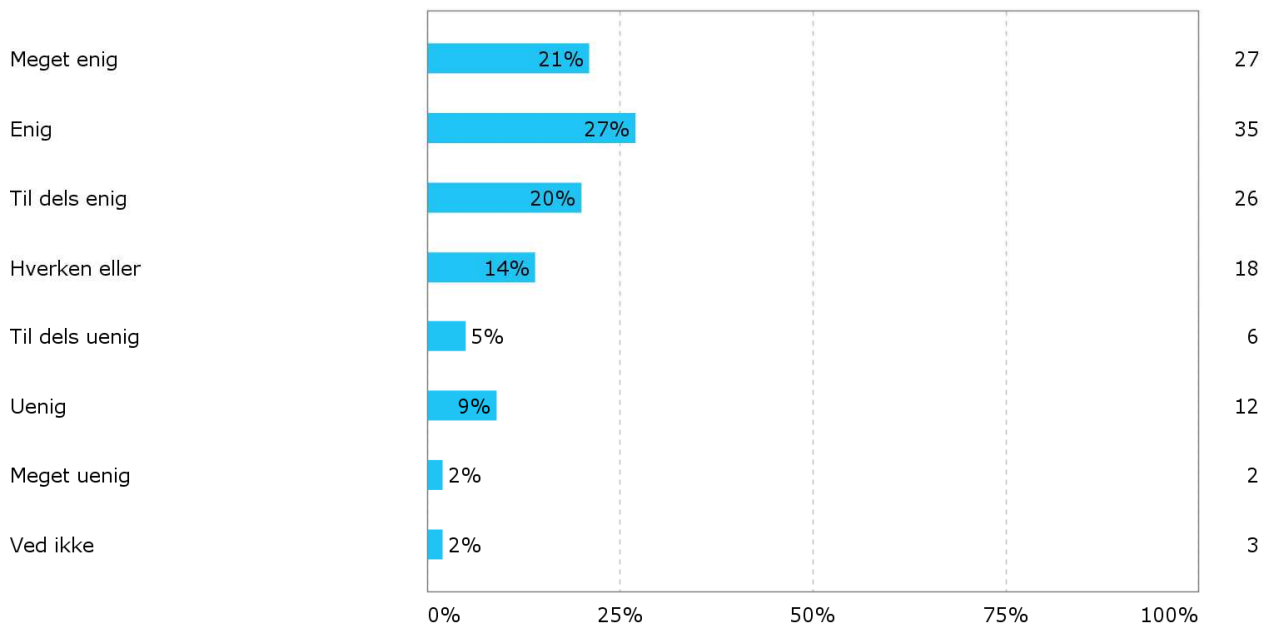

- Det var tale om intern oplæring af interne vj's. Og 1-2 dage er selvfølgelig for lidt - omvendt lærer du mest ved at prøve det af i virkeligheden.
- Du får kun en grundlæggende indføring i kamera og fototeknik og alt for lidt om lysætning. Der er ikke ordentlig tid til at "lege og lære"
- Det var en individuel vurdering, der gjorde, hvornår man var klar
- Som fotograf har jeg ikke problemer med teknikken, men har i min fritid taget et par diplomkurser i journalistik. Svarende til 30 ECTS.
- Løbende opdatering er nødvendig, når man ikke filmer så tit. Det er vigtigt at holde kompetencerne ved lige og blive bedre. Derfor er ét kursus før start aldrig nok. Min erfaring er, at det ville være fint med minimum to dages supplerende kursus om året, for at man rykker sig fagligt. Især hvis man både beskæftiger sig med at filme og redigere. Personligt har jeg kun fået oplæring før start, aldrig efterfølgende.
- Jeg fik først en uge med oplæring, så fik jeg en uge med en mentor, og så fik jeg 14 dage på egen hånd, med en hotline til mentor og uden produktionskrav. Det var stor luksus - og gjorde forløbet rigtig godt.
- Jeg blev uddannet ved tv syd hvor jeg var selvkørende Vj. Derfor var 5 dages oplæring i DR's systemer rigeligt.
- Jeg har efterfølgende været på kursus, men generelt er oplæringen af nye VJ's og opkvalificeringen af dem alt for ringe.
- Har efterfølgende haft et fire dages kursus.
- Man bliver kun en god fotograf ved at få nogle kilometer i benene og det var der ikke tid til
- Det var vel at mærke inklusive "oplæring" i redigering
- Det tager temmelig lang tid at mestre alle facetter af VJ-håndværket, så 10 dage er at betragte som teknisk oplæring
- Det er jo først efter kurset, man rigtig starter med at lære det ...
- Der fulgte et længere forløb senere hvor jeg fik mulighed for at bruge det jeg havde lært med sparring med andre VJ's
- 1 uges DV-kursus plus en uges øvelser på egen hånd. Senere fuldt op af DV masterclass og kurset "One Man Band Storytelling" i Texas
- De 5 dages kursus var en god begyndelse, men jeg var glad for at have arbejdet et par år med tv-nyheder inden, da det gav mig en god baggrundsviden om billedforståelse, reportageelementer, klipning etc. Efter kurset stiger formkurven jo flere indslag/opgaver du kommer ud i. Jeg har også haft stor glæde af at kunne spare med gode kollegaer undervejs. På den måde har jeg hele tiden fået feedback på de optagelser, jeg har lavet.
- Jeg bad selv om at blive vj og måtte virkelig kæmpe for at få lov. Før mit første vj-indslag arbejdede jeg 18 år som kamerakvinde
- Da jeg begyndte som vj, var der ingen oplæringskurser. De kom senere
- Der var begrænsede forventninger til mine første indslag, men de blev da sendt, så de fungerer nu også som en slags oplæring.
- Efter kursus havde jeg fire måneder, hvor jeg arbejdede uden for vagtplan for at oparbejde rutine, og uden pligt til at levere dagligt
- DV skal læres ved at gøre det i praksis. Derfor er det altafgørende, at der efter kursus er en "kravlegårds-periode" hvor man kan øve sig på virkeligheden. Det gode kan så sendes, men der skal

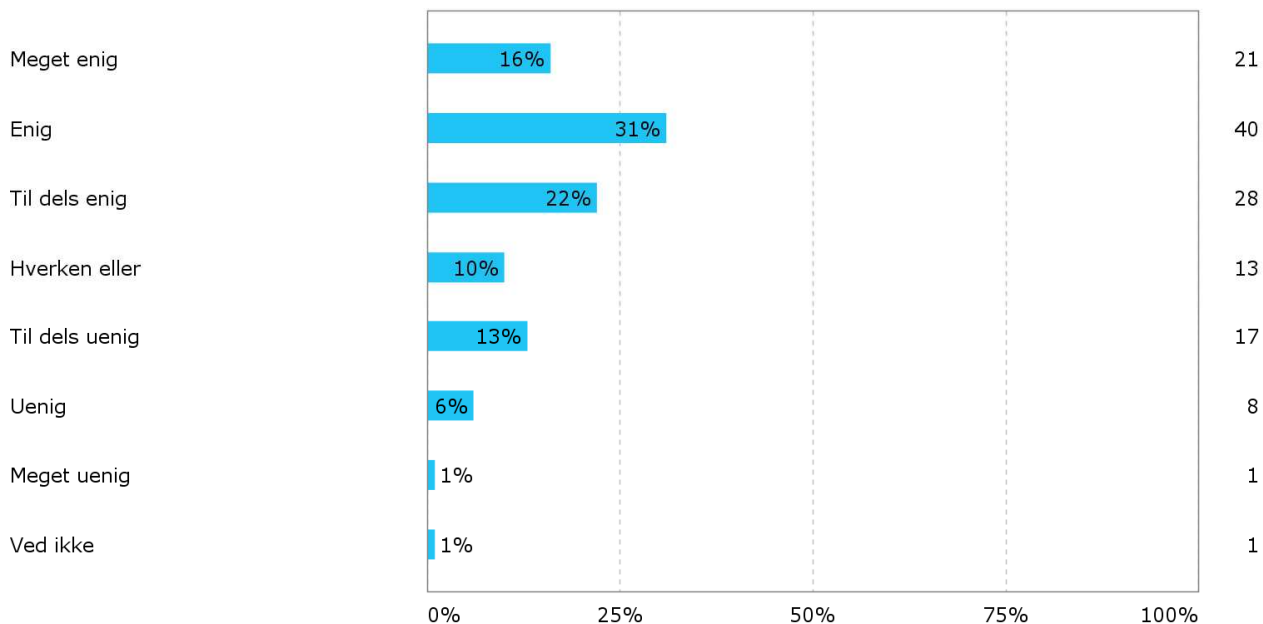
være plads til svipsere. Det er også altafgørende, at man efter kursus selv producerer temmelig intensivt for at få det ordenligt ind under huden.

- Der er næppe nogen, der føler sig fuldt rustet til at producere alene, når kurset slutter. Det gælder om det er to dage eller to uger, for de fleste klassiske VJ-fejl bliver begået under produktionspres-set...og man er nødt til at lave sin egen "fejlfindingsliste" før rutinen indtræffer.
- jeg husker ikke det præcise antal dage, men jeg fik et grundigt fundament. Men man bliver kun en god vj, hvis der kommer kilometer i benene
- Tog selv ansvar. Det har været en proces over mange år. Jeg tog et spring fra DR til TV2 Bornholm, hvor jeg i et år udelukkende arbejdede som fotograf for at beherske det. fuldstændigt. Lige fra reportage til lysætning osv. I dag 30 dage gøre en forskel. Men det kræver stor regelmæssig rutine
- De fem dage omfatter 80% teknik og 20% historiefortælling. Det indgik som en del af praktik på en tv-station, så jeg havde en grundlæggende basisviden i tv inden jeg fik de fem dage. Ellers havde det ikke været nok.
- 14 dages ren oplæring og derefter to månedene uden leveringspligt. Det syntes jeg var nok, og i hvert fald væsentligt mere end andre steder
- Træning var ikke nok, men de første mange ting jeg lavede SKULLE ikke bruges. Derfor var der rigelig tid til 'trial and error' og 'learning by doing'. De første to år brugte jeg VJ jævnlige - et par gange om måneden mindst. Herefter mere sjældent - indtil denne måned.
- Jeg har taget de to kurser på Update med 5 år mellemrum, og det er det eneste, jeg har fået af undervisning. Resten skulle være learning by doing
- Oplæring er godt, men man lærer først rigtigt at arbejde som VJ, når man bliver kastet ud i det.
- Jeg satte selv mit kursus sammen, forstået på den måde, at jeg bad om fem dage alene med en fotograf, som lærte mig op. I praksis fik jeg tre dage sammen med ham, hvorefter han gav mig bundne opgaver de sidste to dage, som jeg løste, og han vurderede bagefter. Derefter var jeg sådan set flyveklar, men har stadig haft behov for at konsultere mere erfarne kollegaer masser af gange hen ad vejen. Har jeg fået problemer ude "i marken" er det ofte gået ud over vore producere, fordi jeg ved, de altid tager telefonen, og indtil videre har de kunnet hjælpe mig hver gang :)
- Det var learning by doing - og det fungerede fint
- Jeg havde haft godt af lidt mere "legetid" uden produktionskrav. Men jeg var med til at starte et nyt program op, og måtte derfor gå i gang tidligere end planlagt.
- Det ville måske være godt med opfølgning efter et par måneder.
- Ud over de 14 dage med undervisning fik jeg efterfølgende en måned uden for skema, hvor jeg på egen hånd kunne vende mig til den nye arbejdsgang uden afleveringspligt
- Jeg havde mange års erfaring som tv-fotograf på nyhedshold i baggagen
- Vi var piorerer som VJ på vores arbejdsplads, så kravet til indslag var rimeligt. Vi følte os ikke pressede.

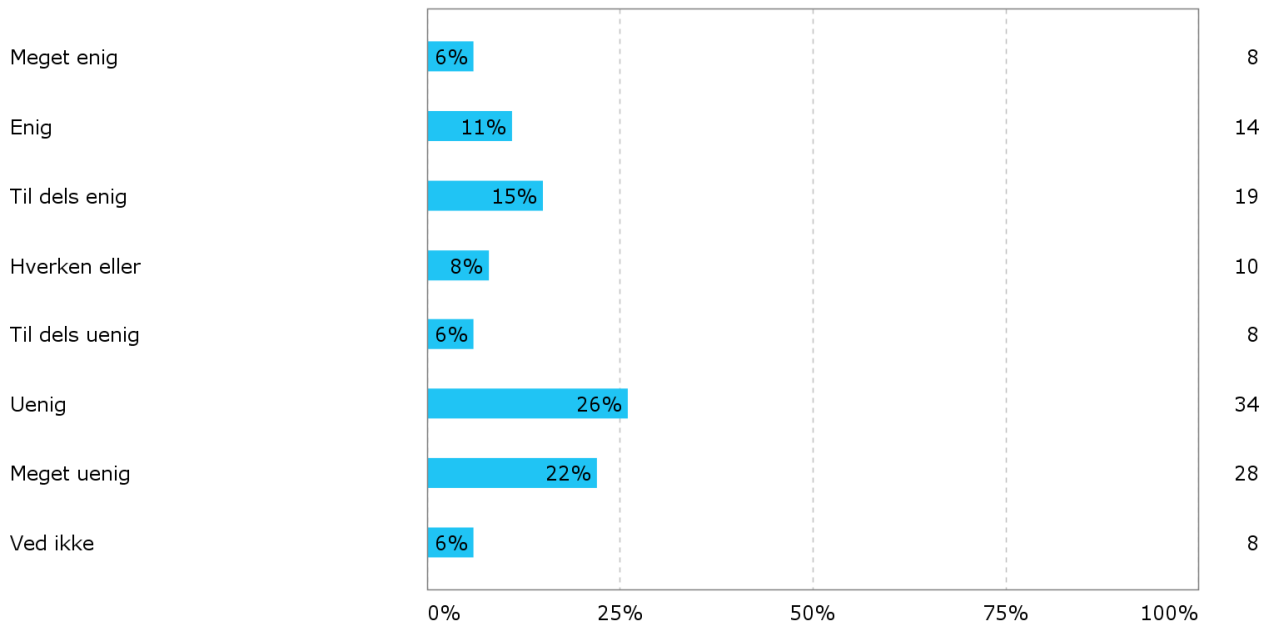
Vurdér følgende udsagn: - At arbejde som VJ gør, at jeg kan komme tættere på kilderne end en tv-journalist med fotograf.

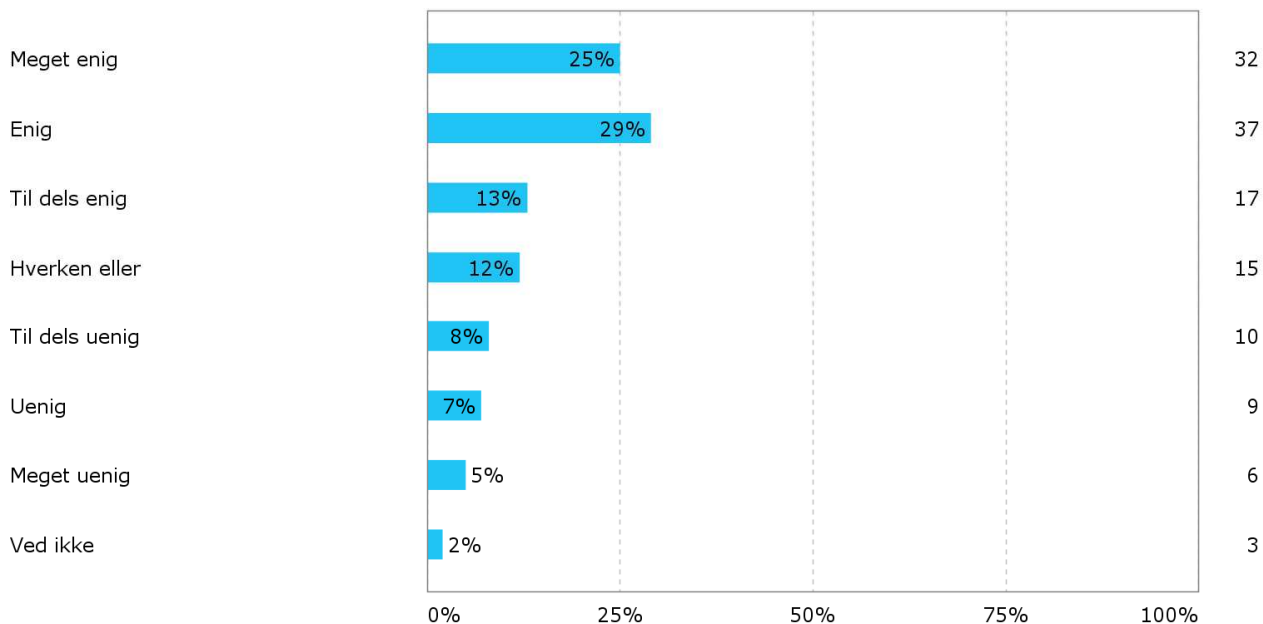
Vurdér følgende udsagn: - Jeg oplever, at kilderne tager en VJ lige så seriøst som en tv-journalist med fotograf.

Vurdér følgende udsagn: - VJ's har lige så god mulighed for at få dagens tophistorie på redaktionsmødet som en tv-journalist med fotograf.

Vurdér følgende udsagn: - Det er mere stressende at lave VJ-indslag end traditionelle nyhedsindslag med en fotograf.

Evt. uddybelse af besvarelserne på denne side

- ad. 1: Det kan give noget intimitet, at være alene med kilden, men til almindelige interviews opfatter jeg ikke den dygtige fotograf som forstyrrende. ad 2: På min arbejdsplads bliver der ikke rigtig skelnet. Den primære distinktion går på om billederne skal sælges videre, så bliver der brugt

en fotograf. ad 4: Jeg synes ofte nye kilder tager situationen mere seriøst, når der står en mand med et stort kamera. Men når de kender gamet, så er der ikke den store forskel. Når ce-lebs/politikere kommer fra hovedstaden til Bornholm føler jeg mig nogengange lidt fåret og lo-kaltv-agtig, når jeg selv kommer.

- Nogen kilder føler sig ikke så intimideret, når der kun kommer en person, hvilket gør, at man kommer tættere på. Andre føler sig måske en smule nedprioriteret, fordi der "kun" kommer en person, hvilket kan give en skæv start. Det er mere stressende, fordi der er flere ting at tænke, historie, billede, lyd, forløb og sync. Men billederne rammer "tættere" på historien, fordi man som VJ laver speaks til billederne - mens man står derude. Og fordi man som VJ kender historien, så er man mere effektiv med hensyn til at lytte aktivt til soundbites. VJ kan ligeså godt ende med at lave top, som tv-journalist med fotograf - men det gør det ikke nødvendigvis bedre.
- Meget researchkrævende indslag, hvor kilder og optagelser først falder sent på plads, gør det svært at levere som vj.
- arbejdet med ustyr m.m., gør at opmærksomheden på kilden ikke er lige så stor.
- 1 og 4 afhænger meget af historien. En hård nyhedshistorie er f.eks. meget mere stressende som VJ, mens en reportage til tider kan være mindre stressende, da man har mere kontrol over alle elementer.
- Vores VJs bruges især til blødere historier/reportager, hvor der ofte kun er en location.
- Ang. stress: Det handler jo om historien. Hvis historien passer til en vj, er det fedt at være vj, og så er det ikke mere stressende end at have en fotograf med. Skal man løse ikke-vj-egnede historie (mange kilder, meget research), er det noget mere stressende at være vj.
- Jeg oplever at fordelene ved at arbejde som VJ kommer mest til udtryk ved reportage og feature-indslag, da man kommer tættere på kilderne og kan reagere instinktivt med opfølgende spørgsmål i reportage-situationer: "Hvorfor gør du sådan?" eller "Du ser bekymret ud lige nu?". Der er intet i vejen for, at VJ's kan lave nyhedsindslag med stram deadline, men efter min mening udviskes fordelene en smule. Når tingene skal optages og redigeres hurtigt, er det tværtimod en fordel at være to mand.
- VJ's bliver brugt hos os til - for det meste - at lave en-kilde historier. De historier, hvor der skal ringes til mange kilder, har (som regel) altid en journalist + fotograf.
- Det er i praksis umuligt at producere et VJ-indslag fra morgen til aften. Det er kun velegnet til todages-produktioner.
- Jeg tror, at det er en skrøne, at man som VJ kan komme tættere på "følsomme kilder". Det er klart, at det også afhænger af fotografens "fingerspitz gefühl", men en dygtig fotograf er i stand til at få kilden til at slappe af. Arbejder man som VJ, stjæler det tekniske ofte en stor del af fokus, og det kan for kilden opfattes som om, at man er mindre til stede. VJ-mediet er IKKE egnet til at lave tophistorier på landsdækkende nyhedsstationer. Der er simpelthen ikke tid nok til at lave research, når man fx selv skal køre bilen.
- Jeg tror igen det kommer an på hvor dit udgangspunkt er. Som journalist har du allerede netværket til kilder og ved hvordan du tilrettelægger en historie. Som tekniker har du en del grundlæggende sider af faget der mangler.
- Efter min mening er VJ historier ikke nyhedshistorier - men features.
- Jeg sidder alene på en regionalredaktion og er således ikke med på redaktionsmødet. Jeg aftaler på daglig basis med nyhedredaktøren hvad jeg skal lave. Det drejer sig som oftest om underleverancer, dvs hjælpesync, casebesøg eller lignende, som så bliver redigeret af en anden reporter. Om

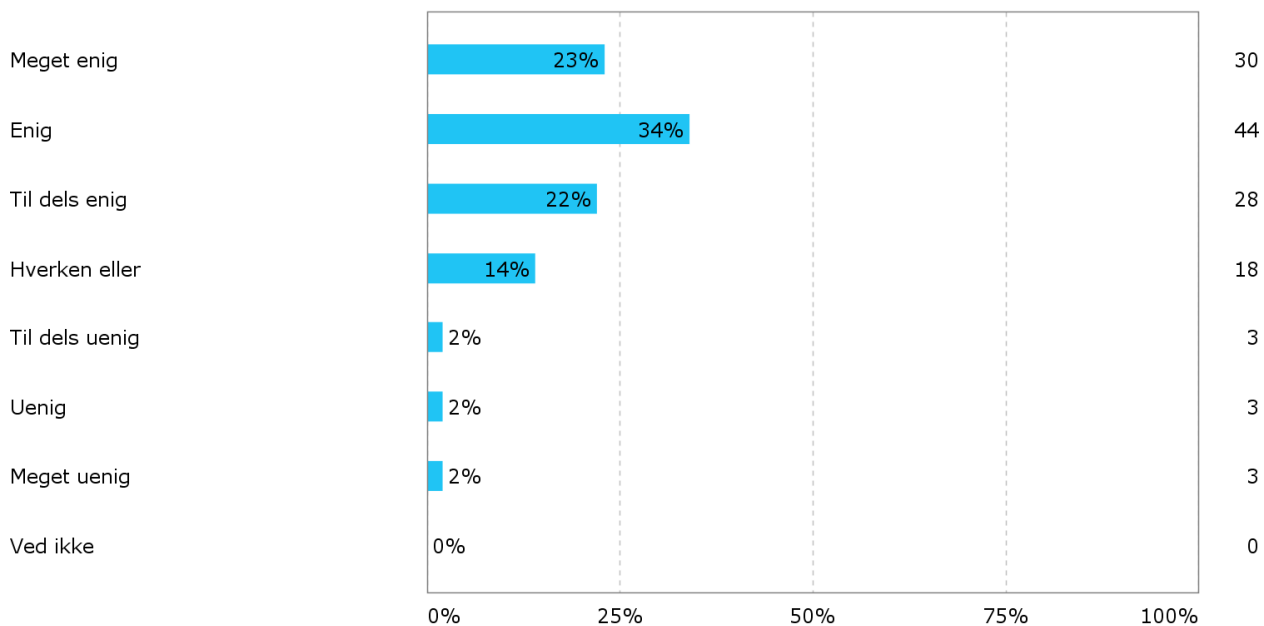
jeg kan komme tættere på kilden end med fotograf aner jeg ikke - har aldrig været ude med en fotograf.

- Det er især mere stressende når du også selv redigerer historien færdig hvilket var tilfældet på den regionale tv-station hvor jeg arbejdede - fordi du ikke har mulighed for gennemsyn/manuskriber i bilen. Omvendt er det også langt mere tilfredsstillende at lave historien helt færdig selv. I syede jeg i starten også selv historier sammen - men det er nu et år siden sidst. Og klart mindre tilfredsstillende.
- Kilder har flere gange sagt: Nåhh, jeg er ikke god nok til både fotograf og journalist
- Det er en stor fejltagelse, hvis man tror at en VJ umiddelbart kan sammenlignes med et hold bestående af fotograf og journalist. Der er masser af situationer, hvor en VJ kan lave et komplet indslag på dagen - men det er andre typer historier end dem et hold laver. VJ's skal IKKE lave tophistorien på dagen. VJ's egner sig til gengæld pisse godt til historier, der følger én person eller foregår på et sted (med deraf følgende begrænset research). Derudover er VJ's gode til støtteopgaver for andre hold. En sync her eller en case der.
- I mit firma er langt størstedelen af en vj's opgaver, at indsamle syncer og billedmateriale på morgenvagten, inden det egentlige hold møder ind. Det er der forholdsvis få problemer med. Bortset fra kvaliteten af billederne. Taler vi om indslag er det mere problematisk. Alle jeg kender i branchen, synes at det er ret stressende at skulle producere et indslag selv. Værre endnu hvis det er til samme dag. Desuden er den fotografiske kvalitet til tider pinligt lav, og oftest ikke særligt god. Omkring kilderne, har jeg oplevet en del skepsis (grænsende til modvilje) overfor en vj. Det gælder medievante kilder som politi og embedsmænd. Sjældent fra civile.
- Sp.1: Det afhænger af, om historien sker lige nu og her og hvor dygtig og anerkendt VJ'en er. Sp.2.: Det er svært at være 100% fokuseret journalist og 100% fokuseret fotograf samtidig. Så derfor bliver kilderne til tider lidt forvirrede og undrer sig i øvrigt ofte over, at vi ikke kommer et helt hold. Det er nemmere at fordele rollerne, når der er en fotograf og en journalist. SP.4.: På grund af produktionstiden, det tager længere tid at lave det hele selv.
- Svært når man som journalist skal stå og fumle med teknikken og samtidig skal stå og smalltalke med kilden om historien eller bare sørge for at skabe en form for kontakt. VJ fungerer bedst, hvis man får lov til at være det med jævne mellemrum i længere perioder, så man ikke skal starte "forfra" hele tiden. Men det kræver, at ledelsen er mere klar over, hvordan man kan/skal bruge VJs og er indstillet på at satse mere på dem.
- Måske har jeg ligeså god mulighed for at tage toppen. Og har også gjort det .. men efter min bedste overbevisning er det ikke der, VJ's kommer til sin ret.
- Som udgangspunkt mener jeg ikke, at en VJ skal lave en hurtig tophistorie til TV Avisen. VJ-arbejdet egner sig bedre til et lidt længere forløb, hvor du kan komme tættere på kilden. Jeg har selv leveret nyhedshistorier til TV Avisen som VJ, men kan ikke se, at de skulle blive bedre af, at jeg arbejder som VJ. Du har ofte bedre tid til at researche, hvis du er af sted med en fotograf, som har ansvar for alt det tekniske. Jeg foretrækker at arbejde som VJ, hvis tiden og historien passer til det. Et kritisk interview vil jeg helst lave med en fotograf, så jeg kan koncentrere mig om spørgsmål og interview, mens fotografen kan tage sig af teknikken. Omvendt synes jeg det er fedt i mit nuværende arbejde at kunne følge politikere over længere tid som VJ. Det giver en større fleksibilitet.
- Jeg kastede selv håndklædet i ringen, da jeg blev bedt om at lave tophistorier til tvavisen som vj. Jeg lavede typisk "lukkerne" - de mere bløde historier; trend, reportager og den positive nyhed.

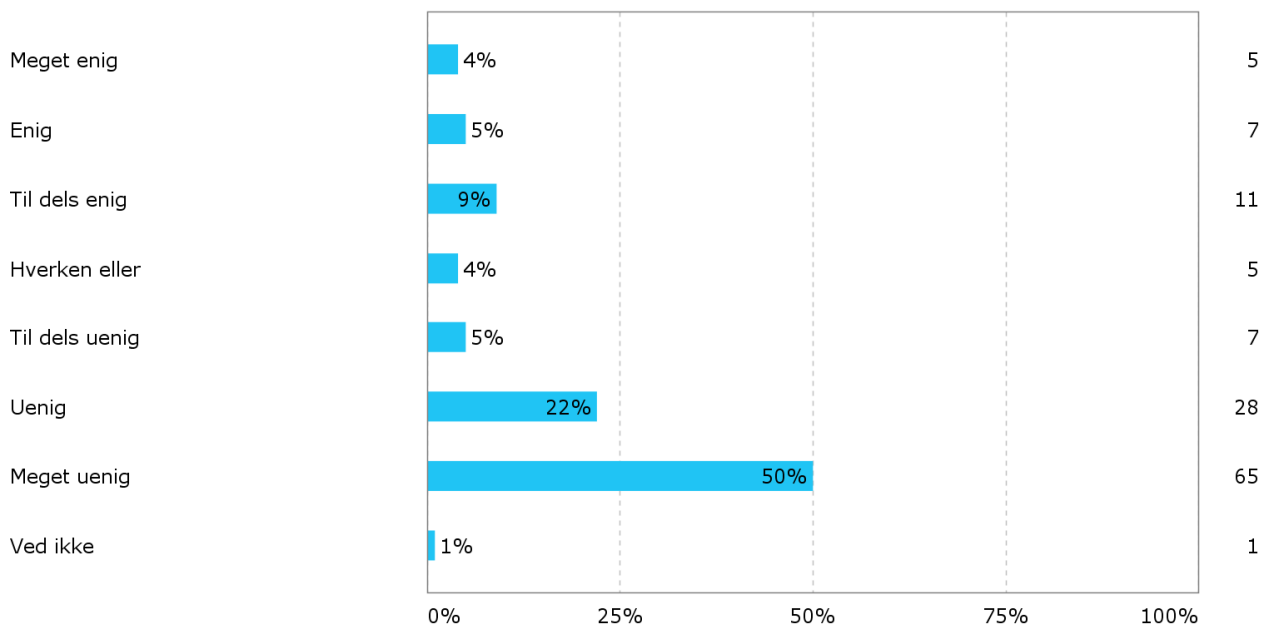
Jeg som regel selv styre tiden, jeg havde til at lave indslag. Kun sjældent lavede jeg historier på dagen.

- Jeg er på udlandsredaktionen og det meget sjældent jeg producerer og levere samme dag
- Mange kilder føler sig lidt "andenrangs", når DR ikke vil ofre et helt hold på dem
- Ad 1. Det kan være mere stressende, fordi man ikke kan researche, når man kører. Ad 3. Spørgsmålet forudsætter, at man arbejder som dag til dag VJ på en nyhedsredaktion. Vi er mange, der arbejder med helt andre forudsætninger. Ad 4. der findes hold konstellationer, der kan komme ligeså tæt på, men det er til gengæld langt mere effektivt at være VJ.
- Ved svære konfrontationer med rockere og lignende, kan du ikke nødvendigvis komme som DJ. Eller ifm interview med en præsident. Men i nære og mere intime portrætter kan det være en fremragende løsning. Men det skal ikke være for at erstatte en fotograf.
- Det er vigtigt her at understrege, at man som VJ kan komme tæt på kilder. Her er det en fordel at være VJ, men skal man lave en researchtung tophistorie til en TVAVIS er det så langt at foretrække en fotograf, så man som journalist kan koncentrere sig om indholdet. Derfor kan man ikke sidestille det. Det kommer an på historien.
- Komme tæt på kilderne: Kan man også tit med fotograf - finder, at man nogle gange opnår en bedre kontakt når man ikke skal rode med kamera også.
- Jeg mener ikke, at en VJ SKAL lave tophistorier på lige fod med journalist-fotograf. Det er ikke alle historier der er egnede til VJ.
- Mit grundlag for at svare på spørgsmålene er yderst begrænsede. Jeg tror at jeg har lavet to eller tre indslag i hele min VJ-karriere
- Jeg oplever det som en god ting, at kilderne ikke altid tager en VJ lige så "seriøst" som et tv-hold. Det gør nemlig, at de er mere tilbøjelig til at slappe af og åbne op.
- Det er sværere at få tophistorien, fordi den tit kræver, at man researcher under transport.
- Der er typer af historier, som bare ikke ligger særlig godt til VJ's. Det er som oftest researchtunge historier og historier med kritiske interviews. Derfor har man sjældnere tophistorien som VJ.
- På vores redaktion har en VJ lige så god mulighed for at få toppen som et nyhedshold - det er bare sjældent en god ide. Flere locations, kritisk interview og større research er et nyhedshold bedre til.
- Som VJ laver man ofte bunden i udsendelsen. Et indslag om et arrangement eller noget i den stil.
- Mht om det er mere stressende at arbejde som VJ handler det meget om hvordan man tilrettelægger sin dag og hvilke forventninger der er til historien fra redaktør etc. Der er ting man ikke kan nå på dagen som VJ, men andre historier kan nemt nås, også tophistorier. Bare der ikke er for mange lokations, det er i hvert fald min erfaring.
- Som VJ er du overladt til din egen kreativitet. På de gode dage er det en fordel
- Det er kun naturligt, at de researchtunge historier ikke er til VJ-erne. Hos os laver vi de mere "bløde" indslag, men det sker da, at jeg laver tophistorien, men kun hvis den er lige til at gå til: kriminalstof f. eks.

At arbejde som VJ bidrager til min faglige stolthed.

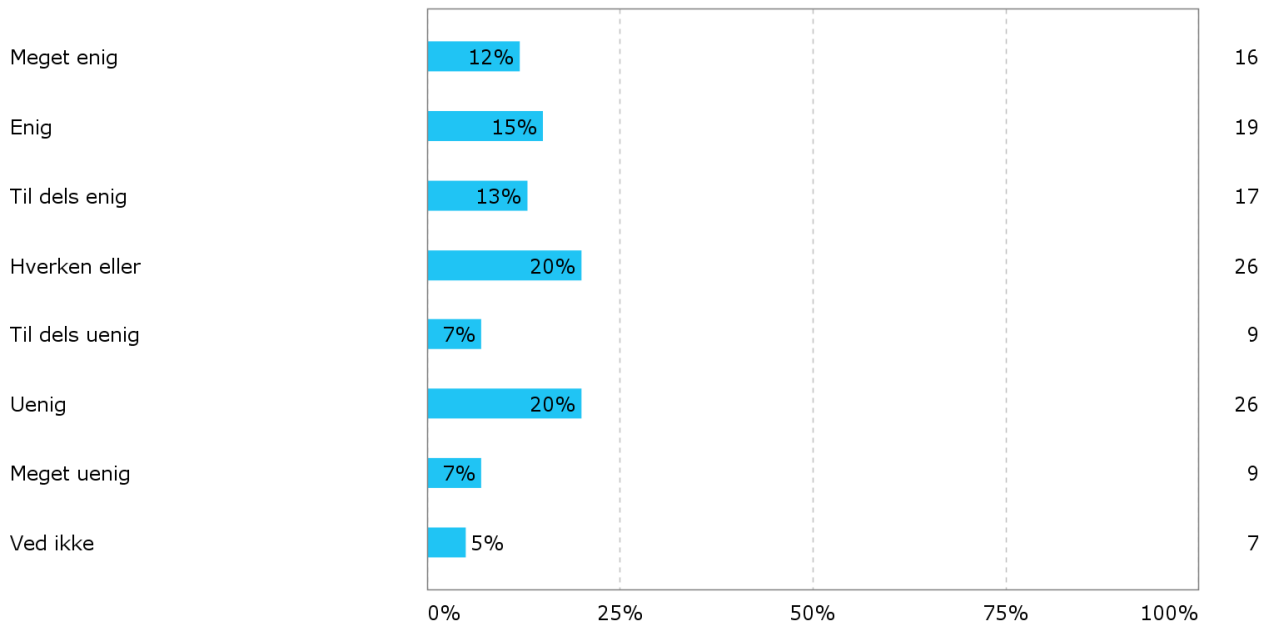

Jeg lærte VJ-håndværket mere af nødvendighed end af lyst.

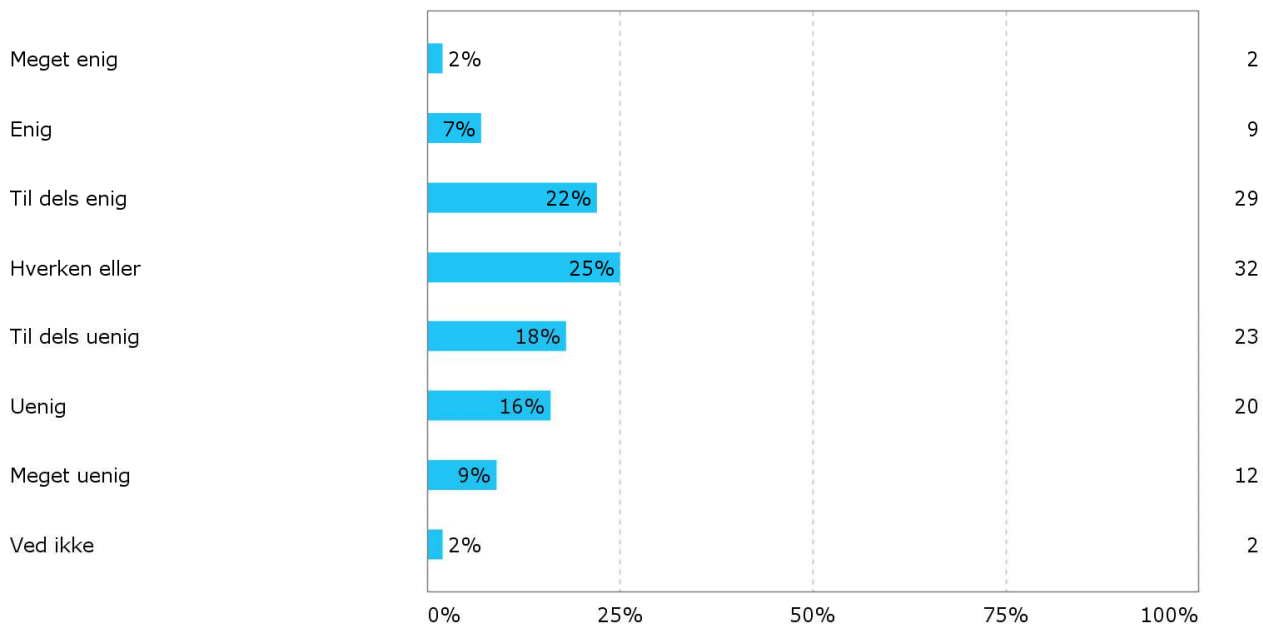

Videojournalistik er mere velegnet til programmer med længere deadlines, fx dokumentar- eller magasinprogrammer, end det er til daglige nyhedsindslag.

Et indslag bliver bedre af, at det er den samme person, der står for journalistikken såvel som billedsiden.

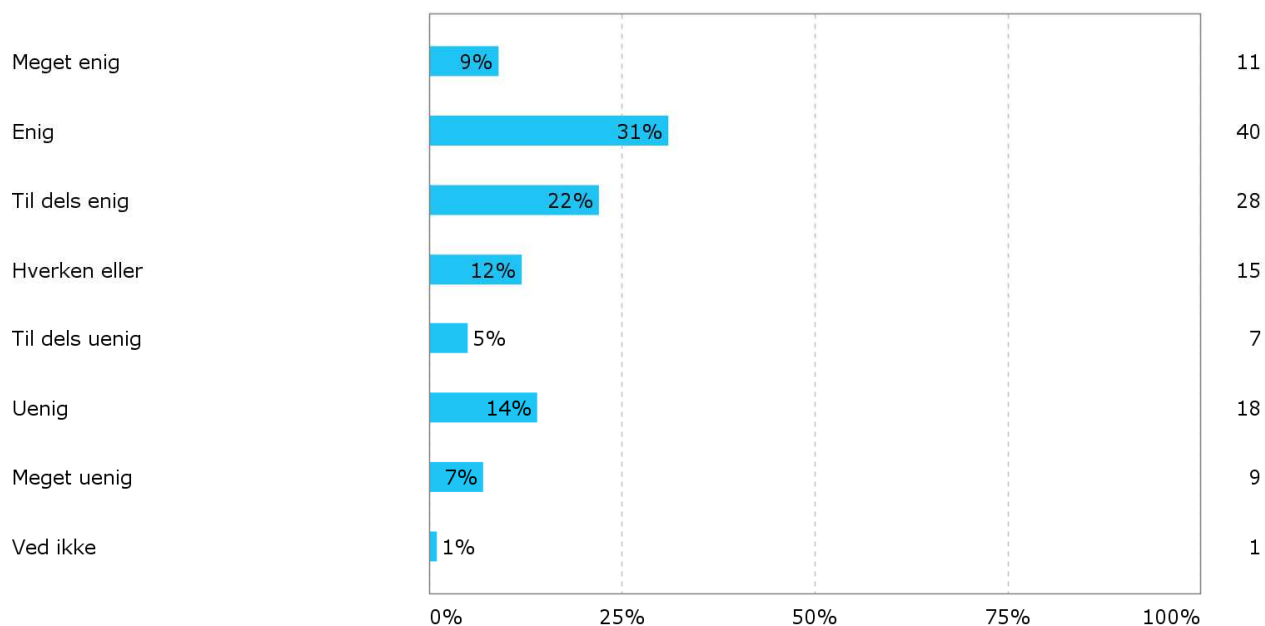
Evt. uddybelse af besvarelserne på denne side

- Jeg synes det er synd, når længere programmer bliver lavet af 'journalit'-vj's. Især hvis man er lidt presset på tiden, så kan det hurtigt blive grimt

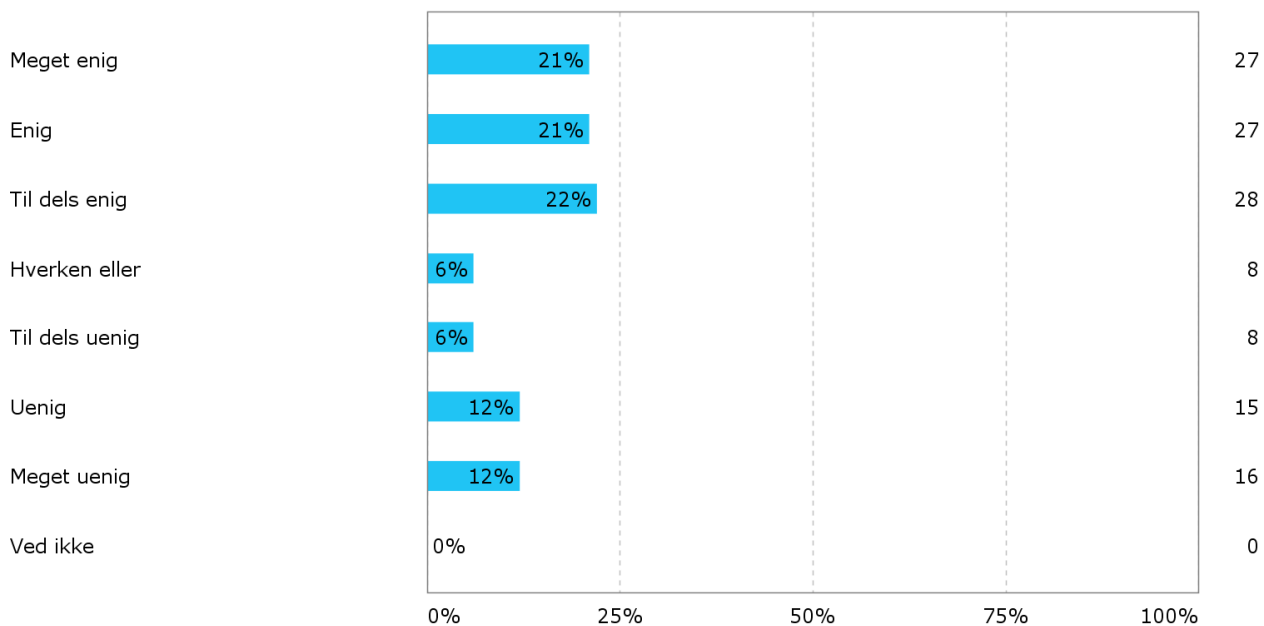
- At arbejde som VJ gør mig til en journalist med bedre billedforståelse. Og indslaget bliver kun bedre af een persons arbejde, hvis håndværket er i orden - så kan man være nok så godt til at skære historier, men hvis man laver forkert hvid eller dårlige beskæringer - så ødelægger det historien. Dertil hører også den faglige stolthed, som står og falder på produktet mere end arbejdet generelt.
- Det bidrager ikke til at øge den faglige stolthed, men det skyldes primært det stigende produktionskrav, der gør at materiale, der egentlig ikke er egnet til udsendelse, alligevel bliver anvendt. (fx. uskarpe billeder, forkert hvidbalance, dårlige beskæringer osv.)
- Kan sagtens bruges til den daglige reportage, men det kræver lidt mere tid.
- 4: Det kommer naturligvis meget an på fotografen, der samarbejdes med. Jeg har lavet rigtig gode indslag i samarbejde med en dygtig fotograf, som jeg ikke selv vil kunne lave ligeså fedt. Det omvendte har også været tilfældet - altså hvor jeg uden tvivl ville have lavet det bedre selv.
- Til første spg.: Det kommer an på, hvordan samarbejde mellem fotograf og journalist er. Hvis det er svært at kommunikere, så kan det være lettere som VJ - hvor man kun skal holde styr på sine egne tanker og idéer. Til spg. 3: Det kommer fuldstændig an på, om redaktøren respekterer, at der er nogle historier, der ikke egner sig til VJ-produktion.
- Jeg valgte VJ, fordi jeg var træt af at vente på andre.
- Det er dejligt at være VJ, når man har tid nok. Ellers er det ikke sjovt. At løbe med 100 i timen hele dagen for at udkomme med et produkt, som man ikke selv er tilfreds med, er meget lidt tilfredsstillende
- Det er ikke sort/hvidt - resultatet det afhænger af historien og kilden. Og kemien mellem VJ og kilde.
- Der er klart fordele ved at kende billedmaterialet når man selv redigerer historien - men der kan også gå ud over indholdet at du lige skal tage højde for blænden når solen skifter.
- Se min uddybelse i sidste svar. Det samme gør sig gældende her. En VJ kan sagtens lave nyhedshistorier. Det afgørende er identificere de fortællinger, som gør sig til VJ historier, ikke hvilket format historien har. Jeg er skrigende uenig i udsagnet om at et indslag bliver bedre eller dårligere med en VJ. Det er et udsagn, der viser at man ikke har forstået, hvordan man bruger VJ's. VJ's skal ikke sammenlignes direkte med et standard ENG-hold. Antallet af VJ's i Danmark der kan konkurrere på billedsiden med en dygtig fotograf kan tælles på en hånd (måske to hænder). De stærkeste billedhistorier, behøver derfor altid et hold med fotograf og journalist. Historier med komplekse fortællinger og mange kilder kræver også et hold.
- Blev VJ for at øge paletten af min kompetencer og fordi teknikken også interesserer mig. Men jeg savner samspillet med fotografen.
- Jeg blev vj, fordi jeg nogle gange oplevede at journalisten mere var en hindring end en hjælp, når jeg producerede indslag. Jeg blev vj fordi jeg syntes, det var sjovt at komme igennem med egne ideer og få mere crédit end man får som fotograf.
- Ift. om et indslag bliver bedre så er svaret klart nej. Det er vigtigt at have en til at fokusere på optagelserne/billeder. Men det styrker KLART et indslag af journalisten selv har været VJ/har forståelse for, hvordan man fortæller med billederne.
- Længere indslag og dokumentarer stiller større krav til det visuelle arbejde. Jeg betragter VJ-rollen som en billigere måde at arbejde på, ikke som en vej til et bedre produkt. I hvert fald ikke æstetisk. Et godt teamwork mellem fotgraf og journalist kan IKKE overgå af selv den dygtigste VJ. TV handler om billeder, og fire øjne ser bedre end to.

- Spørgsmålene forudsætter, at en VJ leverer hele indslag. I mange tilfælde leverer man del-elementer, som klippes færdigt af andre. Man kan sagtens være dag til dag VJ og klippe indslag, men det kræver selvfølgelig, at man kan sit håndværk
- Jeg bliver aldrig teknisk lige så dygtig som de gode fotografer. Og det koster på journalistikken, for jeg er ikke så god til at høre efter, hvad kilderne siger, når jeg også skal styre teknikken. Men jeg nyder den frihed, det giver, at kunne tage ud, når jeg har lyst, og opgaven er der. Ikke noget med at koordinere med en fotograf først.
- Du kan ikke stille spg 1 så firkantet op. Med en god fotograf er der mulighed for sparring og ideudvikling og det giver større overskud. Men en vj har kortere fra tanke om et billede til det bliver taget. Og daglige nyheds-VJ-indslag kan sagtens lade sig gøre.
- Jeg følte, at det fremtidssikrede mit job - om det bliver bedre at kun samme person afhænger af indslaget: De kontante nyheder er bedst med to mand, i modsætning til følsomme historier, hvor du går tæt på en følelsesmæssig presset person, der skal åbne op. Jeg sørger altid for at være hjemme, så jeg har mindst tre timer til redigering.

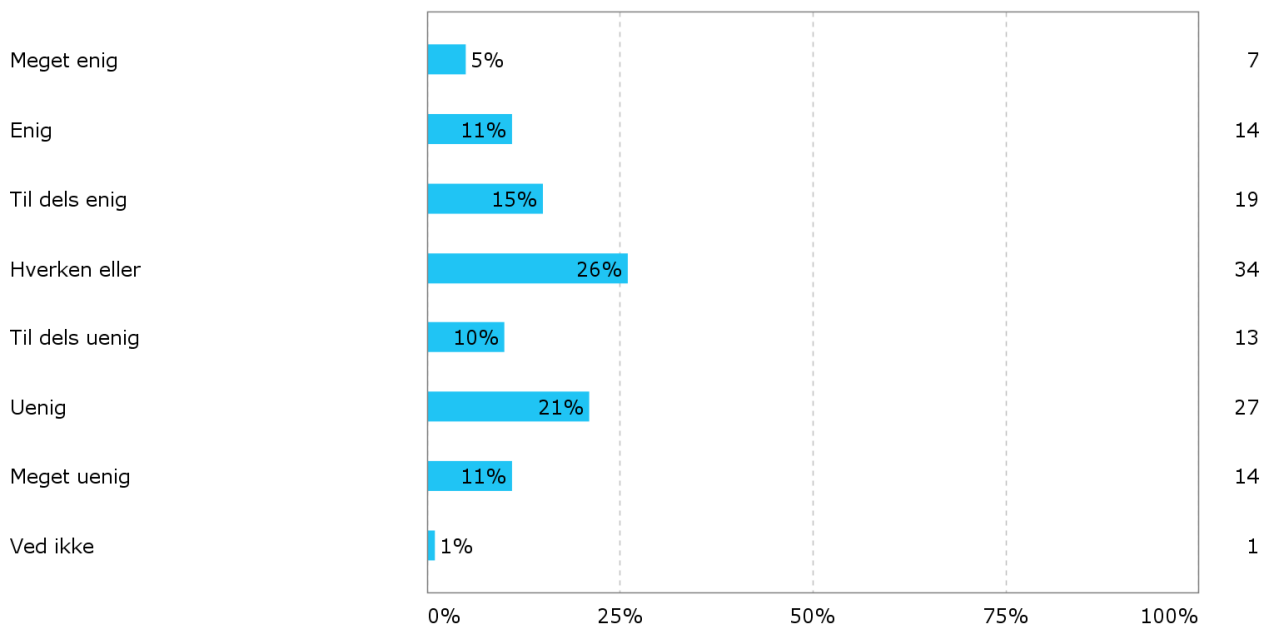
Det hænder, at jeg må gå på kompromis rent journalistisk, fordi jeg også skal varetage fotografrollen.

Som VJ må man gå mere på kompromis med billedkvaliteten, end en almindelig tv-fotograf gør.

VJ-indslag er mindre iscenesatte og derfor mere tro mod virkeligheden end traditionelle nyhedsindslag.

Evt. uddybelse af besvarelsene på denne side

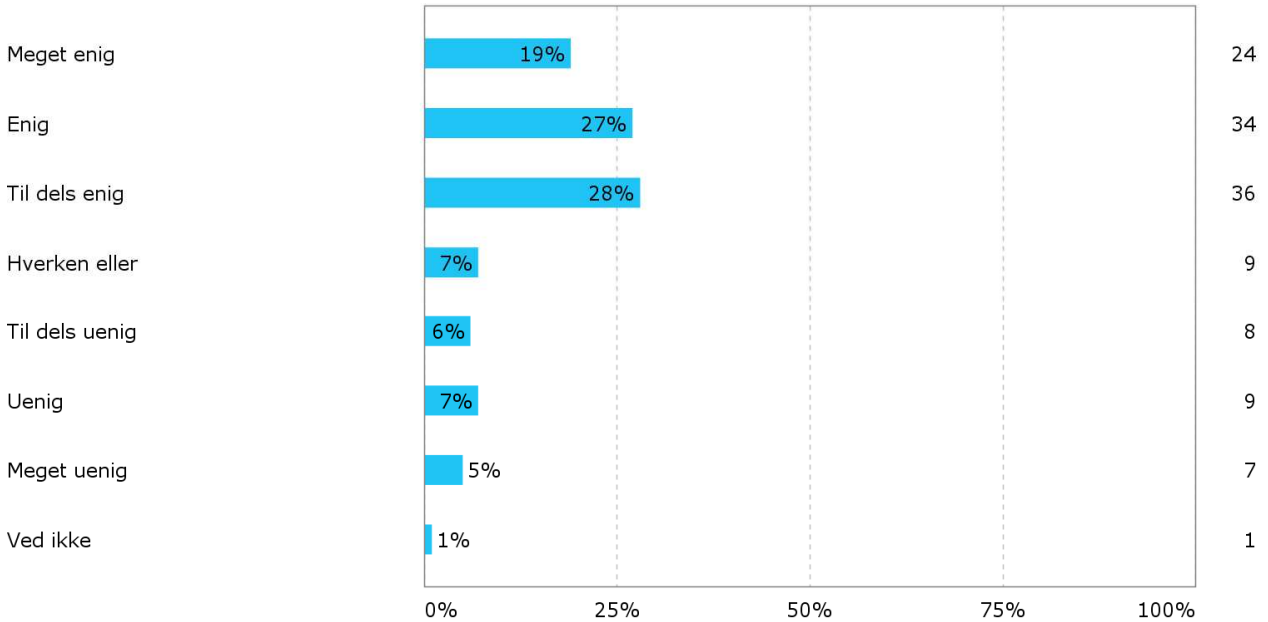
- ad1: Det er meget sjældent. ad2: Jeg synes ofte vi går på kompromis.
- En VJ er som udgangspunkt ikke lige så dygtig til at lave reportage som en tv-fotograf, men er erfaren VJ kan lave lige så fin reportage som en tv-fotograf. Nogle VJs går mere på kompromis med billedkvaliteten - men jeg tror, det er et levn fra de forventninger, der er til VJs og VJ-

billeder. Typen af kamera og situationer i mørke eller lys, er afgørende i forhold til billedkvaliteten. VJ-indslag burde være mere mindre iscenesatte, fordi VJs har historien i hovedet - men der er nogen VJs, der tror, de skal lave billeder som tv-fotografer gør - med tåbelige etableringsbilleder af gående kilder, kilder der læser avis eller noget helt tredje.

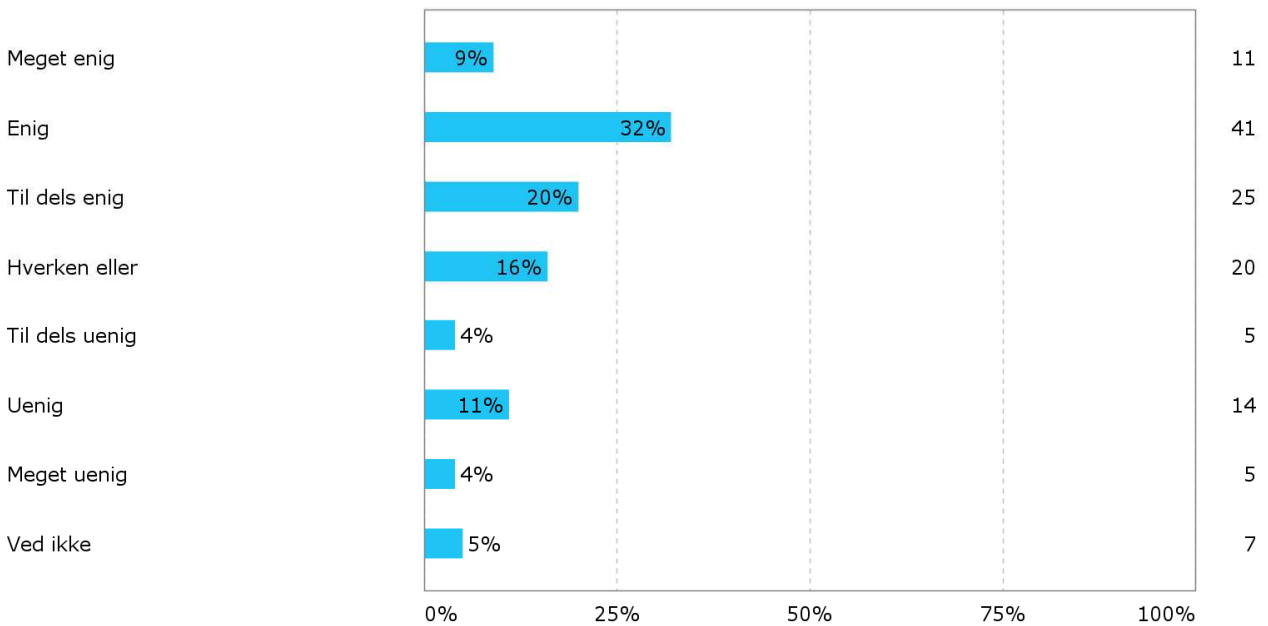
- Jeg laver ikke hard core nyhedshistorier, men mere bløde features.
- 2: Kun i hårde nyhedsindslag, der kræver meget journalistisk. 3: For indslag af samme type skulle det gerne være fuldstændig det samme.
- En VJ behøver ikke gå på kompromis med billedkvaliteten, hvis udstyret er ordentligt, og man tænker sig om.
- Det er klart, at der er nogle billeder man ikke får som vj. F. eks. billeder hvor journalisten er i billedet. Som VJ kan du ikke luske rundt og tage billeder, men journalisten "underholder" interviewpersonen. Til gengæld kan du som VJ fange interviewpersonen på det forkerte ben eller med den rigtige baggrund i den rigtige situation. Du skal ikke først til at kalde tropperne sammen, når "det gyldne øjeblik" opstår. Der kan være mere spontanitet i et VJ indslag.
- Staging (iscenesættelse) har intet med, hvor mange der er med på optagelse. Men jeg stager ikke, for det virker ikke.
- Jeg går kun på kompromis, hvis jeg er under tidspres.
- At man går på kompromis med kvaliteten, har mere at gøre med hvor dygtig man er. Eller hvor meget tid man har, eller måske at man er for ambitiøs.
- jeg er fotograf så derfor svarer jeg udfra det.
- Kompromiset går mest på at din tekniske kompetence selvfølgelig er mindre end den uddannede fotografs. I DR (i hvert fald i distrikterne) bruger vi i øvrigt som udgangspunkt mindre kameraer.
- Jeg leverer primært delelementer til et indslag, der laves færdigt et andet sted, DR byen fx. Det kan være sync'er, billeder eller case-optagelser, så det er lidt anderledes end at være på vagt med fotograf, hvor hele indslaget skal produceres.
- Som VJ kører jeg i dag med samme kamera som tv-fotografer. Rent teknisk er mine billeder af samme kvalitet. Men tv-fotografer er specialister og når jeg arbejder med en dygtig fotograf kommer der mere ud af det end bare teknisk flotte billeder. TV-fotografer er specialister og de SKAL være bedre til at lave en god billedfortælling end VJ's - på samme måde som tv-journalister SKAL være bedre til at formidle selve historien - der er undtagelser, men de kan som sagt tælles på meget få fingre. Omkring kompromiset med journalistikken, så vil det kun være aktuelt, hvis en redaktør ikke har gjort sit arbejde ordentligt og har fejlidentificeret de opgaver som passer til en VJ. At et VJ-indslag skulle være mere eller mindre iscenesat giver ingen mening. Det afhænger af personen, ikke om vedkommende er VJ eller har en fotograf med. Jeg kender både journalister og fotografer, som iscenesætter alt for meget. Jeg har også set masser af VJ indslag, der så iscenesatte at jeg aldrig ville have sendt det, hvis jeg var redaktør. Iscenesættelse er en sygdom i tv-nyheder, men den er ikke afhængig af om det er VJ's eller ENG-hold der er sat på opgaven.
- SP.2.: Vi skal som VJ's være bevidste om, at vi laver noget, vi ikke er uddannede til og derfor ikke er så godt klædt på som en fotograf i sagens natur er. Men samtidig har jeg ofte oplevet, at mine billeder i højere grad lever op til mine krav, end fotografens har gjort.
- For mig var tidspreset imredigeringsfasen det værste, hvis indslaget skulle produceres på dagen. Interviewbilledet kunne komme til at lide under, at jeg ikke kunne kigge i søgeren, når jeg også skulle holde fokus på den, der skulle interviewes.

- Den gode fotograf kan være lige så meget flue på væggen som en VJ
- Ad 1. Igen forudsætter spørgsmålet, at man arbejder som dag til dag VJ. Hvis man har haft tid til research og man er tryk ved foto-arbejdet, kan man sagtens levere fuldblodsjournalistik som VJ. AD 2. Det afhænger jo af, hvor dygtig VJ'en er som fotograf. Graden af iscenesættelse afhænger mere af typen af indslag, end hvem der filmer.
- Igen et VJ-indslag (følg-med-fjernsyn) er en helt anden genre end et "hårdt" nyhedsindslag. Derfor kan det ikke sammenlignes. I øvrigt er det et dumt spørgsmål, om man må gå på kompromis journalistisk. Hvis man gør det og fakta er forkert, har man ikke et job. Derfor skal det være 100% hver gang.
- Det er et spørgsmål, om hvorvidt man arbejder SAMMEN med sin fotograf, og om man bruger stryktelling i sine indslag.
- En fotograf har 4 års uddannelse i at tage billeder. Jeg har 14 dage - så der skal være en forskel. Men jeg synes ikke at jeg går på kompromis med billeder. jeg sætter en ære i at tage gode billeder, og får derfor også ind imellem ros fra erfarne fotografer. jeg går ikke på kompromis med det journalistiske. Hvis jeg skal lave mere researchtunge historier, går jeg snarere på kompromis med billederne, hvis det er nødvendigt. VJ-indslag kan være ligeså iscenesatte som traditionelle nyhedsindslag. Det afhænger - i begge tilfælde - af ambitionsniveauet.
- Spg 3 - om man iscenesætter et valg, man træffer. Lige meget om man er vj eller hold - det har ikke noget med produktionsformen at gøre
- Lidt pudsige spørgsmål. Det er klart man ikke kan nå det samme som VJ, når man selv skal køre bilen (og derfor ikke kan researche og skrive manus på vej ud og lave gennemsyn på vej hjem) end hvis man har en fotograf til at køre. Man skal også før ud ad døren, så historien med mange mappers research er ikke VJ-egnet (hvis den skal laves på dagen ellers er den). Til gengæld er der mange andre historier der nemt kan nået af en VJ og hvor man ikke behøver at gå på kompromis med journalistikken. En VJ må ikke gå på kompromis med lyd og billede. Så kan det jo være lige meget - seerne kan ikke være tjent med hverken dårlige billeder eller lyd, og de er jo ligeglade med om det er et to-mands hold eller en VJ der er ude. Er den tekniske kvalitet dårlig opvejer det de fordele der er ved at være alene. Forstår ikke spg tre: hverken vj indslag eller indslag lavet af to-mands hold bør være iscenesatte mere end højst nødvendigt.
- Til den første: Det er et spørgsmål om erfaring. Til nr. 2: Vi er jo ofte fotofagerende journalister, så mon ikke de uddannede fotografer leverer bedre billeder. Nr. 3: hvorfor skulle der være forskel
- En VJ behøver ikke at gå på kompromis med billedkvaliteten. Men det sker tit og som regel et udslag af sjusk / uvidenhed

Det er mit indtryk, at min arbejdsplads (nuværende eller der hvor jeg senest arbejdes som VJ) primært bruger VJ's for at spare penge.

Jeg fortæller mine historier anderledes som VJ, end jeg gør med en fotograf.

Evt. uddybelse af besvarelserne på denne side

- Man kan være uheldig at komme ud med en travl fotograf, der gør, at indslagene bliver VO-agtige - altså at der speakes henover billederne istedet for til. Men har man en krøllet hjerne som VJ, er min erfaring, at så har man den også med en fotograf - det kræver bare lidt mere i forhold til kommunikationen. Det er for at spare penge, når det kommer til at bruge VJs - men nogle histori-

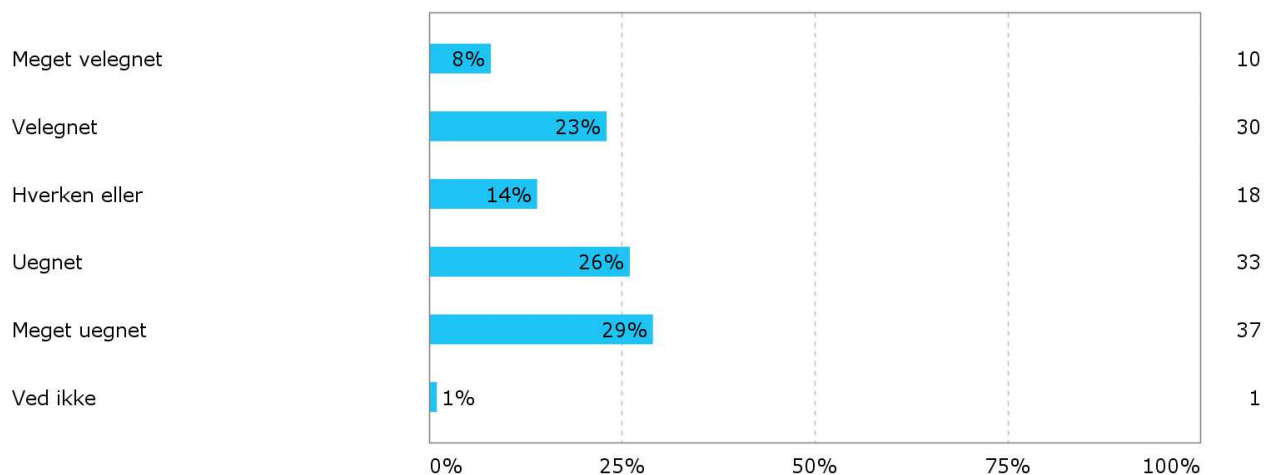
er egner sig bedre til one-man-band. Eksempelvis følsomme historier - hvor kilderne ikke kan overskue al for megen postyr omkring sin person. Og var det ikke for VJs, gik seerne glip af historier eksempelvis fra udlandet - som ellers slet ikke ville komme i beragtning på grund af udgifterne. Eller historier, der foregår over længere tid.

- Mange chefer har glemt, hvad de lærte i skolen. En er det samme som to. En medarbejder kan gøre to mands arbejde. En VJ kan lave en historie lige så hurtigt som to. Mange chefer ved for lidt om virkeligheden. De har glemt alt om, hvor hurtigt biler må køre. De har aldrig været VJs og ved ikke, hvad og hvordan det er.
- Jeg ved ikke, om jeg fortæller mine historier anderledes som Vj end med fotograf, for jeg har aldrig haft en fotograf med ude.
- På min arbejdsplads mødte VJs tidligere klokken 9:00 på daglige nyheder. Nu er det klokken 10:30, men vi skal nå det samme
- Da VJ's i sin tid blev indført på min arbejdsplads, var det primært for at spare. Nu bliver der i højere grad set på de fordele der kan være ved at sende en VJ. F. eks. kan en VJ følge et forløb over en lang periode, uden at man af den grund skal have en vagtplan til at gå op. En VJ kan alt andet lige bruge dobbelt så lang tid på en opgave for de samme penge. Men der er også situationer, hvor to personer kan klare opgaven dobbelt så hurtigt som en VJ - hvis de forstår at arbejde sammen og fordele opgaverne imellem sig.
- Jeg ville ikke fortælle mine historier anderledes, hvis jeg havde en fotograf med - til gengæld stiller jeg store krav til billedsiden, og tvinger fotografen til at forholde sig til historien og dens elementer. Det er et samspil mellem journalist og fotograf, og det skal være der, hvis vi skal lave historier "that gives a damn"
- Der spares penge, men ofte laver jeg som VJ udlandsreportager, som ellers ikke var blevet lavet. Og dermed bruges der FLERE penge.
- Jeg er kommet ind i arbejdet med VJ som tekniker. Så jeg oplever at jeg måske tænker mere på billedsiden end en journalist gør
- Økonomien er afgjort et vigtigt parameter - fx er det noget billigere at sende en VJ ud, når der kun skal laves en sync med en ekstra kilde til et indslag. Eller fx, når der skal laves syncer efter en sportsbegivenhed, der er blevet sendt i tv (så har vi jo billeder af kampen allerede). Men der er også historier, der cheferne mener også, at der er opgaver, som bare er bedst velegnede til en VJ - fx. reportageopgaver, hvor vi følger nogen en hel dag, under et møde eller andet
- Jeg tror at nogen kan se fidusen ved VJ's. Kan se at vi kan komme hjem med en anden type af historier. Men igen - det egner sig ikke til hardcore nyhedshistorier. Det kan noget andet.
- Udover det økonomiske incitament anerkender jeg at vj's giver øget fleksibilitet og mulighed for at dække flere historier inden for den økonomiske ramme.
- Det er svært at svare korrekt på, hvorvidt penge er drivkraften bag VJ's. Nogle steder er det en ren besparelse (og der bliver VJ aldrig andet end pølsefabrik). Men hvis man rent faktisk bruger tid på at identificere og fordele opgaver som værende egnede til henholdsvis VJ og ENG-hold - så er der tale om at man fordeler ressourserne fornuftigt. Når jeg laver historier uden fotograf kommer min fortællestil selvfølgelig mere til udtryk end når jeg laver med fotograf. Det kan være både godt og skidt - uanset, hvor dygtig man er så er der ikke ret mange, der ikke bliver bedre af et godt samspil med en dygtig tv-fotograf.
- spg, del. 2 - Fordi det simpelthen er en nødvendighed. Når man enten går på kompromis med det journalistisk eller billederne, så kan du umuligt fortælle historierne ens

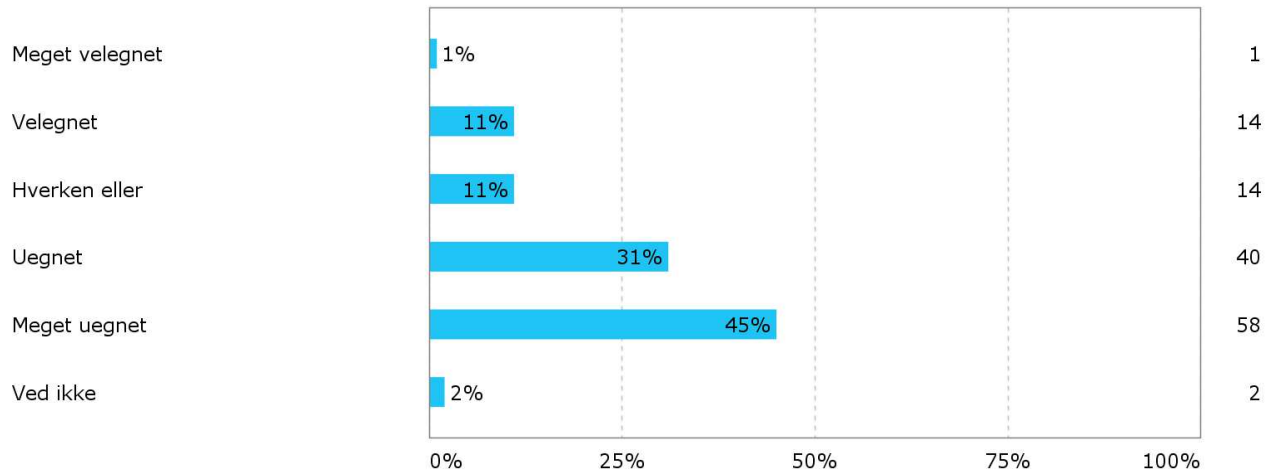

- Har aldrig prøvet at arbejde med en fotograf, da jeg selv er fotograf
- Ad 1. Med foto er jeg afhængig af, hvad fotografen laver. Som VJ får jeg i højere grad præcis det, jeg vil have.
- Selvfølgelig sparer vjs stationen for penge - men vi bruger primært vjs hvor en vjs styrke ligger.

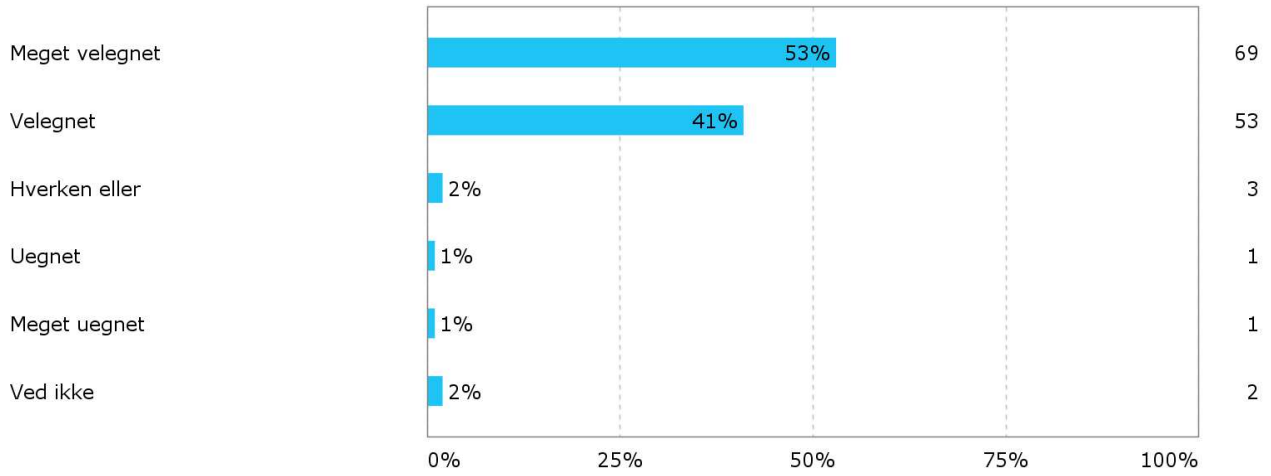
Hvor velegnede er VJ's i forhold til at lave: - Vox pops

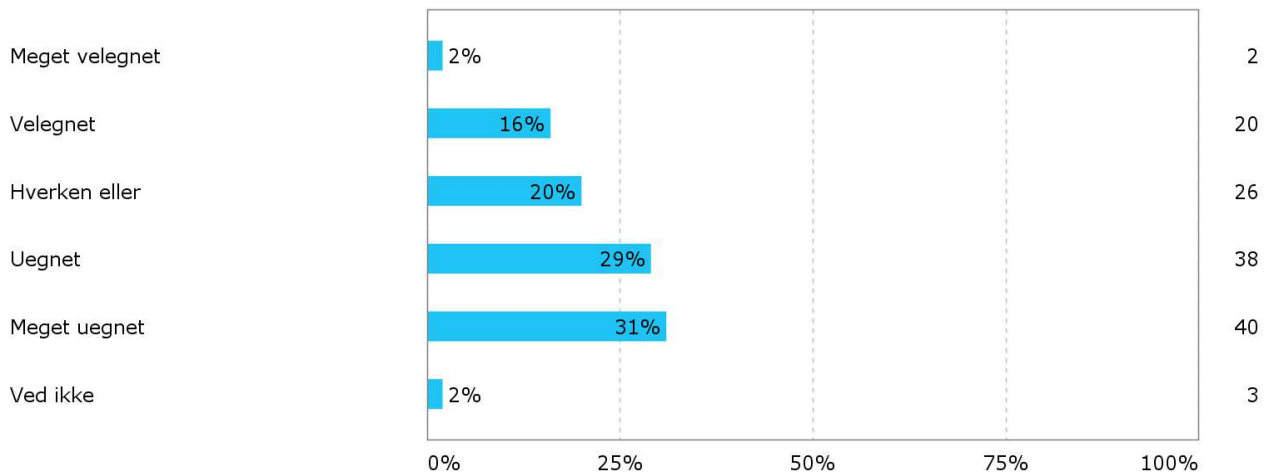
Hvor velegnede er VJ's i forhold til at lave: - Stand ups

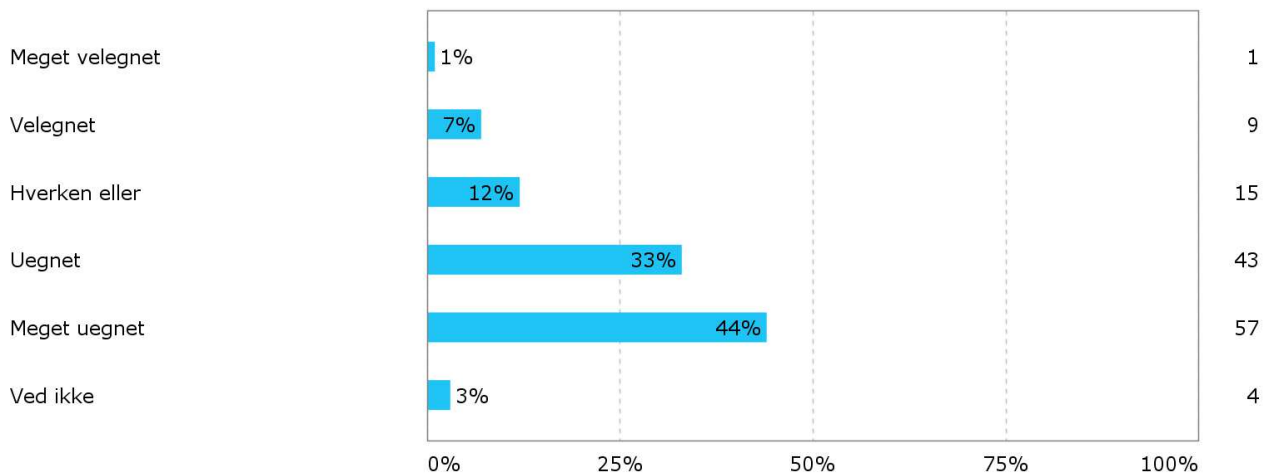
Hvor velegnede er VJ's i forhold til at lave: - "Bløde" reportager

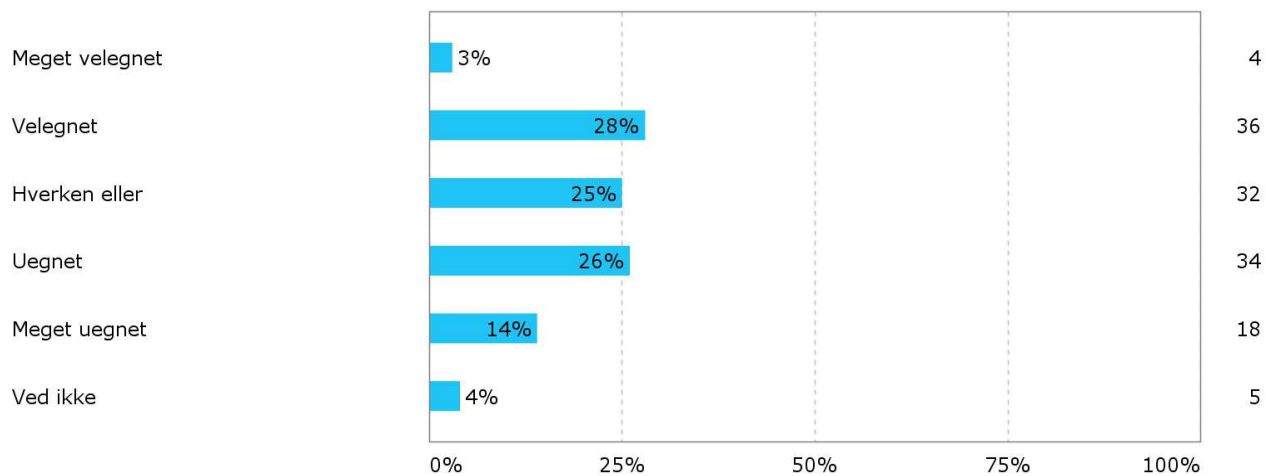
Hvor velegnede er VJ's i forhold til at lave: - Kritiske interviews

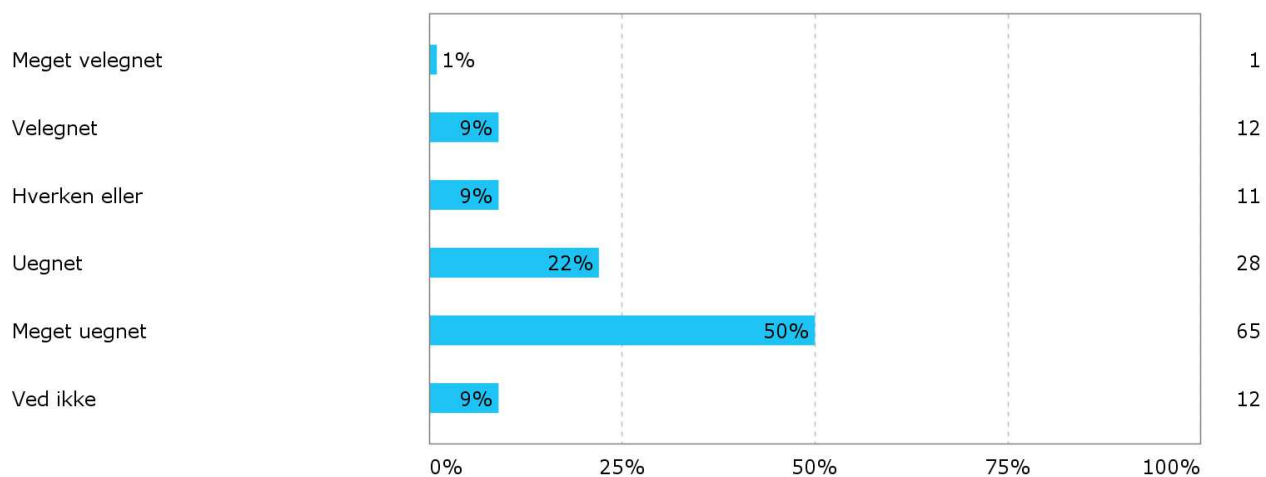
Hvor velegnede er VJ's i forhold til at lave: - Konfronterende interviews

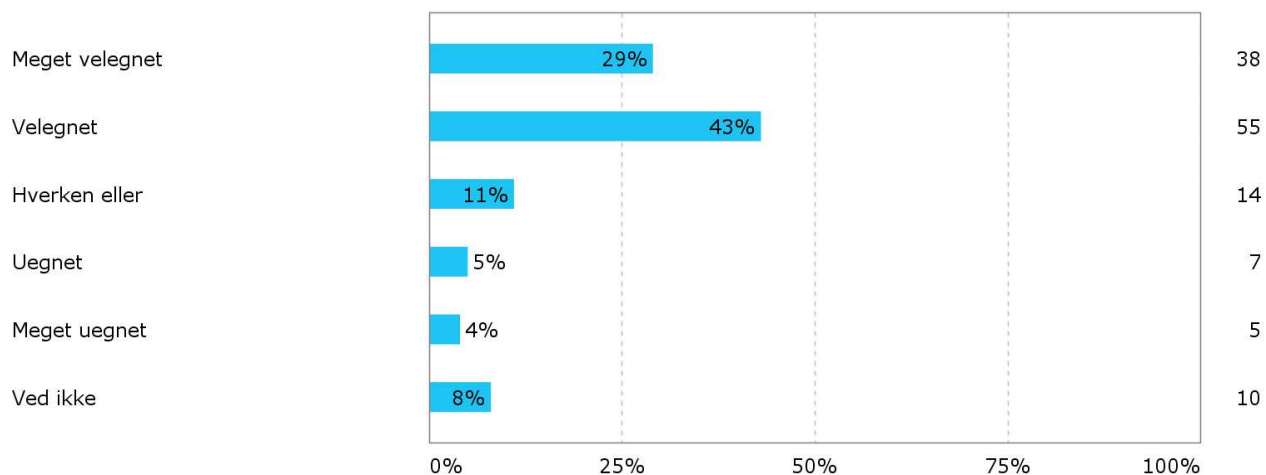
Hvor velegnede er VJ's i forhold til at lave: - Pressemøder

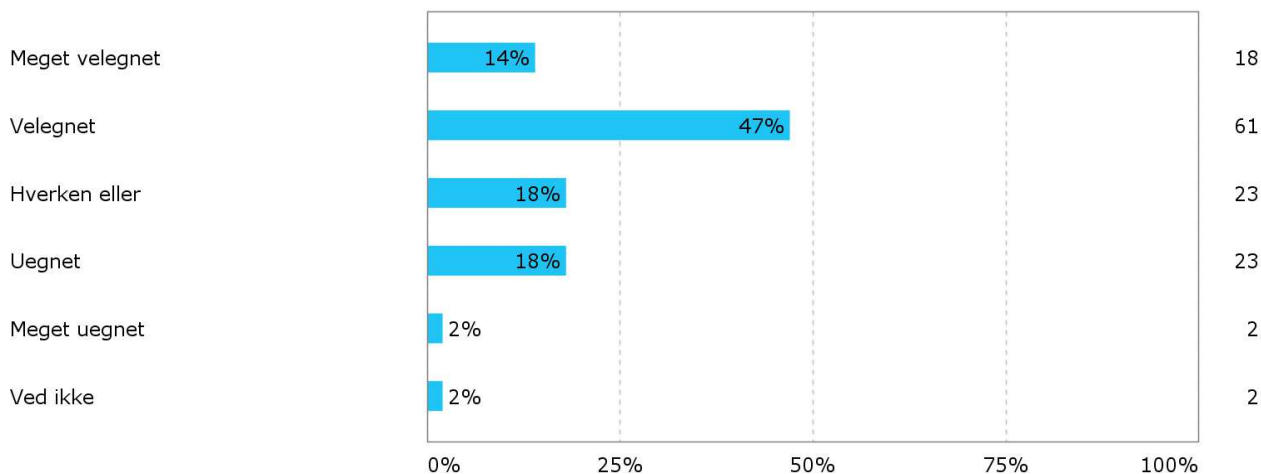
Hvor velegnede er VJ's i forhold til at lave: - Lives

Hvor velegnede er VJ's i forhold til at lave: - Magasinprogrammer (med længere deadlines)

Hvor velegnede er VJ's i forhold til at lave: - Nyhedsindslag lavet på dagen

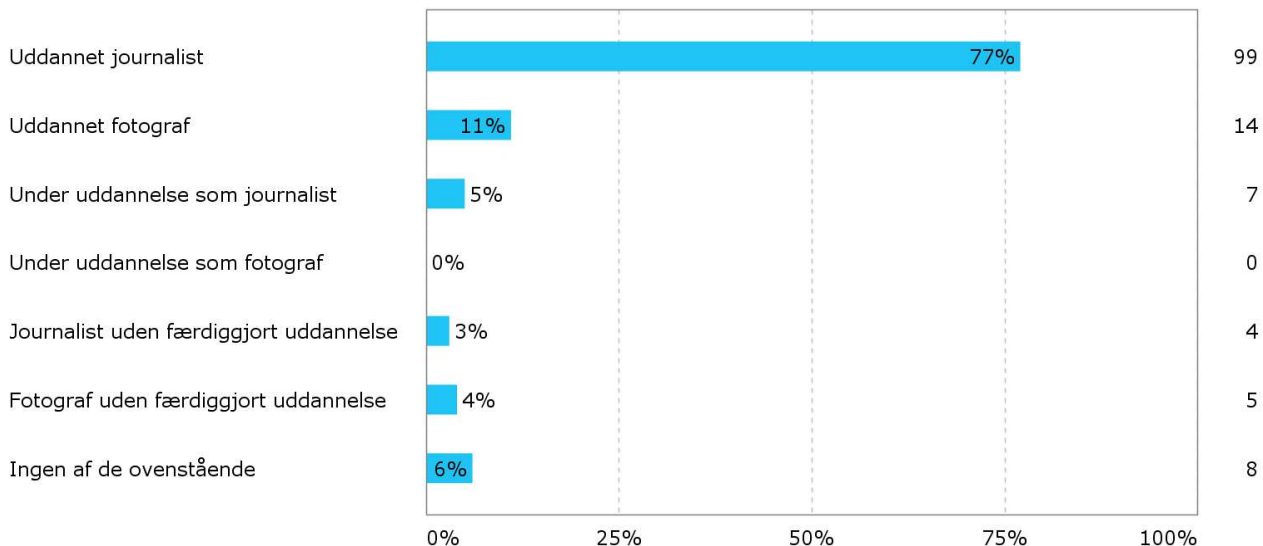
Evt. uddybelse af besvarelsene på denne side

- Jeg synes, det er en generel fejl at sende nye VJs ud til bløde reportager - Det er hundesvært at lave reportage og det kræver uhyre godt kendskab til udstyr. Men det er ofte det, der sker på stationen, hvor jeg arbejder. Men ja, hvis det er en erfaren og dygtig VJ, så er bløde reportager okay velegnet.
- I forhold til live vil jeg mene, at det er en opgave, man ikke kan løse alene. Men jeg arbejder også som live-reporter - dog altid med fotograf/operatør.
- Alle besvarelse er lavet i sammenligning med fotograf/journalist. Altså ud fra devicen mere eller mindre egnet.
- VJ er velegnet til nyhedsindslag på dagen, hvis redaktøren overholder de gode VJ-betingelser: at optagelsen foregår ét sted, eller ikke langt fra hinanden. At køretiden til og fra location er relativt kort, da der ikke er gennemsynstid i bilen. At der ikke indgår vox-pop og at historien har et klart forløb, der kan følges. I praksis er alle disse betingelser dog sjældent overholdt på min arbejdsplads.
- Man kan hvad man vil. Hvis man ikke kan, så kan det læres.
- Jeg mener, at konfronterende/kritiske interviews har bedst af at blive udført af to mand, så journalisten kan koncentrere sig helt om journalistikken. Ens opmærksomhed kan hurtigt blive flyttet pga lydproblemer, lyset ændrer sig, kilden har flyttet sig i forhold til kameraet osv.
- Det giver ikke mening at tale om lives! Meget mærkelig svarmulighed!!!! Hvad er forskellen på et kritisk og et konfronterende IW? Mærkeligt spørgsmål!
- En rutineter VJ kan lave alt det et "hold" kan lave. Til begivenheder, som f.eks. pressemøder, hvor hvor der skal tages billeder samtidig med, at der skal skaffes aftaler om interview, er det godt at være to. Det er klart, at Live og Standup er besværligt for en VJ, men det kan lade sig gøre. jeg har dog aldrig gjort det.
- Dt er svært både at være tilstede som journalist og fotograf. Derfor mener jeg ikke at VJ er velegnet til kritiske interview.. Men måske en journalist ville have lettere ved det.

- Jeg går ud fra at der med konformerende interviews menes interview af ”kontant” typen, hvor man opsøger en kilde i bevægelse. Det er en VJ meget uegnet til, da det jo i sagens natur kræver en håndholdt mikrofon, samt at man jagter kilden. Det er ikke muligt at frame bare nogenlunde ordentligt på samme tid. Mht. voxpop, så er det noget VJ’s ofte bliver bedt om, men igen er det ikke en god VJ opgave, fordi kilderne ofte er lidt modvillige - så kan de godt blive noget utålmodige, når man først lige skal sætte mikrofon op, indstille stativ og frame billede før man kan gå i gang. En prof fotograf kan nå at have de ting på plads, så i det øjeblik kilden siger OK kan man gå i gang med at filme. At lave lives og standups er heller ikke oplagte for en VJ - men vi laver ofte 1-1 lives (altså en kilde der taler med studieværten) via LiveU. Det fungerer helt fint for så er VJ’en reelt bare fotograf. Men at lave en live eller en standup med et ubemandet kamera (og en VJ er jo i sagens natur alene og kan derfor kun være enten foran eller bag kameraet) bør undgås så vidt muligt.
- Vedr. lives har vi netop fået ny teknologi som gør det muligt. Har ikke prøvet endnu. Men det bør være realistisk at lave en fornuftig 1-1 (kilde/studievært). I modsætning til selv at gå i ruden.
- Hmm, så simpelt synes jeg ikke det er. Men selvfølgelig kan en VJ lave nøjagtig samme interviews som et hold kan. Der, hvor det bliver svært er når man skal interview folk i bevægelse (fx fordi de prøver at gå væk når man konfronterer dem). Standups i VJ indslag er ikke bare møg besværligt, det er noget forbandet pop - det er det i øvrigt også i langt de fleste ENG-indslag. Det jeg ser i dansk tv er at i ni ud af ti tilfælde er en standup udtryk for enten at journalisten rigtig gerne selv vil med i billedet, eller at journalisten ikke har gjort sit arbejde godt nok og derfor er nødt til at stille sig foran kameraet og fortælle det som den dygtige journalist i stedet ville have vist. Der er desværre langt i mellem de standups’ som bringer historien videre og tilfører historien nærhed som er til glæde for seeren. Når en standup har en berettigelse, så er det altså vigtigt at have en fotograf med (ellers bliver det sådan noget stationært og iscenesat fis) Jeg er usikker på, hvad I mener med ”bløde” reportager. Som jeg har sagt flere gange er det ikke indholdet i reportagen, men omstændighederne omkring reportageoptagelserne, der afgør det. Pressemøder - tjæh, nu er det jo umådeligt sjældent der er kommet godt fjernsyn ud af et pressemøde. Oftes vil tv-opgaven på et pressemøde alligevel være et par interviews EFTER pressemødet krydret med 3-4 indstillinger fra pressemødet (keedeeligt fjernsyn der kan laves af en trænet abekat med et kamera) Lives - hvis det er 1:1 går det fint i dag med brug LiveU (sålænge man accepterer den ringere billedkvalitet i LiveU vs. SNG). Voxpops er lidt mere besværligt fordi man lige skal stille lidt mere op og have monteret en microport, hvis det skal blive pænt - men det kan sagtens lade sig gøre. Nyhedsindslag på dagen - ja, hvis omstændighederne omkring optagelser passer til det.
- Det kan være en fordel at lave bløde reportager som VJ, fordi det er nærmest umuligt at lave konfronterende interviews som VJ, til gengæld bliver det bare ALDRIG lige så godt, som når man har fotograf med.
- Ifht live forudsættes, at man er ren teknik på en til en og kører med Live U - ikke SNG
- Det kan jeg ikke sige noget generelt om. Det afhænger af den enkelte person
- Det er vel umuligt at lave en SNG uden en fotograf. Eller hvad tænker I?
- VJ’s kan sagtens lave nyhedsindslag på dagen bare de er VJ-egnede. I min VJ-verden er det antallet af lokationer der er afgørende
- Alt er som bekendt relativt, men det er ikke i sig selv en forhindring for kritisk journalistik at skulle arbejde som VJ. Men, når du selv kører bilen, styrer kameraet og ringer til kilder, kan det gå ud over researchdybden

- Jeg laver rigtig mange nyhedsindslag på dagen - og det sker meget sjældent/aldrig at jeg overskriver deadline

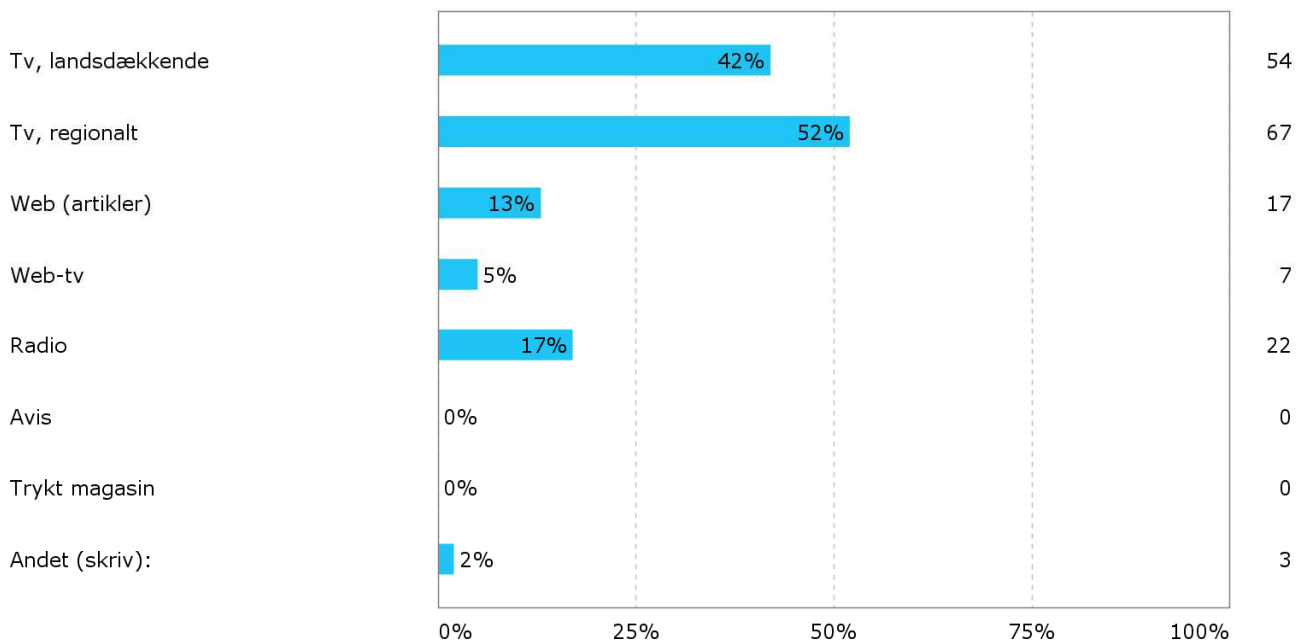
Jeg er:

Din alder?

33,00	23,00	41,00	42,00	53,00	27,00
28,00	47,00	33,00	39,00	34,00	36,00
36,00	23,00	37,00	54,00	38,00	27,00
41,00	44,00	63,00	51,00	40,00	27,00
31,00	69,00	30,00	36,00	53,00	29,00
31,00	63,00	54,00	31,00	34,00	28,00
41,00	56,00	30,00	26,00	31,00	29,00
48,00	25,00	34,00	30,00	38,00	27,00
28,00	30,00	57,00	28,00	42,00	39,00
28,00	50,00	53,00	30,00	33,00	27,00
25,00	37,00	36,00	36,00	29,00	63,00
36,00	57,00	31,00	28,00	32,00	60,00
37,00	40,00	30,00	28,00	33,00	52,00
29,00	51,00	42,00	31,00	32,00	33,00
50,00	40,00	38,00	33,00	40,00	
58,00	26,00	27,00	59,00	38,00	
43,00	37,00	30,00	54,00	30,00	
28,00	46,00	47,00	33,00	45,00	
28,00	49,00	27,00	31,00	52,00	
52,00	35,00	43,00	35,00	29,00	
29,00	55,00	50,00	56,00	50,00	
49,00	34,00	58,00	33,00	30,00	
35,00	25,00	41,00	48,00	27,00	

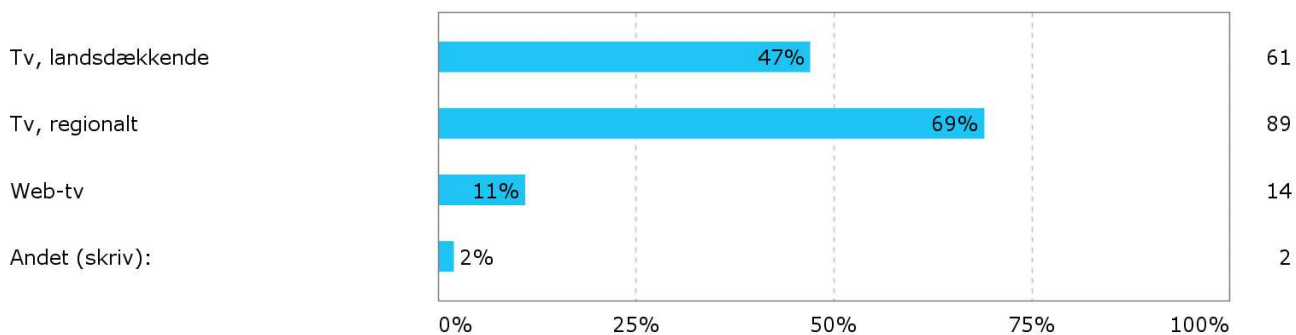
I min nuværende stilling arbejder jeg primært inden for følgende medie(r):

I min nuværende stilling arbejder jeg primært inden for følgende medie(r): - Andet (skriv):

- Undervisning
- tv reklamer
- Kommunikation
- kommunikationsrådgiver

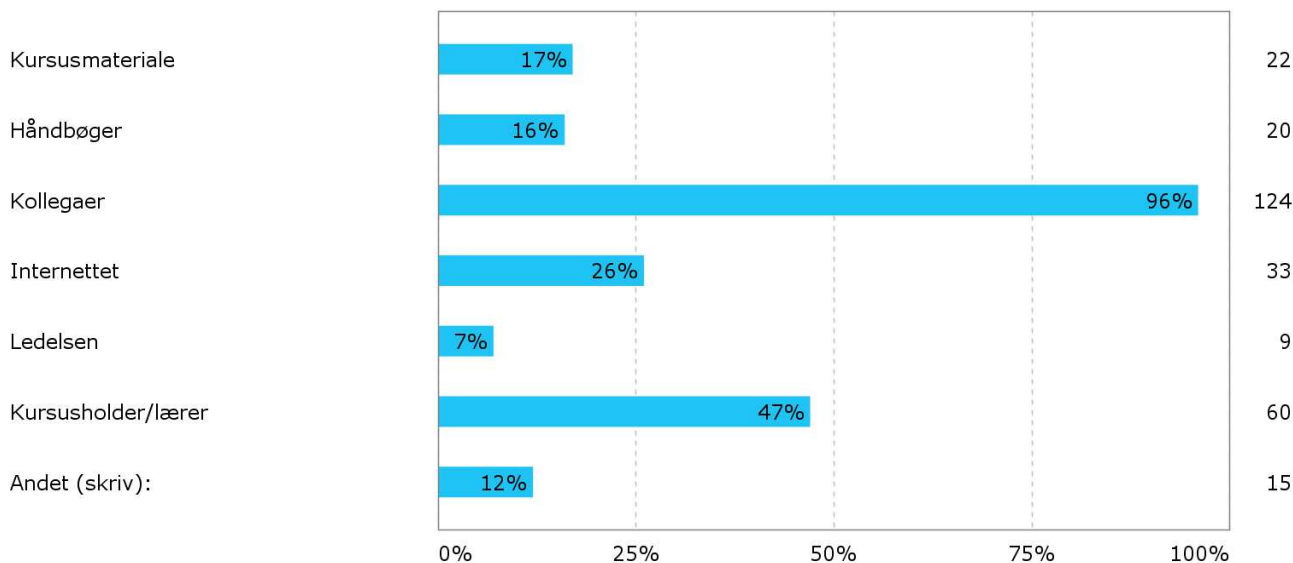
Jeg har primært arbejdet som VJ på følgende medier:

Jeg har primært arbejdet som VJ på følgende medier: - Andet (skriv):

- kommunikationsfirma
- i mit arbejde som kommunikationsrådgiver
- Lokal TV

Hvor henter du inspiration, hjælp og/eller sparring som VJ? (der kan gives flere svar)

Hvor henter du inspiration, hjælp og/eller sparring som VJ? (der kan gives flere svar) - Andet (skriv):

- TV
- Andre mediers indslag
- Jeg ser masser af andre nyhedsudsendelser og låner deres ideer.
- Andre tv-mediers indslag
- i mit eget hoved
- Som sagt: Learning by doing
- NPPA NewsVideo Workshop i Oklahoma
- Tv
- tv
- Uddannede tv-fotografer
- Dokumentar- og faktaprogrammer
- SDokumentarfilm
- fra mine fotograf-kollegaer
- ??

Evt. uddybende kommentarer til undersøgelsen?

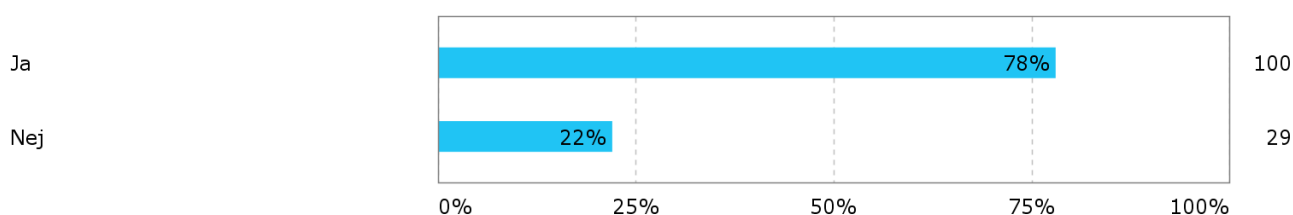
- Det er ikke et enten eller. Jeg pt. mest redaktionssekretær. Og det er et spørgsmål om temperament. De journalister der er dårlige til research er det uanset om de arbejder som VJ's eller ej. Så de Vj's der skriger efter bløde historier laver dem uanset om de har en fotograf med eller ej.
- VJ's kan bruges til det meste indenfor tv. Det er ikke om man er en eller to eller flere, der gør historier til fjernsyn. Der er selvfølgelig produktionsmæssige begrænsninger, men det er som udgangspunkt de mennesker der udfører arbejdet, der gør det seværdigt eller ikke. Et interview eller en historie er ikke bedre end dem der fortæller den...om man er en eller flere....
- nix

- Jeg synes jeres undersøgelse virker tendentiøs, i retningen af at I synes VJ's er noget skidt. I mangler at undersøge hvor problemerne er for VJ's - og hvordan de løses. Det store problem er for mig research tid. Det er svært at researche mens man kører bil. Her er det også svært at se ens materiale igennem. Held og lykke med undersøgelsen, og uddannelsen.
- Det er et problem, at mange chefer stadig tror, at VJs er til, fordi firmaet skal spare penge. VJs er til for at skaffe flere billeder til flere udsendelser, og det kan samtidig føre til lavere driftomkostninger. Det største problem er dog, at mange chefer ikke ved, hvad de skal bruge en video-reporter til. Jeg bliver ofte sendt ud "blot for at lave et eller andet", og det har formentlig noget at gøre med, at de fleste tv-redaktioner har en elendig planlægning.
- Jeg har lært det i en sen alder, men synes, at det er en spændende udfordring, og jeg lærer noget hver eneste dag. Det er dog en stadig kamp at undgå at blive sat til historier, der ikke egner sig til VJ, jvf foregående besvarelse. Kritiske nyheder med mange kilder, lives, og tag lige ud og find nogle vidner historier.
- I må gerne kontakte mig, hvis interviewet kan klares på under en halv time.
- Ved ikke rigtig hvad I vil. Formoder at specialet ender op med at brug af Vjs forringer kvaliteten af nyhederne - det er så også rigtigt!
- Jeg savner spørgsmål om arbejdsglæden ved at arbejde som VJ, og at man også lærer ved at arbejde sammen med rigtige fotografer som journalist.
- I listen over hvilke formater der er relevant for VJ's mangler dokumentar. Her er arbejdsformen allermest relevant. Derudover almindelig reportage. Bløde reportagehistorier laves bedst med traditionelt tv-hold, da der her stilles store tekniske krav til billedkvalitet.
- Jeg kom ind i faget, da jeg blev ansat som lydtekniker på TV2/Danmark i Odense fra starten i 1988. Et par år efter blev jeg ansat på regionalt TV, hvor jeg har været siden. Blev hurtigt omskølet til fotograf, og begyndte at lave VJ indslag. Tog Åben Uddannelse i Journalistik på DJH i 1996. Har arbejdet fuldtid som VJ siden 2001.
- Fedt at der er nogen der undersøger området, for det er på mange måder overset, også blandt andre tv-folk. Man oplever også nogen gange at en VJ er lidt ildeset - mest fordi "de jo ikke kan det samme som en fotograf". Det er rigtigt nok, men til gengæld kan VJs andre ting, såsom at komme tættere på kilderne, være med hvor der ikke er meget plads og rykke hurtigere
- Glæder mig til at se jeres resultater. God fornøjelse.
- Titlen VJ er desværre lidt diffus. I dag er det efterhånden sådan at hvem som helst som kan betjene et kamera minimalt kaldes for VJ. Det som er vigtigt omkring VJ's er at erkende at en VJ udfylder en særlig funktion - og altså ikke noget som erstatter ENG-hold. En VJ kan i nogle tilfælde komme tættere på ting end et ENG-hold kan. I andre tilfælde kan en VJ arbejde hurtigere end et hold. Og i mange andre tilfælde kommer en VJ til kort i forhold til et ENG-hold. En VJ, som kun arbejder som VJ og aldrig som en del af et hold med en fotograf er også en dårlig løsning. Arbejdet som VJ tilfører en journalist en billedforståelse, der gør at man kan fortælle historier på et helt andet plan.
- Når I tilrettelægger sådan en undersøgelse, bør I huske at en vj i Danmark lige så godt kan være en fotograf som en journalist. Vj-funktionen kan give en frihed i situationer, hvor to mand fylder for meget. (Det kan være af hensyn til plads eller følelser eller en helt tredje årsag). Der er bare den pris at to mand har dobbelt så mange ører, øjne og hjerner i forhold til vj'en, og derfor oftest kan lave noget tv der er meget bedre.
- På min arbejdsplads, bruger vi hovedsageligt VJ's til at lave hjælpesyncer. Vi klipper aldrig selv indslag og har sjældent en finger med i spillet, når det kommer til det færdige produkt.
- Det bliver spændende at se, hvad I får ud af det!

- Jeg mener mange tv-stationer vil kunne få stor gavn af at uddanne flere fotografer til VJ i stedet for journalister da det ofte er billede-historier man bruger VJ til i den daglige produktion og her handler det mere om at være skarp på billedesiden end om at kunne strukturere et længere kritisk interview...
- Det kunne være interessant at sammenligne TV-2 Nyhederne/News og TV Avisens brug af VJ - også målt over en periode. Tag evt. også journalisters redigering med, her har DR været langt foran TV2
- Spændende projekt I har gang i. Glæder mig til at se resultatet.
- På de gode dage, og dem er der heldigvis en del af, er det en gave at arbejde som VJ. Jeg er meget tæt på kilderne, og kan variere mit udtryk fra historie til historie, uden at skulle argumentere med nogen.

Må vi evt. kontakte dig for et uddybende interview i forlængelse af undersøgelsen?

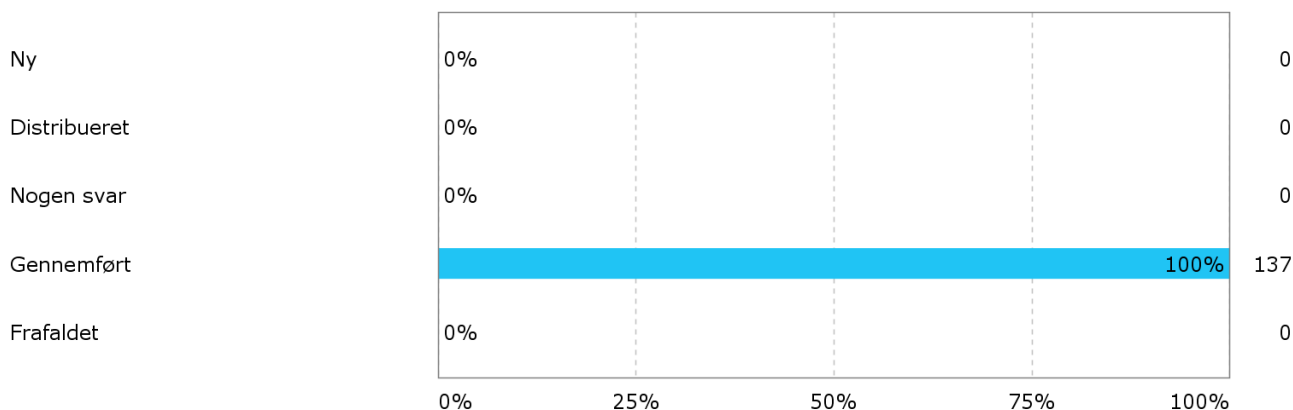

Køn

Mænd: 101

Kvinder: 36

Samlet status

Bilag 3 – Spørgeguides til kvalitative interviews

Spørgeguide - Chefer

Fakta:

Hvornår begyndte jeres redaktion at bruge VJ's og hvorfor?

- Hvem tog initiativ til at introducere det?

Hvad var målet med at uddanne VJ's?

- Har det ændret sig siden?

Hvor er der størst interesse for at blive VJ (her) – hos journalister eller fotografer?

- Hvordan kan det være?

Hvordan har antallet af VJ's ligget siden jeres redaktion begyndte at bruge dem?

- Hvorfor?

Oplæring:

Hvad lægger I vægt på i VJ-oplæringen?

Hvad mener du en VJ skal kunne mestre?

Er der overensstemmelse mellem det faglige niveau af en VJ's oplæring i forhold til det produkt, denne forventes at levere?

Brugen:

Hvordan bruger jeres redaktion VJ's?

- Laver de udelukkende dag-til-dag-nyheder, eller?

Hvilke fordele og ulemper mener du, at der er ved brugen af VJ's?

Er der opgaver som VJ's er enten mere eller mindre egnede til at udføre? Hvilke? Hvorfor?

Tæller en VJ som et ekstra nyhedshold i den daglige nyhedsproduktion eller er det blot et supplement?

Hvor vigtigt er det for jeres redaktion at have VJ's, og hvorfor?

Når man kigger på danske nyhedsudsendelser, så gør regionerne i langt større grad brug af VJ's end de to landsdækkende kanaler. Hvordan kan det være?

Krav:

Hvad har det betydet for arbejdsgangene, at der dagligt produceres flere nyhedsudsendelser?
at regionerne har fået deres egne 24-timers kanaler?

Hvad betyder det i en ansættelsessituation om man er oplært som VJ i forvejen?

Hvad betyder det i en ansættelsessituation om man vil arbejde som VJ eller ej?

Økonomi:

Hvor stort er det økonomiske incitament?

Fordomme:

Hvilke fordomme har du selv oplevet omkring brugen af VJ's?

Hvor enig er du i påstanden om, at brugen af VJ's er besparelsesjournalistik? Hvorfor?

I VJ-indslag er der risiko for, at man enten går på kompromis med journalistikken eller billedsiden, hvor enig er du i den påstand? Hvorfor?

Har branchens syn på brugen af VJ's ændret sig over årene? I så fald hvorfor, hvornår, hvordan?

Har dit eget syn ændret sig, hvorfor?

Fremtiden:

I hvilken retning går brugen af VJ's generelt?

Vurderer du, at jeres redaktion vil gøre mere brug af VJ's i fremtiden end i dag? Hvorfor/ikke?

Er der noget du sidder og brænder inde med, som jeg ikke har spurgt ind til?

Spørgsmålsguide - Redaktionssekretær

Hvor stor del af den daglige nyhedsproduktion på jeres redaktion bliver produceret af VJ's?

På redaktionsmøderne, hvad lægger du så vægt på, når dagens nyhedshistorier skal fordeles mellem tv-hold og VJ's? (tages der færre chancer, når det er VJ's?)

Hvad kendetegner en typisk VJ-opgave hos jer?

Hvor ligger VJ-indslag typisk placeret i udsendelsen? Hvorfor?

Arbejder i med faste VJ-vagter?

Hvilke fordele og ulemper mener du, at der er ved brugen af VJ's?

Er der opgaver som VJ's er enten mere eller mindre egnede til at udføre? Hvilke? Hvorfor?

Tæller en VJ som et ekstra nyheds hold i den daglige nyhedsproduktion eller er det blot et supplement?

Hvor vigtigt er det for jeres redaktion at have VJ's, og hvorfor?

Er der plads til at smide VJ-indslag? Hvad galt skal det stå til?

Hvad er det, som VJ's kan bidrage med?

Er der overensstemmelse mellem det faglige niveau af en VJ's oplæring i forhold til det produkt, denne forventes at levere?

Får de længere snor i starten?

Foretrækker du at flere specialister (fotograf-jour-red.tek.) er inde over en historie, eller at det er én persons arbejde.

Økonomi: Hvor stort er det økonomiske incitament for at introducere VJ's fra ledelsens side?

Fordomme: Hvilke fordomme har du selv oplevet omkring brugen af VJ's?

Hvor enig er du i påstanden om, at brugen af VJ's er besparelsesjournalistik? Hvorfor?

I VJ-indslag er der risiko for, at man enten går på kompromis med journalistikken eller billedsiden, hvor enig er du i den påstand? Hvorfor?

Her til sidst...

Har branchens syn på brugen af VJ's ændret sig over årene? I så fald hvorfor, hvornår, hvordan?

Hvad er dit eget syn på brugen af VJ's?

Og så selvfølgelig de spørgsmål der måtte være til de observationer man har gjort sig om morgenen eller i løbet af dagen.....

Er der noget du sidder og brænder inde med, som jeg ikke har spurgt ind til?

Spørgsmålsguide - Videojournalister

Man hører tit, at videojournalistik ”kan noget”. Hvad mener du, at det ”noget” er? - Eksempler

Hvorfor valgte du at blive VJ?

Hvordan foregik din oplæring og hvad blev der lagt vægt på?

Hvor lang tid gik der, før du følte dig helt tryk ved dit udstyr? - Hvordan var perioden op til det?

Hvordan havde du foretrukket at lære metoden?

Mange har svaret at VJ-faget er ”learning by doing” og ’kilometer i benene’, hvordan løser du eventuelle problemer og udfordringer, du ikke har prøvet før, når du er ude alene? Kan du sætte ord på den tankeproces, der foregår? (kreativitet, intuition, erfaringer fra lign.situationer, trial and error)

Kreativt? Praktisk?

Er der overensstemmelse mellem det faglige niveau af en VJ’s oplæring i forhold til det produkt, denne forventes at levere?

Har du fået opfølgende kurser eller efteruddannelse siden?

Hvis nej – er det noget, du kunne tænke dig? Hvorfor?

Har du oplevet at blive sendt ud på opgaver, hvor du følte, at det ville have været mere hensigtsmæssigt at sende to personer af sted, dvs. både en journalist og en fotograf?

- Eksempler?

Føler du, at ledelsen på din arbejdsplads forstår og tager hensyn til de udfordringer, der kan være som VJ? Fx læretid, tidspres, rammerne om et indslag, osv.

Hvordan reagerer kilder på det, at man arbejder alene med kameraet?

- Forskel på professionelle/uprofessionelle kilder

- Oplevelser i den forbindelse

- Reaktionen: Skuffelse/afslappet atmosfære/mere intimt/nervøsitet

Hvilke opgaver bliver du typisk sendt ud til som VJ? (Dag til dag, features, magasinprogrammer)

- Eksempler

Hvor er de indslag typisk placeret i dagens rækkefølge?

Hvad skal der til, for at man som VJ bliver sat til at lave en af dagens tophistorier?

- Eksempler

Hvad er efter din mening det bedste ved at være VJ? Hvad er det sværeste?

Har det at blive VJ ændret noget i forhold til dine kollegaer?

Har du oplevet et holdningsskift med hensyn til VJ's? Eksempler og årsager

Hvordan opnår du anerkendelse for dit arbejde som VJ?

Fortæller du historier anderledes, når du selv står for hele indslaget? Eksempler?

Hvad giver det dig at være selvbestemmende?

En af videojournalistikkens pionerer, Michael Rosenblum, mener ikke at VJ's egner sig til at lave daglige nyheder. Kan du følge den tanke?

Mærker du i din dagligdag, at der bliver produceret flere nyhedsudsendelser end tidligere (hvis regioner>) og at der nu er kommet 24 timers kanal? (f.eks. kvantitet i forhold til kvalitet) Hvordan?

Hvad mener du om det?

Hvad siger du til de kritikere, der mener at videojournalistik bare er en spareøvelse?

Handler det mere om kvantitet end kvalitet? Og hvad er kvalitet egentlig efter din mening?

Er der noget du sidder og brænder inde med, som jeg ikke har spurgt ind til?